

Svečana proslava 50. obljetnice Subotičke biskupije

Petak, 29.06.2018.
Prigodna akademija u
Velikoj vijećnici Gradske
kuće
s početkom u 18 sati.

Subota, 30.06.2018.
Svečano sveto misno
slavlje u
katedrali- bazilici
sv. Terezije u 11 sati.
Misno slavlje predvodi
kard. Péter Erdő.

Zvonik

katolički list
GOD. XXV. BR. 5 (282)
svibanj (maj) 2018.
cijena 150 din

TEMA BROJA
RADOM-ČOVJEK

„Radom – čovjek“

„Radom – čovjek“ tematski je naziv ovomjesečnog broja *Zvonika*. Kroz različite rubrike i događaje promišljat ćemo o važnosti rada u ljudskom životu. Više od 50% svoga životnog vijeka čovjek provede radeći i tako priskrbljuje potrepštine za sebe i svoju obitelj. Stoga, valja promisliti o tomu što rad kao takav predstavlja za čovjeka. Pri tome ne mislim samo na zaposlenje nego i na rad kao samoostvarenje čovjeka i njegovih talenata.

Na samom početku, Robert Semnic u rubrici *Meditacija*, promišljat će o ovoj temi na temelju dvije enciklike koje je napisao sveti Ivan Pavao II., *Raborem exercem* i *Centesimus Annus*. O neraskidivoj vezi između rada i molitve piše nam fra Péter Dezső u rubrici *Duhovnost*. On kaže da čovjek može raditi i bez Boga, ali je tada u opasnosti izabrati krive motivacije, kao što su karijera, novac, vlast, moć... Iz tih razloga, molitva treba prethoditi radu, te da rad bude plod molitve.

U rubrici *Razgovor s povodom*, Marko Tucakov razgovarao je sa Stankom Krstinom, vlasnikom tvrtke PRE-PRINT, o odnosu poslodavca i radnika. U razgovoru su se kroz različita pitanja dotaknuli tema društvene odgovornosti poslodavca te koja su minimalna očekivanja od tijela vlasti, zatim odnosa prema radnicima, stresnih situacija u vođenju posla, (ne)rada nedjeljom i blagdanima, te *pravedne plaće*.

Svjesni da rad itekako utječe na kvalitetu života te na fizičko i psihičko zdravlje pojedinca, pročitat ćemo u rubrici *Kršćanski stav* promišljanje Rade Marije Bagarić o iznenadnoj smrti. Naime, njen posao, tj. poziv, nije nimalo lagan i pomalo je nesvakidašnji. Ona skrbi o umirućim bolesnicima. Na temelju svoga iskustva promišlja na koji način zdravi ljudi kvalitetno raspolazu svojim vremenom te koliko smo (ne)spremni na iznenadni susret s Gospodinom.

Čitajući ova iskustva i promišljanja, a i ostale rubrike u *Zvoniku*, dolazimo do zaključka da je uistinu važno djecu pravilno educirati o radu u svjetlu Objavljene Riječi. Kako to činiti možemo saznati u rubrici *Katehetski kutak* koji je priredila Jelena Zečević. Ona nam donosi kratke smjernice kako djeci govoriti o radu od najranije dobi, pa sve do srednjoškolske dobi.

Vaš urednik

/ IMPRESUM

Katolički list (mjesecnik)
godište XXV., broj 282
svibanj (maj) 2018.

Izdaje

Katoličko društvo „Ivan Antunović“
Trg sv. Terezije 3
24000 Subotica
E-mail: drustvoia@gmail.com
Tel.: +381(0)24 600240
Mob: +381(0)64 3226613

Adresa i kontakt Uredništva

Matije Gupca 10
24000 Subotica
E-mail: zvonik.subotica@gmail.com
Web: www.zvonik.rs

Uredništvo:

Vinko Cvijin, glavni i odgovorni
urednik, Tel.: +381(0)21 775524

Dario Marton, novinar

Nela Skenderović, novinarka

Ana Gaković, lektura

Željka Zelić, redaktura i korektura

Dragan Muharem, član Uredništva

Jelena Ademi, tehnička urednica

Vedran Jegić, fotograf

Tisak

Štamparija „Printex“

Segedinski put 86

24000 Subotica

Tel.: +381(0)24 554435

ISSN 1451-2149

Izdavanje Zvonika podupiru:

Hrvatska biskupska konferencija

Uprava za saradnju s crkvama
i verskim zajednicama
Republike Srbije.

Iz sadržaja:

Tema broja:

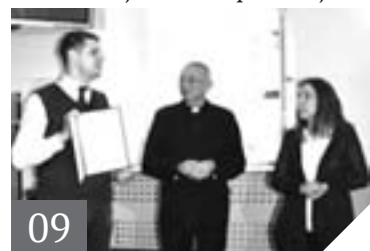
Božji naum o radu i ekonomiji

06

Događanja iz Subotičke biskupije:

Radio Mariji uručeno priznanje HDKN-a

09

In memoriam:

p. Marijan Kovačević, franjevac

39

Duhovnost:

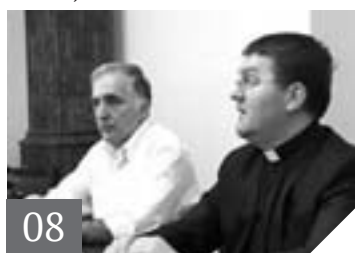
Neraskidiva spona rada i molitve

43

Aktualno:

Sanacija subotičke katedrale

08

Katehetski kutak:

Kako djeci govoriti o radu?

31

Razgovor s povodom:

Stanko Krstin: Rad i radnici iz kuta poslodavca

40

Povijesni kutak

Zlatni jubilej Subotičke biskupije (II. dio)

44

Godišnja pretplata na Zvonik

* izravnom dostavnom na župe: **1650 dinara**

* poštom: **1900 dinara**: tuzemstvo (popust za više primjeraka)

50 eura: Europa

60 eura: USA, Canada (prekooceanske zemlje)

Pretplatnici iz tuzemstva uplate mogu vršiti na račun: Katoličko društvo „Ivan Antunović“, Trg svete Terezije 3, 24000 Subotica, broj računa **310-210508-62**, s naznakom ZA ZVONIK, a oni iz Hrvatske na ime: Svjetlana Ivković, Stjepana Ljubića Vojvode 12, 10000 Zagreb. Deviznu doznaku pretplatnici iz inozemstva mogu poslati s naznakom „Za Zvonik“.

Prijatelji Zvonika:

Fotografije u ovom broju Zvonika:

* Zvonik

* Hrvatska riječ

* www.pinterest.com

* <https://pixabay.com/>

Ljudski rad u svjetlu nauka Katoličke crkve

Ivan Pavao II. objavio je dvije enciklike posvećene radu i problematici vezanoj uz rad: *Laborem exercens* (1981.) i *Centesimus Annus* (1991.) koje se bave dostojanstvom radnika. Papa ističe kako je rad osnova crkvenoga učenja i kako je ljudski rad ključ cijeloga društvenog pitanja. Kršćanstvo upravo u osobi Isusa Krista radu daje izrazito subjektivnu dimenziju, u kojoj se otkriva kako rad postoji *radi čovjeka*, a nikako *čovjek radi rada*, jer cilj rada uvijek ostaje isključivo čovjek.

Gorući problemi nejednake raspodjele materijalnoga i kulturnoga bogatstva, sve veće osiromašenje svjetskoga stanovništva i rastuće razlike između razvijenih i nerazvijenih zemalja zahtijevaju hitne i neodgodive mjere koje će dovesti do pravedne raspodjele svjetskoga bogatstva i pravednoga razvitka svijeta.

Moderni je čovjek stalno ugrožen od onoga što proizvodi, od proizvoda rada svojih ruku, i još više od rada svojega razuma, od težnji svoje volje. Plodovi te ljudske djelatnosti postaju ne samo predmeti „otuđenja“, nego se ti plodovi izravno ili neizravno okreću protiv samoga čovjeka. Otušenje u zapadnim društvima dovodi do „gubitka pravoga smisla života“, unatoč potrošnji jer se vodi utrka samo za što većom dobiti, a ne vodi se računa o istinskoj i solidarnoj zajednici.

Papa postavlja pitanje: Idu li u korak materijalni i moralni progres, tj. ide li usporedo s razvitkom suvremene tehnike i civilizacije i razvitak moralnoga života ljudi? Čovjek ne može postati rob stvari, rob ekonomskih sustava, rob proizvodnje, rob vlastitih proizvoda, odnosno kako civilizacija isključivo materijalističkoga profita osuđuje čovjeka upravo na to robovanje.

Povodom problema sukoba rada i kapitala, Crkva zauzima stav da sukoba ne bi smjelo biti i zbog toga što „rad“ ima prvenstvo nasuprot „kapitalu“ te ističe da zapravo jedino i samo čovjek ima prvenstvo u procesu

proizvodnje, čovjek se postavlja iznad rada i iznad kapitala. Na žalost, danas smo svjedoci jednodimenzionalnoga potrošačkog društva gdje se *ljudski rad gleda isključivo u odnosu na njegov ekonomski cilj* te se stvara uvjerenje o superiornosti onoga što je materijalno, dok ono što je duhovno i osobno podređuje materijalnoj stvarnosti.

Među elementarna prava svih radnika svakako pripada pravedna nagrada za obavljeni rad jer *...nema važnijega načina ostvarivanja u odnosima između radnika i poslodavca od nagrade za rad*. Pravedna nagrada za obavljeni rad usko je povezana s načelom o zajedničkoj uporabi dobara bilo da je riječ o prirodnim ili proizvedenim dobrima jer i prirodna i proizvedena dobra *postaju radniku dostupna samo na temelju plaće*. Papa osobito govori o pravednosti plaće radnika koji uzdržavaju svoje obitelji. Plaće bi trebale biti dostatne za potrebe te obitelji, a da supruga ne mora preuzeti neki rad izvan obitelji te se nameće pitanje o položaju žene-majke u radu, koja je prisiljena zarađivati izvan obitelji, na štetu odgoja djece, ističe Papa.

Ivan Pavao II. konstatira kako je solidarnost, koja je pokrenuta najprije među industrijskim radnicima i danas potrebna i poželjna jer i danas se umanjuje dostojanstvo čovjeka kao subjekta rada jednako kao i u vrijeme kada se Crkva počela baviti radničkim pitanjem. Kako bi se mogla ostvariti društvena pravda u raznim zemljama i u raznim dijelovima svijeta, neophodno je informirati se o radnicima i uvjetima u kojima žive. Na svjetskom, ali i lokalnom planu, tomu uvelike pridonosi razvitak komunikacijskih sredstava i masovnih medija, pomoću kojih je moguće dobiti potpuniji uvid. Potrebni su stalni i novi pokreti *solidarnosti radnika i solidarnosti s radnicima* jer solidarnost mora trajno postojati ondje gdje je iziskuje društvena degradacija samih radnika.

Izvor: Ž. Oštarić, A. Bušljeta, *Socijalni nauk Katoličke crkve za pontifikata pape Ivana Pavla II.*, Diacovensia XVII (2009.)1.

Fotografija: pixabay

BOŽJI NAUM O RADU I EKONOMIJI

Bog je čovjeku, kad ga je stvorio, dao zakon rada. Izrekao je to u formi zapovijedi (usp. Post 1, 28). Prema Božjem naumu čovjek ne može birati hoće li raditi ili neće, on mora raditi da bi ispunio Božju volju. Čovjek jedino može birati što će raditi i kako će raditi. Bog je čovjeka želio za suradnika. Zato mu je i dao određene sposobnosti, talente, da stvoreni svijet može unaprijediti i učiniti ga sebi višestruko korisnim. Bog nije htio da rad bude čovjeku neki teret, nego radozna dužnost. Revno vršeći tu dužnost, po plodovima rada čovjek je trebao davati svoj doprinos razvitku i napretku čovječanstva, a plodovi njegova rada nosili bi mu potrebna sredstva za život i posebnu sreću materijalnog blagostanja. Međutim, čovjek je proigrao Božje povjerenje. Bio mu je neposlušan i zato je rad na zemlji, umjesto radosne dužnosti, postao muka. Posljedice ljudskoga grijeha pogodile su i zemlju i čovjeka: *Zemlja neka je zbog tebe prokleta: s trudom ćeš se od nje hraniti svega vijeka svog! Rađat će ti trnjem i korovom, a hranit ćeš se poljskim raslinjem. U znoju lica svoga kruh svoj ćeš jesti dokle se u zemlju ne vratiš: tã iz zemlje uzet si bio - prah si, u prah ćeš se i vratiti* (Post 3, 17-19). Dakle, čak ni smrti u obliku kako je mi doživljavamo ne bi bilo da nije bilo grijeha.

Živimo u svijetu koji je ranjen grijehom. U svijetu, kojim upravlja grijehom ranjeni čovjek, uvijek je bilo kršenja ljudskih prava općenito, kao i kršenja ljudskih prava posebno. Ljudi su se na različite načine borili protiv nepravednih poslodavaca a za bolje uvjete rada i za pravednije plaće i za druga prava radnika. Osim toga rodila se i lijenost nasuprot marljivosti, tako da je uvijek bilo ljudi koji su izbjegavali dužnost rada i živjeli, kako to narod kaže, „na grbači“ poštenih ljudi i radnika.

Bog, međutim, nije povukao svoju zapovijed o radu: *Tko neće raditi, neka i ne jede* (2 Sol 3,10). Nije povukao ni svoju odluku da surađuje s čovjekom u djelu stvaranja a želi ga za suradnika i u djelu spasenja.

Razvitak gospodarskih djelatnosti i rast proizvodnje namijenjeni su namirivanju ljudskih potreba, uči II. vatikanski sabor u poznatoj konstituciji o Crkvi u suvremenom svijetu (usp. GS 64). No, cilj ekonomije ne smije biti samo porast proizvodnje dobara i povećavanje dobiti ili moć. Ekonomski razvoj je *najprije upravljen služenju osobama, cijelomu čovjeku i svoj ljudskoj zajednici. Vođena vlastitim metodama, ekonomska djelatnost da bi odgovorila naumu Božjem o*

čovjeku, mora se odvijati u granicama moralnog reda, u skladu s društvenom pravednošću (GS, 64).

Nauk Crkve je vrlo jasan, međutim, u praksi se događa nešto sasvim drugo. U središtu rada i ekonomije nije čovjek i dobrobiti čovječanstva (opće dobro), nego profit kojemu je sve podređeno. Takav odnos prema radu i ekonomiji stvara sukobe i nepravedne strukture. Već u Starom zavjetu Bog je preko proroka opominjao nepravедnike i zauzimao se za pravedne odnose među ljudima i glede materijalnih dobara: *Ne počinjajte nepravde u osudama, u mjerama za duljinu, težinu i obujam. Neka su vam mjerila točna...* (usp. Lev 19, 35-36). Prorok Izaija se na poseban način borio protiv nepravde i zauzimao za potlačene: *Jao onima koji izdaju odredbe nepravедne, koji ispisuju propise tlačiteljske; koji uskraćuju pravdu ubogima i otimlju pravo sirotinji mog naroda, da oplijene udovice, da opljačkaju sirote!* (Iz 10, 1-2). Na drugom mjestu isti prorok prenosi što Bog želi osobito od onih koji su „na vlasti“ i koji upravljaju drugima i raspolažu materijalnim dobrima: *Ovo je post koji mi je po volji, riječ je Jahve Gospoda: Kidati okove nepravédne, razvezivat' spone jarmene, puštati na slobodu potlačene, slomiti sve jarmove; podijeliti kruh svoj s gladnima, uvesti pod krov svoj beskućnike, odjenuti onog koga vidiš gola i ne kriti se od onog tko je tvoje krvi* (Iz 53, 6-7). U nastavku istoga poglavlja je veliko Božje

Prema Božjem naumu čovjek ne može birati hoće li raditi ili neće, on mora raditi da bi ispunio Božju volju. Čovjek jedino može birati što će raditi i kako će raditi. Bog je želio čovjeka za suradnika.

obećanje pravednim poslodavcima i vladarima. Budu li se borili protiv nepravde a zauzimali se za siromahe i potlačene, događat će im se nešto čudesno: *Tad će sinut' poput zore tvoja svjetlost, i zdravlje će tvoje brzo procvasti. Pred tobom će ići tvoja pravda, a Slava Jahvina bit će ti zalaznicom. Vikneš li, Jahve će ti odgovorit, kad zavapiš, reći će: „Evo me!“ ... Dadeš li kruha gladnome, nasitiš li potlačenog, tvoja će svjetlost zasjati u tmini i tama će tvoja kao podne postati, Jahve će te vodit' bez prestanka, sitit će te u sušnim krajevima...* (usp. Iz 53, 8-12).

Isus i cijeli Novi zavjet okrenuti su izgradnji odnosa ljubavi među ljudima i izgradnji pravednih struktura društva, a ljubav prema „najmanjima“, tj. gladnima, žednima, beskućnicima, bolesnima... (usp. Mt 25) zalog je izvanredne nagrade. One koji ljube „najmanje“ čeka život u „radosti gospodara“ (usp. Mt 25, 21.23) i baštine Kraljevstva (usp. Mt 25, 34.46).

Iz navedenih biblijskih tekstova suvremeni vladari, osobito državnici najbogatijih zemalja svijeta

kao i poslodavci mogli bi puno toga naučiti. Kad bi prihvatili ovaj nauk svjetski ekonomski poredak, a samim tim i cijelo čovječanstvo, krenuli bi drugim pravcem. Dogodio bi se razvoj i napredak koji bi zaustavio glad i siromaštvo. Ljudski faktor je uzrok svjetske ekonomske krize, a ne Bog.

Prava radnika

Neprestano slušamo o otpuštanju radnika, o zatvaranju tvornica, o stečajevima, o štrajkovima. S druge strane puno se govori i o velikom broju nezaposlenih, a smijemo reći da ima puno i onih koji su besposleni. Očito puno toga nije u redu. Jesu li uvijek poslodavci krivi a radnici u pravu? Ili možemo postaviti i obrnuto pitanje: Jesu li radnici uvijek u pravu. Promotrimo što o pravima radnika govori Kompendij socijalnog nauka crkve (SCN). Kompendij o ovoj problematici govori u petoj glavi šestoga poglavlja. U uvodnom dijelu ističe se: *Prava radnika, kao i sva ostala prava, zasnivaju se na naravi ljudske osobe i njezinomu transcendentnom dostojanstvu* (SCN, br. 301).

U istom broju izrijekom se nabijaju sljedeća prava:

1. pravo na pravednu plaću,
2. pravo na odmor,
3. pravo na takav radni ambijent i proizvodne procese koji ne ugrožavaju fizičko zdravlje radnika niti vrijeđaju i ne ranjavaju njegov moralni integritet,
4. pravo da se očuva vlastita osobnost na radnom mjestu te da se ne mora trpjeti nikakvo nasilje nad vlastitom savješću ili nad vlastitim dostojanstvom,
5. pravo na prikladne subvencije nužne za uzdržavanje nezaposlenih radnika i njihovih obitelji,
6. pravo na mirovinu, kao i na osiguranje u starosti, bolesti i u slučaju nesreća povezanih sa samim radom,
7. pravo na okupljanje i udruživanje.

Učiteljstvo Crkve je napravilo taj popis prava radnika „priželjkujući njihovo priznavanje u pravnim poredcima“. Koliko se doista poštuju nabrojana prava, najbolje znaju sami radnici ali i svima nam je jasno da se mnoga prava radnika bezobzirno krše.

U navedenom poglavlju Kompendij posebno obrađuje pravo na pravednu plaću i raspodjelu dohotka te pravo na štrajk.

Plaća je najvažnije sredstvo za ostvarenje pravednosti u radnim odnosima, ističe Kompendij i zato *tešku nepravdu čini onaj tko je uskraćuje ili je ne daje u dužno vrijeme te u pravednome razmjeru s obavljenim poslom* (usp. SCN, br. 302). O tom nam jasno govori i Sveto

Nauk Crkve je vrlo jasan, međutim, u praksi se događa nešto sasvim drugo. U središtu rada i ekonomije nije čovjek i dobrobiti čovječanstva (opće dobro), nego profit kojemu je sve podređeno. Takav odnos prema radu i ekonomiji stvara sukobe i nepravedne strukture.

pismo. Tako Levitski zakonik ističe: *Ne iskorišćuj svoga bližnjega niti ga pljačkaj! Radnikova zarada neka ne ostane pri tebi do jutro* (19,13). Na drugome mjestu čitamo: *Nemoj zakidati jednoga i bijednog najamnika, bio on tvoj sunarodnjak ili došljak iz kojega grada u tvojoj zemlji. Svaki dan daj mu zaradu prije nego sunce zađe, jer je siromah i za njom uzdiše. Tako neće na te vapiti Jahvi i nećeš sagriješiti* (Pnz 24, 14-15). U Novom zavjetu tom se problematikom bavio sv. Jakov: *Evo: plaća kosaca vaših njiva - koju im uskratiste - više i vapaji žetelaca dopriješe do ušiju Gospoda nad Vojskama* (Jak 5,4).

Odrediti pravednu plaću nije tako jednostavno. S motrišta poslodavca ona je uvijek prevelika a s motrišta radnika uvijek je nedostatna. Kompendij u navedenom broju ističe: *rad valja tako nagrađivati da se čovjeku osiguraju sredstva za dostojno materijalno, društveno, kulturno i duhovno življenje, kako radnika osobno tako i njegove obitelji*. Poslodavac pri tom ne smije umirivati svoju savjest samo ugovorom o određenoj visini plaće koju je radnik potpisao, pogotovo ako je ujedno morao i potpisati „bjanko“ sporazum o prekidu radnog odnosa. Pravedna plaća, ističe Kompendij, *ne smije biti ispod uzdržavanja života radnika: naravno pravo ispred je i iznad slobode ugovora* (SCN, 302).

Kompendij se u nastavku osvrće i na pravednu raspodjelu dohotka. Dohodak bi morao biti takav da svima omogući da na *raspolaganju imaju ono što služi razvoju i usavršavanju vlastite osobe*. Pravednu raspodjelu dohotka valja ostvariti ne samo na temelju učinka određenoga rada (komutativna pravednost), nego i na temelju socijalne pravednosti koja uzima u obzir i dostojanstvo subjekata koji obavljaju određeni posao (usp. SCN, br. 303).

U zaključku istoga broja naglašava se da *istinsko ekonomsko blagostanje slijedi se također preko prikladnih socijalnih politika preraspodjele dohotka koje – imajući na pameti opće uvjete – prikladno trebaju voditi računa o zaslugama i potrebama svakoga građanina*.

Izloženi nauk Crkve o pravima radnika vrlo je jasan i konkretan i može svim katoličkim poduzetnicima biti dobra smjernica za pravedno postupanje prema radnicima a da ujedno ne bude ugrožen njihov osobni probitak kao i opstojnost samoga poduzeća. Kamo sreće da se barem katolici „privatnici“ vode tim načelima. Bilo bi to izvrsno svjedočanstvo i poticaj i drugima da nastoje biti što pravedniji prema radnicima, što bi Bog sigurno blagoslovio.

Krivi tornjevi i pukotina subotičke katedrale

Obnovi se nazire kraj

Dvjesto trideset i devet godina nakon završetka gradnje (1779. godine) i prve pukotine koja se pojavila odmah po gradnji i polako subotičku katedralu sv. Terezije Avilske počela „dijeliti na pola“, kao i poslije prošlogodišnjeg zahvata na saniranju temeljnog tla ispod tornjeva zbog kojega je došlo do njihova dodatnog slijeganja, zahvaljujući donaciji Vlade Mađarske posredstvom Mađarskog nacionalnog vijeća koja radove financira s 400.000 eura, saniranje i obnova katedrale konačno će doživjeti svoj „kraj“ uoči svečane proslave 50. obljetnice osnutka Subotičke biskupije, 26. lipnja ove godine.

Kako je istaknuto na tiskovnoj konferenciji koja je povodom nastavka radova na sanaciji i obnovi katedrale–bazilike održana u Biskupijskom ordinarijatu 10. svibnja, a prema riječima tajnika Subotičke biskupije **vlč. mr. Mirka Štefkovića**, radovi koji su u tijeku imali su svoju povijest koja se tiče obnove temeljnoga tla ispod tornjeva katedrale koja je započeta 2017. godine. Međutim, na zahtjev nadzora taj se posao u travnju prošle godine morao obustaviti budući da se utiskivanje mega šipova, tehnologije za koju smo se tada bili odlučili, pokazala nedovoljno učinkovitom. Potom se u lipnju prošle godine pokušalo drugom tehnologijom nastaviti s radovima, međutim, struka je rekla da se moramo odlučiti za neko drugo rješenje. Od srpnja prošle godine do veljače ove godine intenzivno smo radili na traženju drugog mogućeg rješenja odnosno tehnologije kako bi se sanirala pukotina na pročelju naše katedrale. Nakon traženja izvođača radova, konzultiranja i izbora tehnologije, odlučili smo da se započne s injektiranjem umjetne smole na bazi poliuretana. Ti radovi su otpočeti 26. ožujka 2018. godine i trebaju biti okončani do 26. lipnja. Izvođač radova je Konzorcij koji predvodi YUMOL iz Subotice, potom ABA Inovator također iz Subotice i iz Komarna u Slovačkoj, pojasnio je mr. Štefković.

Nadovezujući se na njegovo izlaganje, član Radne skupine, projektant i nadzor nad radovima, **prof. Petar Santrač**, istaknuo je kako je svaki toranj katedrale težak 3200 tona i kada se ta težina podijeli s površinom nalijezanja, dolazi se do nevjerojatnih 600 kPa opterećenja. Po proračunima, a na temelju današnjih saznanja, nosivost tla je 400 kPa, što znači da imamo prekoračenje od 60% opterećenja. Kada bi danas netko pokušao graditi takav objekt ne bi mu palo na pamet graditi ga na način kao što je to rađeno prije 300 godina. Dodatni problem je što su to vrlo visoki objekti pa više nemamo problem nosivosti nego stabilnosti poput tornja u Pisi. Osim pukotina koje su vidljive na prvi pogled, na kraju analiza zaključeno kako se mora povećati nosivost. Cijepa se veza između tornjeva i broda. Imamo konstantne spore viskozne deformacije. Profesor Santrač pri tom je nadodao kako je tehnika ubrizgavanja umjetne smole na bazi poliure-

retana stara svega 30 godina, a radi se o tomu da se u tlo, kroz sustav cijevi, kojih ima ukupno 10 u jednom svežnju i koje se završavaju na različitim dubinama, ubrizgava 18 do 20 litara ove tekućine. *Kada se utisne u tlo, smola očvrstne tako da postane kruta kao beton, čime se povećava nosivost tla katedrale. Ubrizgavanje se provodi kroz dva vijenca, od kojih je jedan nalazi na metar i pol od tornjeva, gdje se najprije ubrizgava smola, dok je drugi uz sam zid. Smola se ubrizgava na oko 90 mjesta po jednom tornju i kada to bude završeno, ne samo da će tlo biti ojačano, već će se eliminirati daljnje deformacije, što je prvi korak u sanaciji, zaključio je prof. Santrač.*

Zaključujući ovu temu, mr. Štefković u izjavi za www.subotica.info rekao je kako kao vjernici znamo koliko je važno da temelj bude dobar. Na katedrali temelj nikada nije bio dovoljno dobar i zbog toga je ona napukla, ali tehnologijom koju sada provodimo učinit ćemo da se temeljno tlo ispod zvonika učvrsti. Nama osobno često nedostaje strpljenja, a vjerujem tako i našim vjernicima i sugrađanima. Ali evo jednoga poziva, da kada prođu pored katedrale pomisle na nešto dobro. Nema nikakve opasnosti da bi se tornjevi srušili. Vrlo se oprezno prate svi elementi, vrlo precizni instrumenti ugrađeni su na tornjeve koji prate bilo kakva i minimalna pomicanja i slijeganja. Jedino je potrebno ispoštovati prirodu i sve ono što je ovdje postavljeno, stare opeke i materijale koji su ugrađeni. Stručnjaci će odraditi svoj dio posla, mi radimo naš, rekao je mr. Štefković.

Unatoč obnovi katedrale, svete mise i svi drugi obredi redovito se obavljaju u katedrali i ne remete rad Subotičke biskupije. *Otkako su počeli radovi nismo imali većih problema, osim u jednom dijelu katedrale, ispod zadnjeg luka s desne strane, gdje je došlo do otpadanja žbuke zbog pomicanja tornjeva. Taj dio smo zagrađili, kako se ne bi koristio, brzo smo se prilagodili i vjernici imaju mnogo razumijevanja te jedva čekaju da se radovi završe, zaključuje mr. Mirko Štefković.*

Članovi stalne Radne skupine za obnovu subotičke katedrale su: prof. Petar Santrač, **prof. Slobodan Grković**, **prof. Danijel Kukaras**, **ing. Péter Blau** i **ing. Branislav Čopić**. U tijeku je izrada novih projekata za sanaciju čeonih fasada tornjeva te nastavak radova planira za jesen.

Vjerujemo da ćemo 50. obljetnicu osnutka Subotičke biskupije, 30. lipnja, dočekati sa „zacijeljenim“ pogledom na katedralu.

Radio Mariji Srbije uručeno priznanje HDKN-a

Prigodom proslave 52. Svjetskog dana sredstava društvene komunikacije, Hrvatsko društvo katoličkih novinara 16. svibnja u *Plavoj dvorani* Nadbiskupskog duhovnog stola u Zagrebu održalo je prigodni susret i dodijelilo nagrade i priznanja.

Dobitnike nagrada i priznanja pozdravio je predsjednik Odbora HBK za sredstva društvenih komunikacija riječki nadbiskup **Ivan Devčić** koji je u ime biskupa i svih crkvenih djelatnika zahvalio novinarima za njihovo djelovanje koje se poklapa s poslanjem Crkve. Zatim su nagrade i priznanja laureatima uručili nadbiskup Devčić i predsjednica HDKN-a **dr. sc. Suzana Peran**.

Nagrada za životno djelo dodijeljena je fra **Boni Zvonimiru Šagiju**, OFM Cap. za dugogodišnji medijski

rad u širenju Radosne vijesti i dijaloga u Crkvi i društvu na tragu Drugoga vatikanskog sabora.

Dobitnici godišnje nagrade su **Marin Miletić** za pokretanje i osmišljavanje programa *Radio skaut*, te upućivanje mladih u rad s medijima, **Klara Jakobović**, studentica treće godine povijesti i komunikologije na Hrvatskim studijima Sveučilišta u Zagrebu za rad „Istina će vas osloboditi“ (Iv 8, 32). Fake news i novinarstvo mira“, te stranica **Hrvatske redovničke konferencije** www.redovnistvo.hr za mrežnu stranicu s kršćanskim sadržajem.

Hrvatsko društvo katoličkih novinara dodijelilo je i priznanja katoličkim glasilima, odnosno redakcijama koje su tijekom svoga postojanja i izlaženja dale

iznimni doprinos razvoju katoličkog novinarstva, a ove godine obilježavaju godišnjice. **Glasnik sv. Josipa** – list štovatelja sv. Josipa dobio je priznanje za 145 godina od utemeljenja, **Kršćanska sadašnjost**, d.o.o. za 50 godina od utemeljenja, **Vijesti - informativno glasilo Hrvatske redovničke konferencije** za 45 godina izlaženja, **Živa zajednica - mjesečnik hrvatskih katoličkih misija u Njemačkoj** za 40 godina izlaženja, **Svjetlo riječi list za vjeru, društvo i kulturu** za 35 godina izlaženja, **Informativna katolička agencija** za 25 godina postojanja, **Emisija HKR-a Sacro ritam** za 20 godina postojanja, **Radio Marija Srbije** za 15 godina emitiranja, **Prilika - mjesečni magazin Glasa Koncila** za 10 godina izlaženja i **Drinske mučenice – informativni bilten za promicanje kauze službenica Božjih s. Jule Ivanišević i četiriju susestara** za 10 godina izlaženja. Priznanje je dodijeljeno i **Udrugi za promicanje znamenitih Križevčana Dr. Stjepan Kranjčić** o desetoj obljetnici postojanja za medijsko djelovanje.

Uz članove društva, laureate, medijske djelatnike u svjetovnim medijima, susretu je nazočio i ravnatelj Hrvatske katoličke mreže **mons. Fabijan Svalina**, glavni urednik HKM **Siniša Kovačić**, izaslanica predsjednice Hrvatske redovničke konferencije **s. Ane Marije Antolović**, članice Vijeća provincijalnih glavarica Hrvatske provincije uršulinki Rimske unije **s. Ksenija Leko**, pročelnik Tiskovnog ureda Hrvatske biskupske konferencije **Zvonimir Ancić** i Tiskovnog ureda Zagrebačke nadbiskupije **vlč. mr. Borna Puškarić**, kao i provincijal Hrvatske kapucinske provincije sv. Leopolda Mandića, **fra Jure Šarčević**.
/Prema IKA priredila: N. S./

Ulazak Ane Turi u novicijat

Na spomen zaštitnice dominikanskoga reda, BDM, 9. svibnja u kapeli samostana Anđela čuvara na Korčuli, postulante Irena Lušo (Zagreb) i Ana Turi (Subotica, Palić) započele su svoj novicijat kod sestara dominikanki.

U obredu ulaska u novicijat prije samog euharistijskog slavlja, časna majka **s. Katarina Maglica** obratila se brojnoj okupljenoj rodbini i prijateljima i ukratko objasnila što je razdoblje novicijata. Postulanticama je poželjela hrabrosti i ustrajnosti predavši im habit, krunicu i Konstitucije - vanjske znakove pripadnosti Bogu i određenoj zajednici, ali je naglasak stavila i na nutarnje vrijednosti koje treba njegovati kako bismo, poput Samuela, mogli čuti Božji poziv i na njega spremno odgovoriti svaki put kada nas pozove. Dio obreda ulaska u novicijat jest i dobivanje redovničkoga imena - tako se Ana Turi od sada zove **s. Marta**. Uz to, novakinje su tada prvi puta obukle svoj redovnički habit. Misno

slavlje nastavljeno je redovitim tijekom, a iza toga uslijedilo je zajedničko druženje svih sestara dominikanki s obiteljima i prijateljima.

Pred novim sestrama je jednogodišnje razdoblje formacije zatvorenog tipa, s minimalnim kontaktom s vanjskim svijetom izvan samostana. Nakon toga, slijedi još godinu dana nešto blažeg razdoblja formacije i propitivanja sebe te osluškivanja Božje volje. Nakon toga slijede prvi zavjeti. Pratimo ih, osobito našu sestru Martu, svojim molitvama. /D. B./

Srebrni jubilej s. M. Ljiljane od Duha Svetoga

Na svečanom euharistijskom slavlju 29. travnja, okružena obiteljskim zajedništvom sestara te u očinskoj prisutnosti nadbiskupa Đure Hranića i nadbiskupa u miru Marina Srakića, kao i kancelara vlč. Roberta Jugovića te tajnika vlč. Darija Hrge, priorica bosonogih karmelićanki u Karmelu sv. Josipa u Breznici Đakovačkoj, s. Marija Ljiljana od Duha Svetoga (Prelić), obnovom zavjeta proslavila je svoj srebrni jubilej.

Sestra M. Ljiljana od Duha Svetoga (Prelić) rođena je 12. prosinca 1971. godine u Apatinu kao drugo dijete oca **Antuna** i majke **Kate** (rođ. **Mihaljev**). Dana 8. lipnja 1991., na blagdan Srca Marijina, ulazi u Karmel sv. Josipa u Šaregradu. Pred samo zatvaranje klauzure, 5. listopada 1991. godine za vrijeme Domovinskog rata kao prognanica napušta Šaregrad i sa zajednicom odlazi u Ilok, odakle s konvojem od oko 9 000 ljudi izlazi 17. listopada 1991. godine. Redovničko odijelo prima na blagdan Svijećnice, 2. veljače 1992., te započinje novicijat. Na blagdan sv. Marka, 25. travnja 1993., na misi koju je predslavio tadašnji karmelićanski provincijal **o. Zdenko Križić**, polaže svoje privremene zavjete na tri godine u ruke priorice **M. Karnele od Krista Kralja (Jukanović)**. Na blagdan bl. Ozane Kotorske, 27. travnja 1996., na

misnome slavlju koje je predvodio biskup mons. Ćiril Kos, polaže svečane zavjete u ruke priorice **Dobrole od Bezgrešnog Srca Marijina (Marić)**.

Kada su stvoreni uvjeti za povratak u matičnu Đakovačko-osječku biskupiju, s cijelom zajednicom dolazi 17. prosinca 2001. u samostan u Breznici Đakovačkoj, koji je još bio u izgradnji. Dana 30. listopada 2007. odlazi na ispomoć sestrinskoj zajednici u Kloštar Ivanić na tri godine, da bi se 13. listopada 2010. ponovno vratila u matični samostan u Breznici Đakovačkoj. Na redovitim izborima za vodstvo zajednice 2. ožujka 2013. izabrana je za prioricu samostana na tri godine, a isto tako i na sljedećim redovitim izborima 16. ožujka 2016. /Prema mrežnoj stranici karmel.hr priredila: N. S./

Blagoslov žita

Blagoslovom žita, na blagdan sv. Marka 25. travnja započelo je slavlje ovogodišnje, jubilarne Dužijance. Naime, ove godine proslavljaju se tri značajna jubileja: 50. obljetnica održavanja prve tzv. Gradske dužijance, 50. obljetnica Takmičenja risara i 25. obljetnica tzv. Zajedničke Dužijance (crkvene i gradske).

Blagoslov žita na blagdan sv. Marka drevni je obred Katoličke crkve kojega njeguju i bunjevački Hrvati. Slavlje je započelo misom u mjesnoj crkvi sv. Josipa Radnika koju je predslavio župnik **Dražen Dulić**, uz koncelebraciju **mons. Andrije Anišića** i **mons. Stjepana Beretića**. Misa je prikazana za pokojnu Katu Rogić iz Đurđina, o 25. godišnjici njezine smrti i tako

joj je odano priznanje za sve što je učinila za Dužijancu. Radom u tehnici slame počinje se baviti još kao djevojčica, vrlo se brzo osamostalila i tražila vlastite načine izraza, izgradila je vrlo prepoznatljiv i respektabilni stil oblikovanja. *Za nju umjetnički kritičar i veliki organizator naivne umjetnosti Mirko Šolaja kaže da je "Generalić u tehnici slame"*, rekao je predsjednik UBH Dužijanca **Marinko Piuković**.

Nakon mise upriličena je procesija od crkve do njive gdje je mjesni župnik Dražen uz prisustvo vjernika blagoslovio žito. Predsjednik Udruge, Marinko Piuković, ovom je prilikom predstavio i ovogodišnjeg gradskog bandaša **Marka Križanovića** i bandašicu **Mariju Piuković**, kao i domaćine Takmičenja risara **Mariju i Stipana Kujundžića**. /HR./

Vajštanci hodočastili u Međugorje

Župljani župe sv. Jurja iz Vajske, hodočastili su od 11. do 13. svibnja u Međugorje.

Hodočašće je započelo u župnoj crkvi sv. Jurja gdje smo izmolili blagoslov za putovanje. *Ovo je naša župna crkva, naše svakodnevno mjesto molitve, i naše putovanje trebamo započeti u njoj*, rekao je župnik **Vinko Cvijin**. U jutarnjim satima stigli smo u Sarajevo, gdje nas je dočeka bogoslov Subotičke biskupije **Dražen Skenderović** i odveo nas je da vidimo katedralu. Put smo nastavili prema Međugorju, ali smo se zaustavili u Mostaru, razgledali crkvu sv. Petra i Pavla. Crkva je za vrijeme rata jako stradala i sada je u fazi obnove, mise se služe u podrumu crkve. Prošetali smo do staroga mosta, odmorili se i nastavili put prema konačnom cilju. U Međugorje smo došli oko 15 sati pozdravljajući Gospu Međugorsku na samom ulazu u crkvu. Smjestili smo se u naše sobe, kratko se odmorili i krenuli na krunicu i svetu misu.

Rano ujutro drugoga dana boravka u Međugorju uputili smo se na brdo Križevac. Hod smo započeli

svatko sa svojim brigama, problemima i molitvama. Iako nam je na polovici puta kišica počela polako padati, nikoga nije omela i nitko nije htio odustati. Bilo je i onih hrabrijih koji su se na ovaj hod uputili bosonogi. Poslijepodne istoga dana molili smo krunicu, a sveta misa slavljenja je u 22 sata, a potom je uslijedilo klanjanje pred Presvetim oltarskim sakramentom. U nedjelju 13. svibnja rano ujutro uputili smo se na brdo ukazanja, uz molitvu krunice te laganim hodom stigli na molitvu do Gospina kipa te joj u miru i tišini predali naše molitve i zahvale. U 11 sati slavljenja je sveta misa poslije koje smo krenuli doma. Na ovaj put s nama se uputilo i troje dječice.

Veliko hvala župniku Vinku na ovom lijepo organiziranom hodočašću. Od samoga početka s molitvom blagoslova u našoj župnoj crkvi, do samoga kraja bio je uz nas, vodio nas duhovno, kao što pravi pastir vodi svoje stado, rekli su oduševljeni župljani. Hvala i obitelji **Zovko** u čijem smo pansionu bili smješteni, gotovo u samom centru Međugorja. /**Amalija Šimunović**/

Proštenje u župi Marija Majka Crkve u Subotici

Svečanom večernjom svetom misom koju je na blagdan Marije Majke Crkve, 21. svibnja, u istoimenoj subotičkoj župi predslavio mons. Bela Stantić s desetak svećenika grada i okolice, proslavljeno je župno proštenje. Za ovaj blagdan, vjernici župe pripremali su se devetnicom.

U svojoj propovijedi vlč. Bela je govorio kako počevši od Došašća pa sve do svetkovine Duha Svetoga, liturgijski proživljavamo otajstvo našega otkupljenja. *I kad je Otac nebeski i Sin Njegov Isus Krist desetog dana poslije Uzašašća poslao prvoj maloj zajednici Duha Svetoga, nastala je Crkva*, rekao je i nastavio: *Sveti Luka je pokazao sve ključne osobe koje su po Božjoj volji potrebne da Crkva bude Crkva, da raste i ustraje sve do naših dana. Tu je Petar apostol koji je dobio ulogu Kristova namjesnika*

u Crkvi da je vodi u Kristovo ime i da je vrata paklena ne mogu nadvladati. Monsinjur Bela je istaknuo kako su prvi biskupi vršili biskupsku službu. *Tu je Marija majka Isusova, kako kaže sv. Luka, jer njoj je Isus na Veliki petak namijenio važnu ulogu kada je s križa rekao: Ženo, evo ti sina i Sinko, evo ti Majke! Isus namjerno kaže majci: Ženo! Time je htio pokazati, kako Marija neće biti po prirodnoj liniji majka, jer je Njega rodila, nego da će ona imati novu ulogu, ulogu Majke Crkve. Jer Marija je rodila Glavu crkve-Isusa Krista, a sada joj Isus dodaje i Crkvu, nas, kao tajanstveno Tijelo Kristovo, zaključio je u svojoj propovijedi vlč. Bela Stantić.*

Na kraju svete mise župnik vlč. Marinko Stantić zahvalio je svima koji su dolazili i sudjelovali na devetnici, kako bi se pripremili za ovaj najradosniji dan župne zajednice. Misu proštenja svojim pjevanjem uzveličao je župni zbor pod ravnanjem **Maria Bonića**. Ekipe Radio Marije omogućila je svojim slušateljima da putem radio valova prate ovo svečano misno slavlje. /**Dario Marton**/

Proštenje na Čantavirskom putu

Na Čantavirskom putu u kapeli sv. Leopolda Bogdana Mandića, u nedjelju 13. svibnja svečanim misnim slavljem koje je predslavio karmelićanin o. Zlatko Žuvela uz koncelebraciju vlč. Ivice Ivankovića Radaka i župnika vlč. Marinka Stantića, proslavljeno je proštenje.

Na početku svete mise vlč. Marinko pozdravio je slavitelja euharistije, a potom pozvao vjernike da se uključe slaveći Gospodina. Nakon što su se čitanja navijestila, u svojoj homiliji o. Zlatko je upoznao nazočne o svecu čiji je zaštitnik ovoga dijela župe i pozvao ih da dolaze u susret Gospodinu na ispovijed. Na samom kraju svete mise župnik Marinko zahvalio je o. Zlatku što je pristao biti gost na proštenju, vlč. Ivici i ostalim svećenicima koji su pomagali oko svete ispovijedi. Sveto misno slavlje glazbom je pratio župni zbor pod ravnanjem **Maria Bonića**. /**Dario Marton**/

Crkveni god u Ratkovu

Na šestu vazmenu nedjelju vjernici Ratkova proslavili su svoj kirbaj ili crkveni god, svog zaštitnika sv. Ivana Nepomuka.

Svečano misno slavlje predslavio je vlč. Vinko Cvijin, župnik iz Vajske. *Kako da danas naša radost bude potpuna? Kako očuvati vjeru u Ratkovu? Koliko god vas u Ratkovu malo ima, vjeru i radost ćete sačuvati ako živite radosno. Živjeti radosno ponekad nije lako, ali slušajte riječi Evanđelja, te riječi živite i svjedočite u svome mjestu i živjet ćete radosno. Pokušajte, nije teško!*, poručio je okupljenim vjernicima vlč. Vinko. /**Amalija Šimunović**/

Sveti Juraj u Vajskoj

Svečanim misnim slavljem 23. travnja, koje je predslavio župnik iz Vinkovaca Ladislav Dort u koncelecijaciji s domaćim župnikom vlč. Vinkom Cvijinom, sa svećenicima iz dekanata na čelu s dekanom preč. Josipom Štefkovićem, u župnoj crkvi sv. Jurja u Vajskoj proslavljen je crkveni god.

Svečanost su svojom nazočnošću uzveličala djeca koja pohađaju katolički vjeronauk, a sve zahvaljujući ravnateljici osnovne škole „Aleksa Šantić“, **Aleksandri Berić**, koja je pustila djecu s dva školska sata.

U svojoj homiliji vlč. Dort osvrnuo se na mučeničku

smrt koju je podnio sveti Juraj zbog svoje vjere, a nama to može biti izvrsni putokaz za postojanost u vjeri. *Koliko smo mi sami spremni žrtvovati za Krista i što smo to spremni žrtvovati?* Veliki znak upitnika postavio nam je vlč. Ladislav: *Jesmo li mi sami spremni podnijeti žrtvu ili smo samo tradicionalni vjernici koji vjeruju reda radi i na misu dolazimo po navici?*

Na kraju misnoga slavlja vlč. Vinko zahvalio je vlč. Ladislavu i đakonu **Luki Ivkoviću** na dolasku u našu župu i što su s nama proslavili ovaj dan, a potom i svim svećenicima iz dekanata kao i onima koji su došli iz Subotice. Misno slavlje animirao je mješoviti župni zbor. /**Amalija Šimunović**/

Proštenje u Đurđinu

Na blagdan sv. Josipa Radnika, 1. svibnja, Đurđinčani su proslavili svoj crkveni god - proštenje. Ove godine svečano euharistijsko slavlje predslavio je vlč. Krešimir Šaf, kapelan iz Ivankova u Hrvatskoj, župnikov kolega sa studija bogoslovije u Đakovu.

Na misi su koncelebrirali svećenici Subotičke biskupije vlč. **Željko Šipek** iz Žednika, gvardijan franjevačkog samostana **fra Zdenko Gruber**, župnik župe sv. Roka iz Subotice **mons. Andrija Anišić**, zatim vlč. **Lazar Novaković**, vlč. **Željko Augustinov**, župnik iz Kutjeva (HR) vlč. **Marijan Đukić** te župnik domaćin, vlč. **Dražen Dulić**. Za vrijeme svete mise vjernicima je za ispovijed na raspolaganju bio sončanski župnik, vlč. **Josip Kujundžić**.

Predvoditelj misnoga slavlja u prigodnoj propovijedi govorio je o radu, o svetosti i blagoslovu rada te o samozatajnom i svetom životu našeg dragog zaštitnika sv. Josipa Radnika. Također je izrazio svoje oduševljenje napisom ispod oltarnog kipa zaštitnika naše župe: *Idite Josipu!* Te je riječi, kako je rekao, često čuo i našao u

molitvama, ali sada ih je na poseban način doživio te nas ohrabrio i potaknuo da u svakoj potrebi idemo Josipu. Pjevanje i sviranje pod svetom misom predvodili su mladi tamburaši, a rado su im se pridružili i gosti iz Subotice, koji su sa župljanima uzveličali ovo misno slavlje. /**Verica Dulić**/

Svibanjske pobožnosti u somborskom Karmelu

Tijekom svibnja u Karmelićanskoj crkvi svakoga dana osobito častimo Mariju, kraljicu svibnja, molitvom svete krunice svakoga dana u 18 sati, svetom misom te pjevanim litanijama.

Svibanj poklanjamo i posvećujemo Mariji kao izraz odanosti i poštovanja prema Majci našega Spasitelja i našoj Majci koja ničije molbe ne odbija jer u nama gleda svoju djecu. Marijina je uloga u povijesti spasenja veličanstvena: Isus, Spasitelj i Sin Božji, rođen je od Presvete Djevice Marije radi našega spasenja. Isus nam

je dao svoju majku da i nama bude majka. Bit vjere je to da se Sin ne može odvojiti od Majke. Kao naša majka važna nam je u vjerovanju jer je posrednica kod svoga Sina u našim molitvama. Zato je važno ovu ljubav koju osjećamo pretvoriti u osobni susret s Isusom, njezinim jedinim Sinom i našim Spasiteljem. A da bi se taj susret uistinu ostvario valja slijediti ono što nas je poučio sv. Ivan Pavao II. – da je Marija euharistijska žena. To znači da svećenici i vjernici kada se slavi Sveta euharistija iz srca mole majku Mariju da pomogne primiti Krista kao što ga je primila Ona, koja je bila prvo svetohranište. I mi smo pozvani biti Kristovo svetohranište. /s. **Marijana od Kraljice Karmela, priorica OCDS, Sombor**/

Krizma u Maloj Bosni

U župi Presvetog Trojstva u Maloj Bosni, 6. svibnja sedmero krizmanika primilo je sakrament Sv. potvrde. Svetu misu i samu podjelu krizme predvodio je biskupov delegat, preč. Josip Pekaović, župnik u Somboru, u zajedništvu s vlč. Željkom Augustinovićem i župnikom Draganom Muharemom.

Preč. Pekaović je u homiliji poručio krizmanicima da slijede Isusov put i njegove riječi: *da moja radost*

bude u vama i da vaša radost bude potpuna. Također, naglasio im je da ih naša župna zajednica podržava i moli za njih te da trebaju nastaviti dolaziti i biti dio zajednice. Duh Sveti će im se polako svake nedjelje na misi otkrivati te će na taj način potpuno moći shvatiti darove Duha Svetoga. Na kraju mise, krizmanicima se obratila i njihova vjeroučiteljica **Vesna Huska** koja ih je pripremala te ih pozvala da nađu svoje mjesto u Crkvi i zajednici. Nakon toga uslijedilo je fotografiranje i druženje u dvorani. /**Larisa Skenderović**/

Krizmanje u Tavankutu

U župnoj crkvi Srca Isusova u Tavankutu, 22. travnja podijeljen je sakrament Sv. krizme. Misno slavlje predslavio je katedralni župnik mons. Stjepan Beretić kojemu je ovo bilo prvo slavlje podjele ovog sakramenta u nekoj zajednici. Uz predvoditelja mons. Beretića i mjesnog župnika Franju Ivankovića, gost je bio i svećenik Jozef Vogrinc.

Među krizmanicima osmoškolcima bilo je i nekoliko starijih osoba koje su se posebno pripremale za primanje ovog sakramenta. Uz mnoštvo vjernika, na misnom slavlju bili su i nastavnici krizmanika predvođeni ravnateljicom škole **Stanislavom Stantić Prčić**. U nadahnutoj propovijedi mons. Beretić je poželio krizmanicima da uvijek ostanu dobri, radosni i lijepi ljudi – kao danas. *Isus je bio pomazan Duhom Svetim kada ga je krstio Ivan Krstitelj. Primio je Duha Svetoga da obraduje siromahe, iscijeli bolesne, oslobodi porobljene, ljude obraduje. Vi ćete danas biti pomazani Duhom Svetim. Bit ćete obilježeni Isusovim križem, da i vi možete ispuniti životne zadaće koje vam je dragi Bog namijenio. Primate znak dara Duha Svetoga da vaš život bude ugodan Kristov miris, pa da ljudi koji s vama žive vide kako je dobar Isus. U vašem životu će*

se pokazati dobrota Isusova, zaključio je mons. Beretić. Poslije misnog slavlja i zajedničkog fotografiranja sa svećenicima i nastavnicima, slavlje je nastavljeno u obiteljskim kućama. /**I. P.**/

Slavlje prve svete ispovijedi u katedrali

U župi sv. Terezije Avilske 29. travnja proslavljena je **Prva sveta ispovijed** naših vjeroučenika. Nakon zajedničkog ulaska u crkvu, djeca su sudjelovala u sv. misi koju je predslavio katedralni župnik, mons. Stjepan Beretić.

Nakon propovijedi, 14 prvoispovjednika je s upaljenim svijećama svečano obnovilo krsna obećanja. Djevojčice su sudjelovale u prinosu darova, a naši mlađi i stariji ministranti su sv. misu učinili još ljepšom i radošnijom. Istoga dana slavilo je i 14 prvoispovjednika na mađarskom jeziku. Molimo da naši prvoispovjednici nikada ne zaborave kako nas dragi Bog po svetoj ispovijedi umiruje i daje snage da se popravimo i tako sve više sličimo Njemu. /**Nevena Gabrić, katehistica**/

Slavlje Prve pričesti u Tavankutu

U mjesnoj crkvi Srca Isusova u Tavankutu, 6. svibnja proslavljena je Prva pričest učenika trećih razreda. Misno slavlje predslavio je župnik Franjo Ivanković.

Župnik Franjo dočekaao je prvopričesnike na ulaznim vratima crkve. Prvopričesnici su animirali misno slavlje skladnim pjevanjem, čitanjem, prinosom darova i drugim aktivnostima. Najdirljiviji trenutci bili su obnova krsnih zavjeta, molitva Očenaša i sveta pričest. Na misnom slavlju sudjelovale su učiteljice i učitelj prvopričesnika. Poslije misnog slavlja zajedništvo je nastavljeno u župnoj kući i dvorištu župe gdje su svi okupljeni pozvani na „časiću razgovora“ i druženje, a prvopričesnici na domjenak. / F. I., župnik/

Prva pričest u župi sv. Terezije Avilske

Prvopričesnici katedrale sv. Terezije Avilske pristupili su ovom sakramentu na misnom slavlju 6. svibnja, koje je predslavio katedralni župnik mons. Stjepan Beretić.

Nakon svečanog ulaska u procesiji, 20 veselih dječjih lica bilo je spremno započeti euharistijsko slavlje

u kojemu su aktivno sudjelovali čitajući i prinoseći darove. S velikim iščekivanjem prvi put pristupili su primanju Tijela Kristova. Nakon sv. mise, prvopričesnici su zajedno s rodbinom i prijateljima pošli u župni dom gdje je uz svečani doručak bilo upriličeno ugodno druženje. Zahvalni smo za naše prvopričesnike! Zaželimo im da jako zavole milinu Isusova stola i da se nikada ne prestanu radovati susretu s Isusom u svetoj Pričesti. /Nevena Gabrić, katehistica/

Prva pričest u subotičkoj župi Marije Majke Crkve

Radosni prvopričesnici, njih 17, okupili su se 29. travnja u crkvi Marije Majke Crkve kako bi prvi put primili u svoje srce Isusa i tako potpunije sudjelovali u životu župne zajednice.

Za svakog od njih to je bio posebni doživljaj. Nakon svečane ulazne procesije, majka jednog od prvopričesnika uputila je poruku kako svome djetetu, tako i svim prvopričesnicima.

Župnik vlč. Marinko Stantić u svojoj homiliji rekao je kako sada konkretno, kroz hostiju primamo Isusa, da je to naša duhovna hrana. Po nedjeljnom evanđelju koje je govorilo o trsu i lozi, vlč. Marinko napravio je usporedbu da je Otac Nebeski trs, a da smo mi ta loza, koja donosi mnogo roda odnosno pokazuje kakvi smo kada primamo Oca u naš život. *Kao što je ova slika, tako je Isus kazao da se treba ostvariti naše zajedništvo. Taj*

koji je tako povezan, taj donosi mnogo roda, a ono što ne donosi to se siječe i baca u vatru. Što Isus želi time reći, što On nama siječe?, upitao je župnik Marinko te konkretnim primjerom prvopričesnicima pojasnio: Isus uzme mamine i tatine glasne žice i uzme ruku, a onda kažu jesam li ti već rekao/rekla, pa ste onda malo gluhi, pa još jače, tako se to reže. A ukoliko ste poslušni onda donosi mnogo roda jer je navezana na čokot tj. na Isusa Krista. Na kraju svoje homilije vlč. Marinko poželio je djeci da uvijek biraju dobro, kako bi Isus na kraju nagradio blagoslovom i mirom.

Nakon što se završila pričest, djeca su recitirala i zahvalila svojim roditeljima što ih odgajaju u duhu vjere i što ih svake nedjelje dovode na svete mise. Osobito su zahvalili župniku Marinku i vjeroučiteljici Danici Mlinko što ih je pripremala za ovaj događaj, uručivši im darove i cvijeće. Poslije svete mise napravljena je zajednička fotografija te su se svi okupili u vjeronaučnu dvoranu na ugodno druženje i čašćenje. /Dario Marton/

Prva pričest u Đurđinu

Na blagdan Gospe Fatimske, 13. svibnja, u župi sv. Josipa Radnika proslavljena je Prva sveta pričest kojoj je pristupilo četvero djece, tri djevojčice i jedan dječak: **Mila Stantić, Miljana Kovačević, Renata Katona (5. raz.) i Petar Dulić.**

Kroz prethodne tri godine djeca su pohađala župnu katehezu i školski vjeronauk. Također su sudjelovala na nedjeljnim misama, križnom putu, pjevala, ministrirala, recitirala, čitala molitve vjernika, odnosno svatko je našao svoje mjesto i svoju ulogu u crkvi. Posljednjega tjedna pred primanje sakramenta prve pričesti, sa župni-

kom vlč. **Draženom Dulićem** lijepo su uvježbali redoslijed cijele mise, svoja zaduženja i recitacije. Također su s vjeroučiteljicom **Vericom** vježbali pjevanje. Roditelji prvopričesnika također su aktivno sudjelovali u misnom slavlju pozdravom djeci i čitanjem Riječi Božje. Majke su

upalile svijeće i predale ih svojoj djeci te su djeca upaljenju svijeću predala očevima. Brojna rodbina, prijatelji te lijepi broj župljana okupio se na ovom svečanom slavlju. Misno pjevanje na orguljama pratio je **Josip Dulić.**

Prvopričesnica **Miljana Kovačević** već sutradan napisala je ukratko svoj doživljaj: *Kada sam primila Sv. pričest bilo mi je jako lijepo, svečano. Jedva sam čekala ovaj dan kada ću dobiti pravu hostiju jer na probi smo dobili samo kruh koji još nije posvećen. Sada smo napokon blagovali Tijelo Kristovo. Dobila sam puno cvijeća i tortu s anđelom u sredini. Nikada neću zaboraviti ovaj divan dan.* /**Verica Dulić**/

Koncert solista i simfonijskog orkestra u crkvi u Maloj Bosni

U crkvi Presvetog Trojstva u Maloj Bosni, nesvakidašnji glazbeni događaj zbio se 11. svibnja kada su solisti i simfonijski orkestar maturanata i učenika Muzičke škole u Subotici izveli koncert pod dirigentskom palicom mo. **Csabe Paskó**a.

Program kakav crkva u Maloj Bosni do sada nije imala pod svojim svodovima bio je iznenađenje za župljane kojima se pridružila i publika iz okolnih mjesta. Tako su se u koncertu mogla čuti djela svjetskih skladatelja kao što su F. Mendelssohn, C. M. von Weber, V. Blodek, P. Sarasate ali i domaći I. Jevtić, Grgin... Uz orkestar učenika i nekoliko profesora nastupili su maturanti **Anita Balint, Draško Korać, Miljana Kostadinović, Nataša Vasić, Leontina Bošnjak i Maja Nimčević** kojima je župnik **Dragan Muharem** zahvalio i poželio blagoslov u budućem školovanju. /**K. Č.**/

Prva pričest u Sv. Roku

Osamnaestero prvopričesnika župe sv. Roka pristupilo je u nedjelju 13. svibnja sakramentu Prve pričesti, primivši u svoje srce po prvi puta Kristovo Tijelo. Misno slavlje predslavio je župnik, mons. dr. **Andrija Anišić**, a prvopričesnike su za ovaj dan pripremili katehistica s. **Silvana Milan** i **Vesna Huska**.

U prigodnoj propovijedi, župnik **Andrija** potaknuo je prvopričesnike da svetoj ispovijedi pristupaju što češće i poželio im da „bjelinu“ toga dana sačuvaju u svojem srcu do kraja života. Istoga dana kršteno je i treće dijete u obitelji **Dubravke i Zvonimira Dulića**, kćer **Mia**. Nakon misnoga slavlja, prvopričesnici i njihovi roditelji okupili su se na agapeu u vjeronaučnoj dvorani župe sv. Roka. /**Zv.**/

Dan bolesnika u Mužlji

Na blagdan Duhova, u nedjelju 20. svibnja, Božja providnost darovala nam je izvanredno lijepo vrijeme. U tom radosnom ozračju, obilježen je Dan bolesnika u mužljanskoj crkvi Imena Marijina. Misno slavlje tim povodom predslavio je salezijanac Zoltán Varga.

U prigodnoj propovijedi, don Varga ukazao je na blagotvorno djelovanje treće Božje osobe, koga je Isus poslao od Oca, da nas tješi, krijepi i miri. *Isus je duhom odanosti, poslušnosti i ljubavi primao teške kušnje: prezir, muku i sramotnu smrt. Današnji ljudi često padaju u depresiju zbog teških životnih prilika, različitih kušnja, siromaštva i bolesti – ali također zbog grijeha, koji donosi u dušu nemir, strah i žalost. Kada nas obuzimaju negativne misli, tada se sjetimo Isusovih riječi: „To vam rekoh da u meni mir imate. U svijetu imate muku, ali hrabri budite – ja sam pobijedio svijet!” (Iv 16,33). U bolesti i poteškoćama ne smijemo se zatvarati sami u sebi i vrtjeti se u*

ustanovio poseban sakrament. Kao što se preko krštenja radamo za Božju djecu, tako se preko svetog pomazanja suobličujemo Isusu Kristu, koji je trpio za nas i za naše spasenje. Tako je svaka naša patnja sjedinjena s Isusovom te postaje zaslužna za nas i za naše drage. Sveto pomazanje izbriše i teške grijeha, ako ga primi netko, koji se ne može više ispovjediti, ako na primjer nije pri svijesti. Vi, koji ste svjesni, morate se prije primanja pomazanja ispovjediti, slično, kao kad pristupamo svetoj pričesti, koja je kruna

sakramenata. Tada će naša duša dobiti novu snagu i uz pomoć Boga i braće ljudi ćemo ići ususret Gospodinu, dok ne dođe, rekao je don Varga zaključujući kako i danas ima mnogo primjera čvrste vjere.

Poslije propovijedi bolesnici i stariji primili su sakrament bolesničkoga pomazanja. Za to vrijeme bila je i prilika i za svetu ispovijed. Poslije svete mise je bilo druženje u prostorijama blagovaonice salezijanskog internata *Emaus* u Mužlji, a ove godine bolesne i nemoćne svojim nastupom obradovali su mladi. Na violini su zasvirale **Emma Süveg** i **Kata Rontó**. Na citrama su svirali **Erik Kocsis**, **Dávid Barta** i **Goran Cvetković**, koje je stručno

tužnim mislima, rekao je propovjednik pozivajući se na riječi sv. Franje Saleškoga koji je rekao da žalost, makar i plemenita, nikada nije dobra. To znači, da moramo izaći iz sebe, misliti na patnje drugih – kako ih olakšati ili se za nje moliti, pa će nama samima Bog po ustrajnoj, gorljivoj i odanoj molitvi udijeliti utjehu, naznačio je propovjednik. U nastavku propovijedi istaknuo je kako su velika pomoć u kušnjama sveti sakramenti. Isus Krist je za svako doba

vodio i pripremao József Lele, dok je uz pratnju otpjevao nekoliko narodnih pjesama Árpí Szalma, a nekoliko članica Kuće dobrote obradovalo je nazočne svojom pjesmom. Susret je uveličalo zajedničko pjevanje Marijinih pjesama. Takvi susreti krijepe nas darovima Duha Svetoga, da će sudionici lakše podnositi svakidašnje tegobe, olakšavati ih drugima te tako zaslužiti nebeske radosti, gdje svaka suza s oka nestaje. /Janez Jelen/

Krizma u Mužlji

U najvećoj banatskoj kompaktnoj katoličkoj vjerskoj zajednici u Mužlji, 13. svibnja podijeljen je sakrament Svete potvrde za 44 krizmanika nakon što su se učenici osmoga razreda marljivo i savjesno pripremali trodnevnicom.

Priprema za krizmu je osim u školi organizirana i na župi, za što su se osobito zalagali župnik **Stojan Kalapiš** i vjeroučitelj **Ferenc Gabona**. U pripravi za primanje sakramenta svete potvrde sudjelovali su i vrijedni roditelji, koji su većinom dolazili na roditeljske sastanke, gdje su upoznali i produbili svoju kršćansku zadaću oca i majke, muža i žene te dobili poticaje za dobar kršćanski odgoj koji se temelji na razumijevanju i vjeri. To je osobito važno u doba odrastanja, kada krizmanici ponovno provjeravaju svoj pogled na svijet. Često ih sablažnjava raskorak između pravilnog učenja i krivog življenja, što vrlo brzo primijete kod svojih odgojitelja. Nažalost, u većini slučajeva im to postaje izlikom da i oni krenu širokim putem kompromisa i vjerske mlakosti. Važnu i nenadoknadivu ulogu u ovome slavlju imao je i

omladinski vokalno-instrumentalni zbor *Don Bosco* pod ravnanjem **Simone Mezei**.

Za vrijeme svete mise vladalo je pravo duhovsko raspoloženje. Otac biskup bio je u inozemstvu te je po njegovoj ovlasti krizmu podijelio vikar, **msgr. Ladislav Gyuris**, koji je predslavio svetu misu, a koncelebrirali su protonotar **msgr. Jenő Tietze** i domaći župnik **Stojan Kalapiš**.

U propovijedi je otac **Ladislav** lijepo rastumačio djelovanje Duha Svetoga u našem životu, osobito kada riječju i primjerom trebamo svjedočiti Kristovu ljubav. *Sveti Duh je duh istine, ljubavi i mira – to je sve ono, što je ljudskom srcu najpotrebnije i što može dati samo Isus Krist. To je mir, koji svijet ne može dati, ali ga ne može ni uzeti*, rekao je o. **Ladislav**. Stoga je krizmanike pozvao da ustraju u ljubavi prema Bogu i bližnjemu i poslije primanja svetih sakramenata. *U svakidašnjem životu pokazuje se uzimamo li Boga ozbiljno: ako ne zaboravimo na molitvu, sakramente i misu. Bogu smo mili ako ispunjavamo svakidašnje dužnosti, živimo čisto i skromno te s ljubavlju pomažemo potrebitima. Ako živimo iz vjere, pratit će nas obilje Božjeg blagoslova*, zaključio je propovjednik. **/Janez Jelen, SDB/**

Proslava vatrogasaca u Mužlji

U Ečki je 6. svibnja održan roditeljski sastanak u svezi s pripremama za primanje sakramenata prve svete pričesti i svete potvrde.

U župnoj crkvi Imena Marijina je na svetoj misi bio je susret bračnih parova koji slave zlatni jubilej, a poslije toga i proba za krizmu. Središnji događaj i susret zbio se u maloj crkvi sv. Dominika Savia na Peskari.

Svojom nazočnošću počastili su nas također vatrogasci iz Mužlje koji su uzveličali ovu svečanost. Prigodnu propovijed održao je salezijanac, o. **Janez Jelen** uz kojega je suslavio salezijanac **Stanko Tratnjek**. Čitanja su čitali **Dániel Imre Tóth** i **Juliska Darusi**, a ministrirali **Zoli Tóth** i **Zoli Mészáros**. Poslije svete mise svi nazočni okupili su se na zajedničkom druženju. U međusobnom razgovoru obogatili smo se i izmjenjivali mišljenja te zahvalili Bogu za taj lijep doživljaj. **/Janez Jelen, SDB/**

150. obljetnica rimokatoličke crkve u Zrenjaninu

U zrenjaninskoj katedrali 16. svibnja slavljen je dvojezična svečana sveta misa na mađarskom i hrvatskom jeziku koju je predslavio biskup dr. **Ladislav Német SVD**, a koncelebrirali su svećenici Zrenjaninske biskupije.

Nakon propovijedi na hrvatskom koju je održao **Emanuel Tapolčanji**, župnik iz Torde, vjernicima se na mađarskom jeziku obratio biskup **Német**. Povodom 150. godišnjice rimokatoličke crkve u Zrenjaninu održat će se brojne manifestacije vezane za ovaj jubilej. Katedralni župnik **mons. László Gyuris** najavio je za 26. svibnja svećeničko ređenje **Alena Palatinusa**. **/Prema: www.catholic-zr.org.rs/**

Vijesti kratko

4. 5. 2018. (Zrenjanin) – Susret vjeroučitelja Zrenjaninske biskupije održan u zgradi Biskupije. Program su vodile časne sestre **Marta** i **Rita** iz Mađarske. Predavanja su bila interaktivna sa zajedničkim molitvama i pjevanjem.

12. 5. 2018. (Vršac) – Održan susret vjeroučenika kojemu su nazočili vjeroučenici osnovnih škola iz Mihajlova, Velike Grede, Vlajkovca, Jermenovca, Opova i iz Pančeva.

13. 5. 2018. (Vršac) – U crkvi sv. Gerharda održano euharistijsko klanjanje vršačke zajednice.

Predstavljen dokument o nekim aspektima današnjeg ekonomsko- financijskog sustava

U stvarnosti, svatko od nas može mnogo učiniti, pogotovo ako ne djeluje sam, kaže se u dokumentu Kongregacije za nauk vjere i Dikasterija za promicanje cjelovitog ljudskog razvoja „*Oeconomicae et pecuniariae quaestiones*“. Razmišljanja za etičko razlučivanje o nekim aspektima današnjeg ekonomsko-financijskog sustava“.

Više nije moguće zanemariti određene pojave u svijetu, kao što je širenje kolateralnih bankarskih sustava (shadow banking system), koji, iako uključuju u sebi i vrste posrednika čije se djelovanje ne može izravno okarakterizirati kao nezakonito, zapravo su doveli do gubitka kontrole nad sustavom od strane raznih nacionalnih nadzornih tijela. Usto su svjesno favorizirali uporabu tzv. *kreativnog financiranja* u kojem je primarni cilj ulaganja financijskih sredstava prije svega spekulativnog karaktera, ako ne i grabež, a ne služenje stvarnom gospodarstvu, kaže se u novom dokumentu Svete Stolice o ekonomiji i financijama. Postojanje takvih sistema „u sjeni“ bio je jedan od glavnih uzroka koji su pridonijeli razvoju i globalnom širenju nedavne ekonomsko-financijske krize koja je 2007. počela u SAD-u. Takva špekulativna namjera, na kojem svijet *offshore* financija nalazi plodno tlo, koja, premda nudi i druge legitimne usluge, kroz široko rasprostranjene kanale izbjegavanja poreza, ako ne čak i utaje i pranja novca stečenog zločinima, korupcijom i na druge nelegalne načine, doprinosi dodatnom osiromašenju normalnog sustava proizvodnje i distribucije dobara i usluga. Očito je da se za takve stvarnosti, a riječ je o pravoj financijskoj mreži koja je alternativna službenom financijskom sustavu, teško može naći opravdanje i s etičkoga gledišta i sa stajališta globalne učinkovitosti samog gospodarskog sustava. Sve je to dovelo do toga da se realnom gospodarstvu oduzelo ključne resurse kao i do nastanka ekonomskih sistema utemeljenih na nepravdi. Izračunalo se da bi bio dovoljno uvesti minimalnu stopu na transakcije koje se ostvaruje preko *offshore* kompanija pa da se riješi veliki dio problema gladi u svijetu, ističe se u dokumentu u kojem se predlaže da se *hrabro poduzme slična inicijativa*. U dokumentu se, među ostalim, progovara i o javnom dugu te se primjećuje kako je on često posljedica nesmotrenog, ako ne i zlonamjernog upravljanja. Taj dug predstavlja jedan od glavnih prepreka dobrom funkcioniranju i rastu različitih nacionalnih ekonomija, ističe se u tekstu. U dokumentu se poziva na izradu novog modela *ekonomije i financija*, uvođenje etičkih odbora u banke, uvođenje *javnog certifikata* za financijske proizvode, iskorjenjivanje nemoralnog ponašanja. Financijske se derivate naziva *tempiranom bombom* te se izražava odlučni „ne“ oblicima oligarhije koji u konačnici štete samoj djelotvornosti ekonomskog sustava. /IKA/

VII. Kongres bogoslova Crkve u Hrvata

Pod geslom „Živite dostojno poziva kojim ste pozvani“ u Đakovu je od 27. do 29. travnja održan VII. kongres bogoslova Crkve u Hrvata. Sudjelovali su svi dijecezanski bogoslovi osam velikih sjemeništa s područja Republike Hrvatske i Bosne i Hercegovine, njih oko 270.

Nakon 12 godina ovaj Kongres ponovno se održao u Đakovu, odakle je i krenula prva inicijativa 2006. godine kada se obilježavala dvjestota obljetnica ustanovljenja đakovačkog Sjemeništa. Središnji program Kongresa započeo je u subotu, 28. travnja u Đakovu svečanim euharistijskim slavljem u đakovačkoj prvostolnici sv. Petra koje je predvodio đakovačko-osječki nadbiskup i metropolit **mons. Đuro Hranić** u zajedništvu s nadbiskupom u miru **mons. Marinom Srakićem** te odgajateljima u sjemeništima.

Nadbiskup Hranić, osvrćući se na evanđeoski tekst, u svojoj je homiliji ukazao na važnost teološkog studija te na dublje upoznavanje s Kristom kroz molitveni i sakramentalni život. Govorio je i o određivanju životnih prioriteta.

Uslijedio je prigodni program te je pozdravnu riječ uputio mr. sc. **Ivan Andrić**, rektor Bogoslovnog sjemeništa u Đakovu. Nakon rektorove dobrodošlice, svaka je bogoslovija dobila priliku reći nešto o sebi koristeći film, prezentaciju ili pjesmu. Poslijepodnevni program obuhvatio je sportsko-rekreacijske aktivnosti te turistički obilazak grada. Održana su natjecanja iz raznih sportova: nogometa, košarke, stolnog tenisa, šaha te boćanja. Na kraju dana održana je svečana večernja molitva u đakovačkoj župi Dobrog Pastira. Vespere je predvodio mons. Đuro Hranić te je tom prigodom održao kratki nagovor, a pjevanje su predvodili đakovački bogoslovi.

Na VII. kongresu bogoslova Crkve u Hrvata u Đakovu sudjelovala su šestorica bogoslova iz Subotičke biskupije, dvojica bogoslova iz Vrhbosanskog bogoslovnog sjemeništa Sarajevo – **Dražen Skenderović** (Mala Bosna) i **Nebojša Stipić** (Subotica), zatim bogoslov Kolegija Družbe Isusove, Jordanovac – **Daniel Katačić** (Bački Breg) te bogoslovi iz Bogoslovnog sjemeništa – **Tomislav Vojnić Mijatov** (Donji Tavankut), **Bogdan Rudinski** (Subotica) i **Dušan Balažević** (Subotica). Sljedeći – VIII. kongres bogoslova zakazan je 2020. godine u Sarajevu. /djios.hr/

Nedjelja, 3. 6. 2018. **DEVETA NEDJELJA KROZ GODINU**

ČITANJA:

Pnz 5, 12-15; Ps 81, 3-8a.10-11; 2 Kor 4, 6-11; Mk 2, 23-3,6

U prvom čitanju iz Knjige ponovljenog zakona slušamo o Danu Gospodnjem. Jedinom danu u tjednu koji u potpunosti treba biti posvećen Bogu i odmoru. Za Židove to je bila subota, a za kršćane to je nedjelja. Toga dana svakom čovjeku, a osobito vjerniku, zabranjuje se raditi. I to ne samo njemu nego i njegovoj obitelji, njegovim radnicima, stoci, pa i došljacima koji borave u njegovu domu. Razlog tomu jest pauza da se svatko odmori, a pritom podsjeti na doba kadu su Židovi kao robovi trpjeli u Egiptu te dobrotom Boga bili oslobođeni. U evanđelju vidimo da su Židovi vremenom preozbiljno shvatili značenje subote, utoliko da je postala važnija od čovjeka. Na temelju toga Isus nas danas uči da je sve na ovom svijetu stvoreno poradi čovjeka, pa tako i Dan Gospodnji. U svjetlu ove objave vidimo tajnu naše vjere: da ljubav i vrijeme koje posvećujemo Bogu zapravo posvećujemo sebi. To je slika našega dobrog Boga koji je sve podredio nama, pa čak i ljubav koju darujemo njemu.

Nedjelja, 10. 6. 2018. **DESETA NEDJELJA KROZ GODINU**

ČITANJA:

Post 3, 9-15; Ps 130, 1-8; 2Kor 4, 13 – 5,1; Mk 3, 20-35

U čitanjima ove nedjelje protežu se dvije teme: ljudska krivica i sotonina napast. Kada sagriješimo, pitamo se tko je kriv? I uvijek, kao što i vidimo u prvom čitanju, kriv je netko drugi. Nije Adam, nije Eva nego je zmija. Nikada JA! Istina jest da vrag napastuje čovjeka, ali ne smijemo umanjiti našu odgovornost u grijehu. Naš pristanak!

Isus nas uči da vrag neće raditi protiv sebe nego uvijek protiv čovjeka. O tomu nam svjedoče činjenice da čovjek, koji je svojim pristankom podlegao sotoninoj napasti, napada drugog čovjeka. Kako se onda oduprijeti? Zar ćemo stalno grijешiti? Kako ćemo se tako grješni spasiti?

Odgovor na naše strepnje daje nam Isus u evanđelju gdje kaže da će svaki grijeh, ma koliko veliki bio, oprostiti, osim grijeha protiv Duha Svetoga. Svi su mislili da s Isusom nešto nije u redu. Farizeji su smatrali da je opsjednut, rodbina mislila da je

lud, samo su njegovi učenici bili uz njega. Budimo i mi „ludi“ te ostanimo uz Isusa jer slušajući i izvršavajući njegove riječi postavljamo njegova obitelj.

Nedjelja, 17. 6. 2018. **JEDANAESTA NEDJELJA KROZ GODINU**

ČITANJA:

Ez 17, 22-24; Ps 92, 2-3.13-16; 2Kor 5, 6-10; Mk 4, 26-34

Danas slušamo i razmatramo o kontroverzi Kraljevstva Božjeg. Bog kroz proroka Ezekielu obećava novo kraljevstvo koje će presaditi od starog te će to novo kraljevstvo biti vidljivo cijelome svijetu kao svjedočanstvo da je Bog vrhovni Gospodar. Isus Božje Kraljevstvo tumači kroz prisposode uspoređujući ga sa sjetvom i gorušičinim zrnom. Bog „sije“ kraljevstvo na zemlji te se ono razvija i raste neovisno o ovozemaljskim kategorijama. Bdjeli mi ili spavali, ono postepeno raste. U početku je maleno i neznatno, kao i gorušičino zrno, ali kada poraste, postaje uistinu veliko i moćno, baš kao što prorok Ezekiel proriče. Proživimo i mi ove nedjelje Radosnu vijest evanđelja te budimo svjedoci da Bog i danas djeluje na čudesan način, tiho, ali nezaustavno!

Nedjelja, 24. 6. 2018. **ROĐENJE SV. IVANA KRSTITELJA** Svetkovina

ČITANJA:

Iz 49, 1-6; Ps 139, 1-3.13-15; Dj 13, 22-26; Lk 1, 57-66.80

Kada se prvi puta upoznajemo s nekim, prvo što kažemo je svoje ime. Tako sugovorniku dajemo do znanja s kime razgovara. S poštovanjem izgovaramo čovjekovo ime jer je duboko povezano s identitetom i dostojanstvom osobe. Svatko od nas od nekog je dobio ime. Ivan Krstitelj, kojeg danas slavimo, ime je dobio od Boga. Još prije začeca, Bog ga je imenom prozvao da bude njegov sluga, njegov prorok. Božji poziv je nešto što svatko od nas osobno dobiva. Različiti su pozivi, ali ista je odgovornost, a to je činiti volju Božju. Mnogi ljudi ne vole svoja imena. Razlozi su nebitni i gotovo uvijek afektivne naravi, ali trebamo imati na umu da nas je Bog prozvao našim imenom još prije začeca te nas je kao takve poslao u svijet dajući nam zadatak koji samo mi možemo izvršiti.

Upoznajte što vršite!

Agnoscite, quod agitis – Upoznajte što vršite!, riječi su iz liturgije ređenja. Biskup poziva ređenika da cijelog života ulazi u dubinu svetih čina koje vrši u liturgiji. No, taj poziv nije ograničen samo na predvoditelje slavlja kao nekim „profesionalnim službenicima“ nego ga se može prošiti na sav Božji narod – prvopričesniče, krizmaniče, roditelju, starče... *Upoznaj što vršiš.*

Kroz ovu rubriku nastojat ćemo obrađivati teme vezane uz liturgiju s kojom se kao vjernici često susrećemo. Naša je kršćanska duhovnost utjelovljena duhovnost, ne nešto apstraktno, neuhvatljivo, čisto misaono nego konkretno, zahtijeva obred. Mnogstvo je stoga obreda koje susrećemo u crkvi. Mnogi su nam jasni i rječiti, neke možda ne možemo shvatiti, a na neke smo možda oguglali uslijed stalnog ponavljanja te više ne pitamo, ne ulazimo u dubinu, postaju nam rutina.

Isto tako, često ćemo čuti prigovor: *Ma, što ću ja u crkvi, ako vjerujem, mogu se i kod kuće pomoliti...* Prema ovome, obrednost vjere samo je nešto opterećujuće, suvišno i nepotrebno, formalnost bez sadržaja. Općenito, danas možemo govoriti o svojevrsnoj krizi obrednosti. Poput čudaka promatramo ljude koji su zadržali neke stare forme ophođenja, uglađenost i manire. Jer, primijetiti ćemo, na cijeni je neformalnost, neposrednost, uniformnost (jednoličnost) ophođenja, izgleda, govora.

Jednostavan primjer; vi koji ste stariji sjećate se da je nekada postojala posebna odjeća za crkvu. Znalo se da je to svečanije i da se to oblači nedjeljom i blagdanima. I to je bilo razumljivo za sve dobne generacije pod istim krovom. Vanjskim držanjem, oblačenjem, izgledom dalo se do znanja da se događa nešto nesvakidašnje, što izlazi iz okvira svakodnevnog. Nedjeljna misa nije započinjala u crkvi, nego već kod kuće, u pripravi članova obitelji za odlazak na misu. Slobodno bih rekao da je i taj izvanjski trenutak – svečanije i doličnije oblačenje isto tako jedna vrsta duhovne priprave, mala „liturgija“ koja uvodi u onu svetu i veličanstvenu liturgiju Crkve.

Koliko god bismo to mogli ismijati ili relativizirati – *važno je ono što je u srcu, a ne izvana* – rekao bih da time stupamo na vrlo sklizak teren. Odvajanje duhovnoga i tjelesnoga i naglašavanje samo jedne od ove dvije nerazdvojne stvarnosti uvijek je u povijesti čovječanstva, napose Crkve, rezultiralo dehumanizacijom čovjeka.

Naznačena kriza obrednosti, onog izvanjskog, istodobno potiče i krizu duhovnog, onog nutarnjeg. Zato smatram da je za zdravu i ispravnu vjeru i duhovnost potreban i zdrav *outfit*, da se izrazim mladenačkim rječnikom. *Outfit* bi u ovom smislu značilo ono nutarnje izraziti simbolom,

obredom. Da ne bi postala prazna apstrakcija, vjeru je potrebno zao-djenuti odjećom liturgijskih znakova. Ovo uvodno promišljanje, koje će se nastavljati kroz iduće brojeve, posvetio bih govoru znakova, obreda, simbola. Bez toga ne možemo razumjeti liturgiju, a bez razumijevanja liturgije vjera ostaje u zrakopraznom prostoru, naposljetku iščezava.

Znak križa

Križaj se, ali se križaj pravilno. Nije ti to prikraćena, površna kretnja kao da ne znaš što znači. Ne, pravilan je to znak, polako napravljen, velik, od čela do prsiju, od jednog ramena do drugoga. Osjećaš li kako te svega obuzima? Saberi se, sav, sve svoje misli i sva svoja čuvstva u tu kretnju. Misli kako ide od čela do prsiju, od ramena do ramena. Onda je osjećaš: svega te obuhvaća, tijelo i dušu, ujedinjuje te, blagoslivlja te, posvećuje te.

Zašto? Jer je znak svemira, znak otkupljenja. Na križu je naš Gospodin otkupio sve ljude. Po križu posvećuje svakoga čovjeka, svega, do posljednje niti njegova bića.

Radi toga se križamo prije molitve da nas križ uredi i sabere, da nam misli, srce i volju uroni u Boga. Križamo se poslije molitve da ostane u nama što nam je Bog darovao. Križamo se u napasti da nas jača. U nesreći da nas čuva. Kod blagoslova da u svoju dušu primimo svu puninu Božjega života, da taj u njoj sve oplodi i posveti.

Misli na to uvijek kad se križáš. To je najsvetiji znak što ga imamo. Čini ga pravilno, polagano, nadugo i široko, promišljeno. Tada će obuzeti sve tvoje biće, vanjštinu i nutrinu, tvoje misli i tvoju volju, osjećaće i čud, svu tvoju djelatnost. I po njemu će se sve označiti, obilježiti, posvetiti u moći Kristovoj, u imenu trojedinoga Boga.

Želja nam je kroz ovu rubriku upoznati simboliku i radnje kojima su prožeti vjerski obredi. Koji unutarnji stav izražavamo znakom križa, stajanjem, klečanjem? Na koji način svijetle, tamjan crkvena zvona itd., oblikuju i uokviruju našu vjerničku svakodnevicu? Što to znači da se Isus uprisutnjuje pod jednostavnim prilikama kruha i vina? Ova naša promišljanja htio bih obogatiti mislima genijalnog teologa Romana Guardinija koji je dio svog opusa posvetio tumačenju svetih znakova, kršćanskih simbola i gesta. Jednostavnim rječnikom, meditativno, Guardini nudi temeljne informacije i spoznaje potrebne svakom kršćaninu. Za početak uzet ćemo meditaciju o znaku križa.

PROROK SEFANIJA

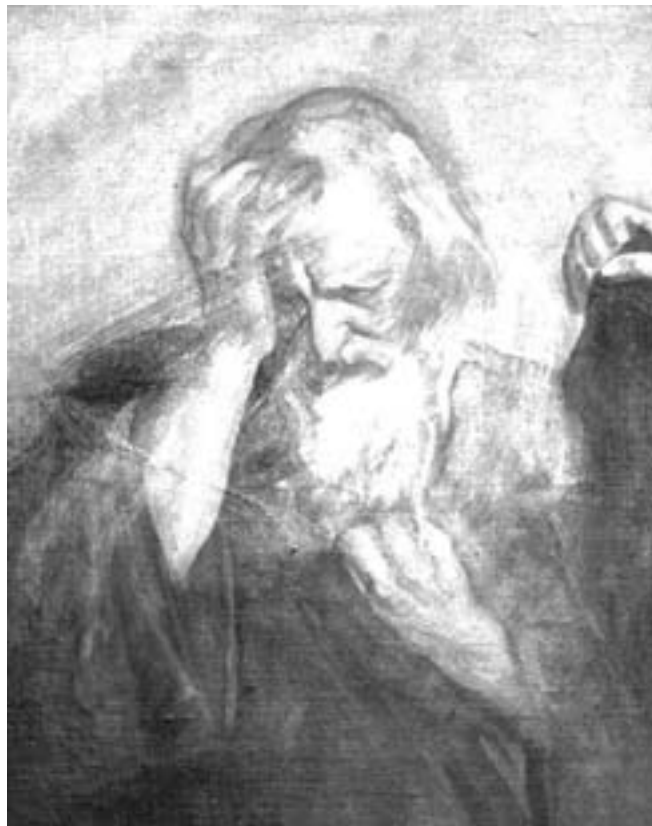
Proročki je pokret najintenzivniji do svršetka Babilonskog sužanjstva (538. god. pr. Kr.). Poslije lagano nestaje. Prorok Sefanija djelovao je otprilike 50 godina prije nacionalne katastrofe Judejske države. U naslovu knjige navodi se njegovo ime i imena njegovih predaka kako bi se točno znalo tko je on. No, osim toga više informacija o Sefaniji nećemo saznati.

Čitajući knjigu, susrećemo isti problem kao kod proroka Habakuka. Prva rečenica ovako glasi: *Da, sve ću zbrisati s lica zemlje – riječ je Jahvina – izbrisat ću ljude i zvijeri...* (1, 2-3). Od tri poglavlja samo zadnjih deset redaka sadržavaju nekakvu utjehu, i to usput koja kratka rečenica. Sve ostalo je prijetnja i izljev srdžbe. Zašto?

U njegovo vrijeme postoje male zajednice, pojedinci koji se drže jedinoga Boga, ali većina se odaje drugim božanstvima. To su Baal, Milkom, „vojska nebeska“ (1,4-5). Ovi „bogovi“ – kao i danas – ne traže moralno ponašanje, nego obećavaju moć, vlast, užitke. Zovu ih „božanstvima“ – ali zapravo služe ljudskim iskvarenim čežnjama. Nisu drugo nego projekcija želja onih koji su izgubili svaki osjećaj za pravo zvanje Adama – da bude sličan svome Bogu, da bude dobar prema onima koji čine dio njegova života. U SZ božanstva oko Izraela nikada nisu tražila od čovjeka pravilno ponašanje, niti su dala takve upute kao Jahve nego su očekivali žrtve, hramove, zlato i srebro ako je uspio neki vojni zahvat ili trgovanje... U helenskoj religiji Zeusu nisu potrebni ljudi nego samo njihovi darovi. Čovjek – osim rijetkih – odlazi u podzemni svijet. Zeus ne želi vidjeti čovjeka kod svog nebeskog stola. Što će njemu u nebu mnoštvo dobrih ljudi? On s njima ne dijeli svoj sretan život.

Sefanija se okreće protiv onih ideja (božanstva) koje čine čovjeka slijepim, slugom izopačenih želja, protiv onih među kojima kreposti, dobrota i ljubav ne znače ništa. U toj anarhiji neljudskosti otvoreno se kaže: *Jahve ne može učiniti ni dobro ni zlo* (1, 12). Godine 587. pr. Kr. svi oni koji su ovako mislili zanijemjeli su zauvijek jer su krenuli u lancima dugim i teškim putovima prema Babilonu. Sefanija naviješta ovaj povijesni događaj. Srdžba koja se pokazuje u njegovim riječima želi biti sredstvo koje će uzdrmati, tj. daje mogućnost odvratanja od zla djela i mogućnost izbjegavanja konačne Božje presude. Jahve je čekao otprilike još 50 godina! To znači da taj izljev ogorčenosti ima zapravo medicinski karakter. Lijepe riječi nitko ne sluša, zato se rabi prijetnja.

Sefanija se bori protiv onoga: *Bit ćete kao bogovi* (Post 3, 5). Ako ovako razmišlja jedna osoba, onda njemu ne treba nikakav bog jer on sam se želi izdići nad drugima. Sredstva su za to sila, novac... Čovjek ne želi nikome odgovarati za svoja djela: *Ja, i jedino ja* – kaže u svome srcu (Sef 2, 15). Stvarnost je pak drugačija. Adam nije sam: *Jahve, Bog tvoj, u sredini je tvojoj* (3, 17). Ako netko ovo negira, ako se izgubi u svojim subjektivnim idejama, upropastit će svoj život. Bog preko proroka uči ljude razumnosti, pravome

sudu o svome stanju. Uči čovjeka realnosti da je on stvorenje i nikada ne može postati Bogom, ali miljenikom Božjim da, ako svojim blagom drži kreposti, dobra djela, koja čine integralni dio osobe, tj. nemoguće ih je izgubiti jer su ugrađeni u savjesti. Sefanija božanskom srdžbom koju naviješta protestira zapravo protiv egoizma, protiv onoga: *Ja, i jedino ja!* (3,17). Nitko ne može zaniijekati da je to vrlo aktualno i danas.

Proroka moramo promatrati uvijek u širem kontekstu. To pak znači u okvirima povijesti spasenja po Isusu Kristu. Izrael, ni u svojim najsvetijim ljudima nije vidio ono što je iskusio u Sinu Božjem, u Nazarećaninu. *Neka ne bude moja volja, nego tvoja!* (Lk 22, 42) – ovo je spasilo čovječanstvo. Isus nije čuvao život za sebe nego ga je poklonio na križu svojoj braći. Iz ovog čina je nastalo spasenje. Ovo djelo je iskorijenilo srdžbu Boga i ostavilo Adamu jedino život. Sefanija je uokviren u svojim povijesnim okolnostima. Isus prelazi te granice: svaki čovjek, u bilo kom vremenu može sebi pribaviti vječni život, mir, ako prihvaća Isusa i živi po njegovim pravilima: *Neka ne bude moja volja, nego tvoja!* Ovaj način vođenja zemaljske egzistencije uništava egoizam i stvara jedinstvo, razumijevanje, međusobno pomaganje. Sefanija nije vidio plodove svoga proročkog navještenja. Isus pak je ostvario svoje namjere u Crkvi, kao zajednici, i u pojedincu, u nama. Protiv egoizma je ostavio sakrament pokore, dobra djela i Euharistiju, tj. sebe da život katolika svjedoči: *Jahve, Bog tvoj, u sredini je tvojoj* (3,17).

ZEMLJORADNJA: prokletstvo ili blagoslov?

Zemljoradnja ili poljodjelstvo naporan je rad. U poljodjelstvu se ništa ne događa odmah, trenutno i sada. Vrijeme koje prolazi od trenutka ulaganja truda i rada prilično je dugo. Plodovi tla uvijek dolaze s odlaganjem zadovoljenja potreba. U zemljoradničkom poslu potrebno je veće strpljenje nego u drugim poslovima. Zadovoljenje potreba radi kojih je uloženi rad u zemljoradničkom životu prilično je odgođeno i k tome neizvjesno. Plaća koja stiže svaki mjesec čini se većom nagradom i izaziva veće zadovoljstvo od uroda zemlje koji se ubire jednom godišnje. Stoga mnogi zaziru od zemljoradnje i radije se, kao izvoru svojeg uzdržavanja, okreću poslovima koji donose sigurnija, pa makar i manja, mjesečna primanja. Zbog svoje težine i zahtjevnosti, zbog neizvjesnosti uroda i izloženosti vremenskim nepogodama, zemljoradnički se posao i rad često doživljava najtežim oblikom uzdržavanja ljudskog života.

Vlada uvjerenje da se zemljoradnjom bave oni koji se nisu mogli baviti nikakvim drugim poslom, oni koji nisu završili nikakvu školu ili oni koji nisu dovoljno pametni da bi se bavili ičim drugim. Takva mišljenja svrstavaju zemljoradnike u najniži sloj društva, a zemljoradnju smatraju „djelatnošću iz nužde“ ili „Božjom kaznom“ za one koji se ne mogu ičim drugim baviti ili nemaju boljeg posla.

Biblijsko prokletstvo zemljoradničkog posla

I u Bibliji nalazimo tekstove koji priznaju težinu priskrblijanja hrane zemljoradnjom. Jedan od najpoznatijih je: *S trudom ćeš se od nje hraniti svega vijeka svog! Rađat će ti trnjem i korovom, a hranit ćeš se poljskim raslinjem. U znoju lica svoga kruh svoj ćeš jesti dokle se u zemlju ne vratiš* (Post 3,17b-19). Ovaj se odlomak najčešće tumači kao Božje prokletstvo izrečeno zemlji i čovjeku. Mnogi smatraju da se upravo u ovom tekstu krije razlog zbog kojega se ljudski rod i zemlja nalaze u stanju suptornosti i stanju neprijateljstva.

Zemljoradnički posao i zemljoradnici osuđeni su na stalni napor koji ne donosi mnogo uspjeha. Teška je to kazna za počinjeni grijeh neposlušnosti Bogu. Ipak, uzmemo li u obzir alternativu ovoj kazni kojom je Bog zaprijetio čovjeku ako bude jeo sa stabla što je nasred vrta: *I ne dirajte u nj, da ne umrete* (Post 3,3), tada se kazna teškog zemljoradničkog života ne čini baš tako strašnom. Obradivanje zemlje je prilika spasenja života. Fizički rad i s njime povezana muka i težina (usp. Post 3,18-19) nisu

plod prokletstva. Rad na zemlji i obdržavanju njezina tla plodnim ni prije čovjekove neposlušnosti Božjoj zapovijedi nije bio laka djelatnost. Nema govora o tome da je u Edenskom vrtu sve „padalo s neba“. Rad je i ondje izazivao znoj na licu i tražio fizički napor. Razlika je u tomu što je ostvarenje osnovne zadaće čovjeka da se brine za zemlju i priskrbljuje hranu sebi i svojoj obitelji postalo neizvjesno, nesigurno i opterećeno mogućnošću neuspjeha. Biblijski tekst ovdje govori o stanju čovjeka koji unatoč radu više nije siguran u urod zemlje, a time ni za svoj život. Ipak, osuda čovjeka na zemljoradnju i nije baš neka osuda, nego nova prilika koju Bog pruža čovjeku da uzdrži svoj život, da sebi samome i svojoj obitelji priskrbi potrebnu hranu – kruh. Zemljoradnja je u takvom slogu misli izvor novoga života, a ne kazna i prokletstvo. Zemljoradnja je Božji blagoslov i pružanje nove prilike čovjeku da sačuva život koji mu je Bog dao.

Izbor blagoslova ili prokletstva

Između svih drugih poslova zemljoradnja pruža čovjeku priliku doživljaja ovisnosti njegova života o odnosu s Bogom i sa zemljom. Ali, s druge strane, zemljoradnički posao otvara vrata doživljaju sigurnosti vlastitoga života ako je u dobrom odnosu s Bogom i sa svojom zemljom. Svrha zemljoradnje je priskrbljivanje hrane, a time i održanje života. Zemljoradnja je životvorna djelatnost. Samo iz zemlje raste novi život. Obradivanje zemlje s povjerenjem Bogu otvara vrata života, ljudski rad postaje životvoran – suradnja i suživot s Bogom (opet) je moguć.

Odnos čovjeka prema Bogu ovisi o njegovom stavu prema zemlji i vlastitom zemljoradničkom poslu. U biranju stavova prema zemlji radi se o izboru života ili smrti. Unatoč poljuljanom odnosu Bog uvijek pruža novu priliku. Moguće je krenuti drugačijim putem. Mogućnost uspostave boljih odnosa vezana je uz osobnu odluku biranja između stilova života. Sve je stvar izbora – blagoslov ili prokletstvo, život ili smrt. Ne radi se samo o jednoj odluci. Poremećaj ili popravak odnosa plod je niza izbora. Moguće je izabrati biti sretan i zadovoljan zemljoradnik, moguće je s radošću primati svaki urod zemlje. Moguće je biti zadovoljan svojim domom, u svom mjestu i na zemlji onakvoj kakva ona jest. Moguće je voljeti svoju zemlju, ma kako ona bila škrti i neplodna, pronaći u njoj zadovoljstvo i uživati u njezinoj ljepoti.

Otac nebeski i kraljica svibnja...

PAS INVALID...

Dragi moji stari, bolesni i nemoćni prijatelji, čitatelji Zvonika!

Od malih nogu su nam govorili, a u školi osobito isticali, da je mjesec svibanj – maj za mnoge najljepši, iako je svaki mjesec za sebe posebno lijep. Jer sve je dar od Boga. Kao da se sve čovjeku smiješi, namiguje, blista od ljepote i miline sunčeva sjaja... Jednostavno se poklanja... Starima se griju kosti pa i bolesnici živnu, a mlađi lakše dišu. Travanjsko zelenilo prelazi u ljepotu svibanjskih boja koje se miješaju s milozvučnim cvrkutom i letom ptica, leptira i raznih kukaca, a posebno vrijednih radilica pčela. Smijeh, vika i cika dječice u igri je posebna glazba za starije. U svibnju slavimo našu nebesku Majku kao Kraljicu svibnja, Posrednicu milosti, Pomoćnicu kršćana, Gospu Fatimsku, a u novije vri-

jeme često i Mariju Majku Crkve. Nju nam je, potaknut ljubavlju Oca, kao našu Majku darovao njen Sin Isus. Koje li radosti i uz prirodnu, i duhovne ljepote. Koliko nas samo Otac i Sin ljube svojom božanskom ljubavi, Duhom Svetim... On je poljubac Oca i Sina nama kakvi god bili... A Bog želi da smo što bolji i daje nam snagu za to. U tomu nam pomaže Majka u svakoj prilici i neprilici kad god ju zamolimo i ne zamolimo. Dragi Bog nas ljubi božanskom ljubavi, a Marija ljubavlju kojom je ljubila i ljubi Isusa i Presveto Trojstvo.

Svi smo iz ljubavi i za ljubav stvoreni. To je vječna istina koju treba u životu i životom svjedočiti. Slijedi primjer koji će na poseban način pomoći bolesnima i starima, nemoćnima...

U izlogu trgovine s kućnim ljubimcima pojavio se natpis „Prodajemo štenad“. Jedan dječak, pročitavši natpis, odlučio ući u trgovinu pogledati ih.

- *Koliko koštaju štenci?* - upita prodavača.

- *Između 20 i 25 eura* - odgovori trgovac.

Dječak zavuče ruku u svoj džep i izvuče nešto sitnog novca.

- *Imam samo 5 eura... Mogu li ih bar pogledati za taj novac?*

Trgovac se nasmiješi i zazviždi, a iz kućice u dvorištu došće ponosna mama sa svojih pet mekanih loptica. Jedno je štene vidljivo zaostajalo za drugima. Dječak se odmah sagne i nježno u ruke podigne šepavo štene.

- *Što nije u redu s ovim maleckim?* - upita dječak zabrinuto i radoznalo.

Trgovac mu objasni da se štene oštenilo s jednom kraćom šapicom i da će zato uvijek tako šepati. Dječak je uskliknuo:

- *To je štene koje bih volio kupiti...*

Trgovac na to reče:

- *Ovo štene ne moraš kupiti... Ako ga doista želiš darujem ti ga.*

Dječak se rastuži i odgovori:

- *Ne želim da mi ga darujete. Ovo štene je jednako vrijedno kao i ostali. Želim i hoću ga kupiti po cijeni koliko i drugi koštaju. Dat ću vam 5 eura, koliko sada imam, a po 5 eura ću dati svaki mjesec dok ga potpuno ne otkupim.*

I, na samo iznenađenje trgovca, dječak povuče nogavicu svojih hlača i pokaže svoju iskrivljenu, invalidnu nogu koju je podupirala metalna proteza... I tiho zatim uzvratiti:

- *Ni ja nikada više neću moći trčati ni skakati. Ovom štenetu je potreban netko tko će ga razumjeti i tko će o njemu brinuti i voljeti ga baš takvog kakav jest!*

Dragi moji stari, bolesni, nemoćni i invalidni prijatelji, uistinu, svatko od nas je Božje remek djelo, kako god izgledao. Doduše, možda nas je grijeh u međuvremenu nagrdio, možda smo poput nekog starog spomenika oštećeni, potamnjeni i okaljani, ali još uvijek smo u Njegovim očima predivni i vrijedni truda! Znamo kako Bog želi da se svi ljudi spase, ali također znamo i da se svi ljudi ipak neće spasiti, vlastitom krivnjom..

Zato mi koji vjerujemo u spasenje ne smijemo zaboraviti da smo silnu milost spasenja primili bez ikakve zasluge. Ta milost je, dakle, besplatni dar koji smo primili. Često tada poželimo na neki način iskazati zahvalnost onomu tko nas je darivao. Nije stoga ništa neobično što se u srcima mnogih ljudi javlja želja da dragovoljnim i radosnim služenjem drugima iskažu zahvalnost Bogu Stvoritelju koji ih je darivao milošću spasenja.

Prijatelji dragi, ne budimo iznimka. Pomažimo jedni drugima, osobito onima u potrebi. Tako ćemo uzvratiti ljubav našoj Majci, Kraljici svibnja, a napose našem Stvoritelju. Mi smo Božja najljepša kreacija. Stvoreni smo na njegovu sliku. Naš izgled, naša narav, naše sve... i baš zbog toga nas Bog, ovakve kakvi jesmo, najviše ljubi. Iskoristimo i ovaj mjesec ljubeći Boga, braću, sestre i sva stvorenja poput sv. Franje Asiškog.

CARITAS U SVAKIDAŠNJEM ŽIVOTU KRŠĆANA

Neprestano me okupira misao kako Caritas unijeti u svakidašnji život nas kršćana? Gospodin nam je dao Caritas = Ljubav za putokaz i mjerilo naših odnosa prema Njemu i prema ljudima. *Po tome će ljudi prepoznati da ste moji učenici ako bude imali ljubavi jedni prema drugima* (Iv 13, 35). Stari sam svećenik i moram priznati da ni sam nisam tako mislio u svojim mladim godinama. Caritas kao institucija nije se ni spominjao. Bilo je i onda teških situacija. Poslije Drugog svjetskog

se na mobu brati vinograd ili brati kukuruze... Nije se mislilo na plaćanje, nego na pomoć. Sve se radilo s radošću i bez opterećenja. Ljudi su bili zadovoljni i društveni. Obitelji su bile brojne.

Ne znam hoću li pogriješiti ako kažem da je danas suprotno. Bogu hvala, i u našoj biskupiji postoji institucija Caritasa, a i po cijelom svijetu. I mnogo se radi u caritasima. Dijeli se hrana, odjeća, ogrjevno drvo, plaćaju se lijekovi starima i bolesnima. Narod donosi

Ne vidi se da je upravo nedostatak *caritasa* u svijetu i kod nas uzrok tolikih problema, muka i teških situacija. S jedne strane toliko obilje, a s druge strane toliko siromaštvo i glad. Sigurno bi ova zemlja prehranila sve ljude kad bi bilo *caritasa*.

robu i druge stvari. Međunarodni Caritas i druge dobrotvorne ustanove pomažu mnogo. Ali, sve se to svodi na to da dajem ili primam i gotovo. Vrlo je to dobro što te ustanove postoje. Siromasima je to sve. Bez toga ne bi preživjeli.

rata bilo je veliko siromaštvo. Sjećam se da mi je otac pričao kako su bile velike „obveze“ kad su tražili da se državi daje od svega što posjeduju. Nas djece je u kući, uz roditelje, bilo desetero. Otac mi je pričao da je na salašu ostao još jedan konj, jedna krava i debela svinja sakrivena pod slamom. I otac kaže: „Dao Bog i crkne krava. I dao Bog i odnesu svinju! Puno je bilo takvih koje su odnijeli u zatvor jer nisu mogli dati obveze i nikad se nisu vratili.“

Dakle, bilo je teško živjeti i onda, možda mnogo teže nego danas. Ali ne sjećam se da je postojala institucija Caritasa. Svećenici su zasigurno govorili o ljubavi prema bližnjima i o Božjoj ljubavi prema nama. No, drukčije se gledalo na ljubav. Kod mnogih se ljubav mogla prepoznati iz djela. Oni tada nisu imali novca. Mislim na običan puk. Ali su tako spremno išli jedni drugima u pomoć, što danas također nije slučaj. Ako se vozilo žito poslije žetve, moba je radila. Ako se „vrlo“ žito, moba je radila. Ako se „nabijao“ salaš, moba je to uradila. Išlo

Međutim, to nije ono da bi se vidio korijen caritasa, kako je za Gospodina Isusa zapisano: *Prošao je zemljom čineći dobro!* (Dj 10,38). Ne vidi se da bi to trebalo postati normalno u našim odnosima. Ne vidi se da je upravo nedostatak *caritasa* u svijetu i kod nas uzrok tolikih problema, muka i teških situacija. S jedne strane toliko obilje, a s druge strane toliko siromaštvo i glad. Sigurno bi ova zemlja prehranila sve ljude kad bi bilo *caritasa*.

Dok ovako razmišljamo, moramo zaključiti da smo mi kršćani zatajili ili bolje rečeno, odgovorni u mnogome za to! Mi jedini imamo Boga koji je Ljubav, kako piše sveti Ivan. Jedini mi imamo ljubav za prvu zapovijed. Jedini mi imamo Gospodina Isusa koga je Otac dao za nas jer nas je ljubio. I nas je naučio da nema veće ljubavi nego dati život za onoga koga se ljubi. Naučio nas je da što smo god učinili jednom od najmanje braće to smo Njemu učinili. Mi kršćani bismo trebali znati da je Isus gladan i žedan naše ljubavi u svijetu. Ali, iskrene i konkretne ljubavi!

Govori vam Sluga Božji o. Gerard Tomo Stantić, karmelićanin

Savjest (7)

„Savjest, nebeska vijest. Vaš glas, meni spas, dnevni red“ (O. Gerard, *Theologia pastoralis*, 003277)

Čovjekova savjest predstavlja otvorenost prema božanskome i time otvara bit čovjekova dostojanstva i njegove veličine. Za oca Gerarda savjest je *nebeska vijest*, Božji glas u nama. Nastankom života u majčinoj utrobi, Stvoritelj nam je već usadio iskru božanske ljubavi utisnutu u savjest. Rođenjem na svijet i preporođenjem na božanski život po svetom krštenju, ta se iskra još jače utisnula u nas. Primili smo sposobnost i raspoloživost za čuvanje Božjih zapovijedi, koje će se kršćanskim obiteljskim odgojem polagano razvijati rastom naše dobi, a potom, kroz vjerski odgoj i kršćansku praksu postupno dozrijevati. Deset Božjih zapovijedi čuvaju izvanjsku granicu područja na kojem se Krist želi u nama oblikovati. Kristov zakon je zakon ljubavi i zakon slobode. On je bitno dar Božje ljubavi i sila djelovanja u ljubavi. Milost i ljubav u Duhu Svetome posve sjedinjuju ljudsku volju s Kristovom voljom. Milosni dar Duha Svetoga jest poučljivost i raspoloživost prema Kristu jedinom učitelju koji nas poučava svojim primjerom, u svojoj Crkvi po Duhu istine. Prema tome, u čovjeku stvorenom na sliku Božju, postoji unutarnje nagnuće prema božanskome, sposobnost prepoznavanje glasa savjesti: činiti dobro, izbjegavati zlo. Savjest nam nudi razlog koji nadilazi svaki ljudski zakon. Izravna veza između Boga i čovjeka, daje čovjeku apsolutno dostojanstvo. Kroz savjest osluškujemo unutarnju jeku Kristova poziva da ga nasljedujemo. Kroz savjest snažno osjećamo da je naš život i postojanje iznutra čvrsto vezano uz Krista. Savjest se prosvjetljuje i istančava u praktičnom življenju Deset Božjih zapovijedi i nasljedovanju Krista. Savjest je na neki način svijeća bez plamena, koju pali Isus Krist koji je Svjetlo svijeta. To je Svjetlo zapaljeno na našem krštenju. Trebamo ljubomorno paziti da se ono ne ugasi našom krivnjom. Savjest je nemoguće odijeliti od čovjekove odgovornosti pred Bogom. Bog preko svojih Deset zapovijedi objavljuje svoja htijenja, po kojima čovjek stječe znanje o Božjim zapovijedima. Stoga je važno biti svjestan svoje pripadnosti Katoličkoj

U čovjeku stvorenom na sliku Božju, postoji unutarnje nagnuće prema božanskome, sposobnost prepoznavanje glasa savjesti: činiti dobro, izbjegavati zlo. Savjest nam nudi razlog koji nadilazi svaki ljudski zakon.

crkvi i njezinom naučavanju. Katolički moralni nauk nije apstraktna oznaka pravila ponašanja, nego uključuje način življenja zajednice Crkve unutar koje sam moral pronalazi jasni izričaj kojega je moguće i izvršavati. U načinu života zajednice Crkve imamo iskustvo brojnih naraštaja prije nas, iskustvo koje može izgraditi društvo u kojemu živimo, a može ga i uništiti. Katolički moralni nauk je nemoguće shvatiti mimo bezuvjetna značaja Božje volje. Samo Bog može biti mjerilo čovjeka i jedino božanska volja može bezuvjetno obvezivati čovjeka.

Sluga Božji o. Gerard nadovezuje i drugu misao o savjesti. *Vaš glas, meni spas!* Učenje Katoličke crkve omogućuje savjesti da se pokaže kao ispravna, jer povezuje nutarnju istinu o stvarima u skladu sa stvarnošću, a to je Stvoriteljev glas. Božje zapovijedi temelj su nauka Katoličke crkve, one oblikuju savjest i čine stvarnost razumljivom. Za bolje razumijevanje Stvoriteljeva glasa koji odzvanja u njegovim zapovijedima i evanđelju Isusa Krista, poslužimo se mislima saborskog dokumenta o

Crkvi u suvremenom svijetu: *U dubini savjesti čovjek otkriva zakon koji on sam sebi ne daje ali kojemu se mora pokoravati. Taj glas, što ga uvijek poziva da ljubi i čini dobro a izbjegava zlo, kad zatreba, jasno odzvanja u intimnosti našega srca: čini ovo, a izbjegavaj ono. Čovjek naime ima u srcu zakon što mu ga je Bog upisao. U pokoravanju tom zakonu jest isto čovjekovo dostojanstvo i po tom zakonu će mu se suditi. Savjest je najskrovitija jezgra i svetište čovjeka, gdje je on sam s*

Bogom, čiji glas odzvanja u njegovoj nutrini. U savjesti se divno otkriva onaj zakon kojemu je ispunjenje ljubav prema Bogu i prema bližnjemu (GS 16). Glas savjesti traži oblikovanje i obrazovanje inače će savjest zakržljati i iskriviti se. Moramo tražiti istinsko mjerilo savjesti, kako bi unutarnja riječ savjesti dosegla svoju punu vrijednost. To je moguće unutar učiteljstva Crkve i u vlastitoj nutrini osluškujući glas savjesti. I tu nam je opet potrebna zajednica Crkve koja nam može jamčiti Boga da i u nama može odzvanjati Gerardova misao: *Vaš glas, meni spas!*

I treća Gerardova misao je *dnevni red*. Ne ljubimo Boga samo riječju već konkretnim djelom. A to su naše dnevne dužnosti prema pozivu i zvanju koje nam je Bog namijenio. Izvršavati svoje dnevne dužnosti po savjesti ne znači biti rob vremena. Naprotiv, savjesno i na vrijeme izvršavanje svojih dužnosti bivamo slobodni u sudjelovanju Božjeg stvarateljskog djela. Stoga, drži se reda i red će čuvati tebe!

(nastavlja se)

12. lipnja

Blaženi Alfonz Marija od Duha Svetoga

prezbiter, i drugovi,
mučenici

* 1. ožujka 1891.

† 28. kolovoza 1944.

Karmelićanski je red Crkvi dao mnoštvo svetih i blaženih. Na blagdan svetoga Antuna Padovanskog 1999. godine Karmel je dobio još jednog blaženika. To je otac Alfonz Marija od Duha Svetoga (Josip Mazurek). Bio je poljski karmelićanin, mučenik za vrijeme nacističkih progona u Drugom svjetskom ratu. Među ostalim, blaženik je zapisao: *Sva naša svetost i savršenstvo ovisi o tome koliko se prilagođavamo volji Božjoj, koja je jedino i najveće pravilo savršenstva i svetosti.*

Alfonzovo krsno ime je Josip. Rođen je 1. ožujka 1891. u Baranowki, blizu Luborzyca, sjeverno od Krakowa u Poljskoj. Roditelji su mu Wojciech i Marianna Goździów. U Wadowicama je završio gimnaziju kao pitomac maloga sjemeništa bosonogih karmelićana. Stupio je u novicijat karmelićanskoga reda u Czerni 1908. godine. Na dan 5. rujna iste godine je položio zavjete. Obukao je redovničko odijelo i dobio redovničko ime Alfonz Marija od Duha Svetoga. Nakon polaganja zavjeta, filozofiju i teologiju studirao je u Krakovu, Linzu i Beču. Svećenički red primio je 16. srpnja 1916. godine u bečkoj prvostolnici sv. Stjepana. Blaženi Alfonz bio je redovnik nadaren za organizaciju. Uz to je bio duhovan i pobožan čovjek pa je postavljen za odgojitelja sjemeništaraca. Uz dužnost odgojitelja obnašao je i dužnost profesora u Wadowicama. Godine 1930. izabran je za priora (poglavara) samostana u Czerni. Tu se dokazao kao uspješni odgojitelj mladeži. Osim svih svojih dužnosti bio je angažiran i u dušobrižništvu. Bio je vješt ekonom u Czerni. Czerna je bila mjesto za odgoj karmelićanskih novaka. Ovdje je preuzeo odgovornost za zajednicu koja je procvjetala pod njegovim vodstvom. Na brizi je imao i karmelićanski svjetovni red (trećoredce). Kako su mu kao duhovniku bili povjereni trećoredci, napisao je statute za *Karmelski treći red*. Pod njegovim vodstvom kuća se

preporodila za evangelizacijski apostolat. Neumorno je ispovijedao i propovijedao, ohrabrujući sve da se uzdaju u Marijin zagovor.

Njemački nacisti 24. kolovoza 1944. godine okupirali su samostan u Czerni. Neki su se redovnici protivili. Nacisti su bez obzira na to zauzeli samostan. Poubijali su one redovnike koji su im se protivili, a druge su prisilili da im kopaju jarke, u koje su pokopali ubijene. Blaženog Alfonza nacisti su izdvojili da bi ga mučili. Njega su vojnim kamionom odvezli na jedan blatnjavi put. Tu je morao hodati ispred svojih mučitelja. Dugo je tako morao hodati. Molio je krunicu. Onda su nacisti počeli vikati na njega. Kada se okrenuo prema njima, pucali su u njega ranivši ga na smrt. Dok je ležao u blatu, prišli su mu čuvari pa su ga udarali nogom. Usta su mu napunili blatom. Braća karmelićani koji su kopali jarke da pokopaju ubijene karmelićane došli su na mjesto mučenja blaženoga Alfonza. Još je bio živ. Dali su mu odriješnje. Mučeništvo blaženoga Alfonza dogodilo se 28. kolovoza 1944. godine. To je predvečerje Mučeništva svetoga Ivana Krstitelja, koga je blaženik osobito štovao.

Sveti papa Ivan Pavao II. u svojoj mladosti više se puta susretao s blaženim Alfonzom. Na blagdan svetoga Antuna, 13. lipnja 1999. u Varšavi Ivan Pavao II. proglasio je blaženim Alfonza Mariju od Duha Svetoga. Zajedno s njime proglašeno je još 107 poljskih mučenika, koji su bili žrtve nacističkih progona za vrijeme Drugog svjetskog rata. Posmrtni ostatci blaženoga Alfonza su 29. listopada 1999. godine preneseni s groblja u Czerni u karmelski samostan u Wadowicama.

Na proglašenju blaženim sveti Papa rekao je: *Sretan sam što među stotinu i osam mučenika, mogu proglasiti blaženim o. Alfonza Mariju Mazureka, učenika, a poslije zaslužnoga odgojitelja u sjemeništu koje je povezano sa samostanom bosonogih karmelićana... Poklanjam se u dubokom poštovanju pred njegovim relikvijama... i zahvaljujem Bogu za dar života, mučeništva i svetosti toga velikog redovnika.*

Za obavljanje svakidašnjih dužnosti blaženi Alfonz crpio je snagu iz molitve i razmatranja Božje Riječi. Molitvom i razmatranjem cijeloga života snažio se za mučeništvo za Isusa.

Evo nekoliko blaženikovih misli:

Bog vidi mnoštvo zločina, mnoge grijehe, toliko uvreda i toliko sramoćenja njegovog božanskog veličanstva, a ipak Bog ostaje pun sreće i mira. Zato i mi moramo sačuvati ravnodušnost i mir, čak i onda kada se oko nas sve počne rušiti. Uostalom, najčešći uzrok naše nesavršenosti je nedostatak pribranosti, sabranosti i predanja Bogu.

Prije svakoga posla trebali bismo misliti na Boga. I dok radimo trebali bismo biti stvarno svjesni njegove prisutnosti. Kad obavimo posao trebali bismo kratko promisliti i počinuti kod Boga. Da! Kod svega što mi činimo, kod posla, kad patimo i kad se radujemo, uvijek bismo trebali gledati na Boga, i sve upraviti njemu, a mi sami se trebamo predati njegovoj volji. Uzdaajući se u milost Božju, koji nikada ne ostavlja one koji svoju nadu polažu u njegovu milost, i mi moramo zajedno s Marijom izdržati pod križem, a Boga i bližnjega moramo voljeti, budući da je u tome sva naša svetost i savršenstvo. (Alfonz Marija Mazurek, iz jednog pisma)

Zborna molitva na spomendan blaženoga Alfonza

Svemoguć i vječni Bože, ti si blaženom Alfonzu Mariji dao snagu, da se do smrti bori za pravednost. Po njegovu zagovoru udijeli nam, da iz ljubavi prema tebi podnosimo sve nedaće života, te da tako idemo u susret k tebi, pravom životu.

MARIJA

Marija, ča bi rekla
mladiću ki gre za popa!

Puno moli Boga, budi dobar
i slušaj onih ki su priko
tebe – rekli su mi kad sam
s kuće šal.

Al vrimenta su teška,
ne koristi puno besed,
srce mi mlado otilo lutat
ko oni duge kose i brade
neostrižene, ča se skiču
po ulicama.

Ne bi želil va svitu glavu zgubit,
već bi rad Sinu tvome sumiljat.

Marija,
ti si bila žena ka se je Bogu
jako pijažala: malo si govorila,
više slušala, puno činila. Bila
si ponizna i puno si ljubila.
Više od svega Bogu si verovala –
zato si i moja mat.

Mati ča bi rekla sinu
ki gre za popa?

Anton Tamarut

MARIJINO SRCE

O nije teško biti prezren patnik,
izranjen, zaboravljen, hodati po tlima.
Mi nijesmo djeca bez majčinske skrbi,
Marijino Srce za nas ljubav ima.

Marijino Srce... kako slatke riječi!
Srce, koje toplo grijalo je Sina,
Srce, koje mačem probodeno boli
plakalo je zbog nas u sjeni maslina.

Na misao divna Marijina Srca
drage su nam jase i štalica siva,
bježanje i progon, žuljevi i brige,
bičevanje, kruna... križ nam lješni biva!

Usamljeni čaši u patnjama dana,
satrveno s bolju, slabost u žalosti
pozlati se, zasja od Njezina smiješka,
postanu nam žrtve sve željniji gosti.

Marijino Srce... kako divne riječi!
Zvuče kao zvona, kada k Bogu zovu,
ulijevaju u nas svježinu sa neba,
otkrivaju ljubav uvijek divnu, novu.

O, nije teško biti prezren patnik,
izranjenom nogom hodati po tlima,
Od Njezina smiješka procvjetaju boli,
Marijino Srce – ljubav rađa svima!

Aleksa Kokić

Posljedice Istanbulske konvencije

MI NE SMIJEMO ŠTO ONI SMIJU

Nije prošlo ni mjesec dana od ratifikacije Istanbulske konvencije u R. Hrvatskoj, a posljedice su već očite. Počela je otvorena borba protiv „stereotipnog“ poimanja braka i obitelji što traži Istanbulska konvencija. A ona traži izričito iskorjenjivanje *predrasuda, običaja i tradicija* koje se temelje na *stereotipnim ulogama žena i muškaraca* (čl. 12 st.1). Naime, još u siječnju izišle su iz tiska u R. Hrvatskoj dvije slikovnice s naslovom „Moja dugina obitelj“, koje sve više izazivaju buru u javnosti. U jednoj slikovnici Roko ima dva tate, a u drugoj Ana dvije mame. Slikovnice je objavila *Udruga Dugine obitelji koja okuplja LGBTIQ* parove i pojedince koji imaju djecu ili planiraju postati roditelji*. Ista udruga (www.dugineobitelji.com) ističe: *cilj slikovnice „Moja dugina obitelj“ je jačanje socijalne integracije djece koja imaju istospolne roditelje te promicanje tolerancije i poštovanja različitosti. Slikovnica je namijenjena djeci predškolske dobi te prikazuje sličice iz života dvoje djece s istospolnim roditeljima.*

Iz slikovnice saznajemo da Roko ima dvije mame: Ines i Luciju. Iako, Rokova obitelj u početku nekima zna biti neobična, njemu to ne smeta jer obje mame vole peći palačinke s bananama koje on obožava. U vrtiću je naučio da se njegova obitelj naziva *Dugina obitelj*. Još uvijek ne razumije potpuno zašto, ali mu ne smeta, jer mu je teta objasnila da je tako jer u dugi ima mjesta za sve boje.

U drugoj slikovnici Ana ima dva tate: Tomislava i Darka. Ona je u vrtiću naučila da puno djece ima mamu i tatu. Ali teta joj je objasnila da kad imaš tatu i tatu ili mamu i mamu, tvoja obitelj je *Dugina obitelj*.

Na prvi pogled izgleda sve jasno, čak i simpatično i razumljivo. Da bude još privlačnije, takvim obiteljima su pridodani i jedan pas (Đuro) i jedan mačak (Muki) koji su također članovi obitelji. No, problem će nastati kad to dvoje četverogodišnjaka stane postavljati mama, tatama i tetama na pr. sljedeća pitanja: zašto samo oni imaju dva tate ili dvije mame, a zašto više djece ima mamu i tatu?! Zašto oni nemaju brata ili sestru? Ili: kako su oni došli na svijet? Kad Ana bude pitala tate: tko me je od vas dvojice rodio. Iz čijeg sam stomaka izašla?!

Lijepo zvuči cilj slikovnica: promicanje tolerancije i poštovanja različitosti, ali samo kad to oni traže od drugih. A što kad to od njih draže oni drugačiji od njih? Hoće li biti tolerancije?

Gay slikovnice stigle i u Srbiju

Navedene slikovnice stigle su i u našu zemlju. Hrvatska ih je darovala Srbiji. I predstavila u Srbiji, u Centru za kulturnu dekontaminaciju u Beogradu. Predstavljanje slikovnice u Srbiji prošlo je skoro neprimjetno,

a u Hrvatskoj burno, čitamo u Blicu. (www.blic.rs/vesti/drustvo/roko-ima-dve-mame-a-ana-dvojicu-tata).

Međutim, ipak nije prošlo baš tako neprimjetno. Oglosio se ministar Nenad Popović sljedećim twitom: *U trenutku kada se kao država borimo na sve načine da podržimo rađanje, iz Hrvatske nam uvoze gej slikovnice. To pod hitno treba zaustaviti! Moramo stati na put onima koji nas žele uvjeriti da je u redu da Roko ima dvije mame, a Ana dvojicu tata.* Taj twit razbjesnio je „neke“ u Srbiji, a ministar Popović pojasnio je za čitatelje *Blica* da je iznio stav kao roditelj i građanin Srbije kojem su na prvom mjestu tradicionalne vrijednosti, te da nikako nije pozvao na nasilje. *Ne želim da naša djeca čitaju i rastu uz priče s dvije mame ili dvojom tata. Umjesto bilo kakvih argumenata za ili protiv tog stava, dobio sam najdirektnije prijetnje i vrijeđanje mene i moje majke i to od onih koji se navodno najviše zalažu za slobodu mišljenja i široku toleranciju u društvu, naznačio je ministar.*

Nejednaka tolerancija

Tolerancija *Dugine obitelji* sastoji se u tom da oni smiju reći što hoće i raditi što hoće kako bi promovirali svoje stavove, a kad drugi, koji ne misle kao oni, iznesu svoje stavove ili ističu da su za „tradicionalne vrednote i za tradicionalne poglede na brak i obitelj - onda su oni netolerantni i nasilni. A iz svjedočenja ministra Popovića možemo zaključiti tko je nasilan i tko želi nametati „svoje vrednote“.

Istina može biti samo jedna

Mi kao katolici i građani ove zemlje trebamo imati ista prava kao i „manjine“ kojima se dopušta i daje pravo boriti se promidžbom i na svaki drugi način da bi ostvarivali i promicali svoje stavove i poglede. Nama, međutim ne. Pa ipak, ja kao svećenik, na primjer, nikada se ne smijem i neću odreći naviještati Božji naum o muškarcu i ženi, o braku i obitelji, koji je objavljen u Svetom pismu. Ni po cijenu zatvora, ni po cijenu života. Ali, isto tako nikada kao vjernici, koji imamo drugačije stavove od LGBT populacije, ne smijemo osuđivati i odbacivati drugoga i drugačijega. No, moramo se zalagati na sve dopuštene i nenasilne načine kako bismo ih uvjerali da je ono što je Bog naumio najbolje za čovjeka – za muškarca i ženu, ali ako netko neće tako, ne smijemo ga „pljuvati“ i „tući“ nego moliti za njega da mu Bog podari milost da shvati što je istina, što je ispravno i što je najbolje za njega i za njegovu sreću.

U idućem broju: Dvije katoličke slikovnice

Blagoslov automobila na Bunariću

Čovjek je biće koje se kreće, nije statično. Prolaznici smo ovom zemljom, a ona izražava najveće naše kretanje. No, osim usmjerenosti prema vječnosti, razlozi kretanja su višestruki. Čovjek se ne kreće samo zbog vlastitih potreba za snalaženjem u životu, već i radi posjeta jednih drugima. Pri kretanju čovjek se služi različitim prijevoznim sredstvima kako bi mu

i vremenske uvjete. Upravo radi toga mobilnost ljudi postaje rizična. Bez obzira na to koliko čovjek pazio, bio odmoran ili imao idealne uvjete putovanja, ako mu sudionik u prometu to nije, dolazi do problema.

Crkva sa svoje strane želi biti na usluzi ljudima, te pomoći svima onima koji vjeruju i prihvate pomoć. Zbog toga se organiziraju blagoslovi prostora u kojem čovjek živi, pa i prijevoznih sredstava koje mu služe. Tako je i ove godine upriličen blagoslov automobila, bicikala i drugih prijevoznih sredstava na Bunariću, u nedjelju 6. svibnja 2018. godine. Praksa svetišta da blagoslivlja automobile traje od nedavna. No, ove se godine okupio vrlo veliki broj automobila, da je parking svetišta bio premalen za primiti one koji vjeruju u ishod blagoslova. Radujemo se tomu.

Sam čin blagoslova počeo je svetom misom u 18 sati koju je predslavio upravitelj svetišta **vlč. dr. Marinko Stantić**. Na raspolaganju za ispovijed bili su **mons. Marko Forgić** i **vlč. Arnold Lukács**. Proslavivši Gospodina koji nam se daruje pod euharistijskim prilikama, prešlo se na prostor parkirališta te izvršio i sam čin blagoslova. Svako je prijevozno sredstvo, osim kapljice svete vode, te blagoslov njegova vozača, dobilo i naljepnicu za isto prijevozno sredstvo, što je svojevrsni znak da je automobil blagoslovljen, ali i svjedočanstvo vjere da se s Bogom želi hoditi ovom zemljom te spretno prispjeti u Božje Kraljevstvo. /M. S./

putovanje bilo brže i lakše. To je dobro! Međutim, ne bude uvijek tako. U želji da što prije stigne do željenog cilja, čovjek prilagodi svoje prijevozno sredstvo kako bi uštedio na vremenu. Rukovanje svojim prijevoznim sredstvom zahtijeva dovoljno sabranosti, odmora, kao

KAKO DJECI GOVORITI O RADU?

U mjesecu svibnju pred nas je stavljeno mnoštvo raznih tema od kojih su mnoge veoma važne i prigodne za katehetsko promišljanje. Svibanj je Marijin mjesec u kojemu molimo kronicu, zatim smo slavili Uzašašće Gospodinovo, Duhove, Tijelovo, ali također i blagdane Josipa radnika, Filipa i Jakova, Dominika Savija, itd. No kako na ovoj stranici ne možemo pisati o svemu tomu, odabrali smo pisati o radu i to tek o ponekim njegovim segmentima u odnosu na svaku razvojnu skupinu te ćemo ga pokušati povezati s odgojem u vjeri.

Što je rad za današnjeg čovjeka? Što o radu iz razgovora odraslih danas mogu čuti djeca, srednjoškolci? Raditi se mora da bismo mogli (pre)živjeti. Vrlo je važno imati posao, redovito dobivati plaću; radeći razvijamo svoje talente, usavršavamo se osobno i profesionalno dajući svoj doprinos i potpomažući napredak našega društva. Međutim, ima i dosta problema o kojima se može slušati: nezaposlenost, izrabljivanje, mobing, prekovremeni sati, otkazi, stres, odlazak u inozemstvo. Kao da nema baš mnogo ljudi koji uživaju u svom poslu, koji su u potpunosti zadovoljni i ispunjeni. Kako se u svemu tomu osjeća jedno dijete koje završava 8. razred i treba izabrati buduće zanimanje ili maturant koji treba birati fakultet ili zasnovati radni odnos? Što mi kao vjeroučitelji možemo uraditi i što djeci govoriti da ih odgajamo u svjetlu vjere i Evanđelja razmišljajući o tako važnoj dimenziji svake ljudske osobe – radu?

Voljela bih skrenuti pozornost samo na jednu stvar: čitajući biblijske tekstove s početka Starog zavjeta, govoreći oduševljeno o Božjem stvaranju i prvom

grijehu, često naše najmlađe navodimo da pomisle kako prvi ljudi u Edenskom vrtu uživajući sva dobra nisu morali raditi ni truditi se nego kada su bili iz njega protjerani počele su njihove muke te na taj način kao da izravno podvlačimo da je rad kazna za grijeh. Bilo bi dobro biti oprezniji i svakako prilagođeno dječjoj dobi držati se teoloških istina koje nam prenose prve stranice knjige Postanka. Možda bismo u kontekstu govora o radu mogli više naglašavati kako je čovjek stvoren na sliku Božju te se njegova sličnost Bogu ogleda u čovjekovoj sposobnosti da oblikujući i prilagođavajući zemlju (radom) sudjeluje u Božjem činu stvaranja. A svakako, što se praktičnih odgojnih smjernica tiče, djecu treba poticati da radosno (rad je i ovdje u korijenu riječi) obavljaju svoje svakodnevne zadaće i zadatke te ih od malih nogu učiti raditi.

Što se tiče djece srednje dobi (poslije Prve pričesti do Krizme) kao primjer bih izdvojila sliku sv. Josipa radnika kojemu Isus pomaže u poslovima. Teme o kojima možemo razgovarati su: rad koji posvećuje, Isus koji je Božji sin pomaže sv. Josipu (uči raditi i najvjerojatnije je nakon Josipove smrti preuzeo „obiteljski posao“ izdržavao sebe i svoju majku), a odgojni ciljevi koje bismo željeli postići mogli bi biti: sudjelovanje u obiteljskim poslovima, pomoć u kući, borba protiv lijenosti, savjesno i marljivo uraditi sve svoje zadaće itd.

U radu sa srednjoškolcima i mladima predložila bih malo zahtjevniji zadatak, a to je analiza enciklike *Laborem exercens* (Radom čovjek) pape Ivana Pavla II. Ukoliko bi cijela enciklika bila možda preduga i prezahtjevna, bilo bi dobro izdvojiti dijelove koje govore o dostojanstvu i smislu ljudskog rada (4-7, 9-10) ili o duhovnosti rada (24-27). Kako su učenici, a ponekad i mi, često skloni poistovjećivati ljudski rad s poslom, bilo bi dobro barem na satu vjeronauka ili župnoj katehezi „širiti sliku“ i razmišljati o radu kao o vrlo važnoj sastavnici čovjekova bića, njegovom sustvarateljskom poslanju, ostvarenju vlastitih talenata, sudjelovanju u izgradnji boljeg i pravednijeg svijeta. Što se drugih tema pogodnih za razgovor tiče tu je nezaobilazna tema izbora zanimanja, kao i kako kroz to zanimanje vide svoj doprinos društvu, je li važno dobro zarađivati ili raditi posao koji voliš, radna etika, itd.

Kad je kraj – početak

Dragi čitatelji! Vrijeme od Duhova pa nadalje asocira na završetak nečega. Završava uskršno vrijeme, sakramenti kršćanske inicijacije najčešće su podijeljeni, škola i vjeronauk bliže se kraju, događaju se završni koncerti, završne priredbe, sve nekako završava. U obiteljima zbog djece i školskog, ali i predškolskog uzrasta, sve podsjeća da je posao dovršen, sada počinje – odmor. Je li to doista tako i ako je, je li to dobro? Pojedini razredi doista jesu završeni, ali novi razred stiže, nova škola ili (ako je školovanje cjelokupno dovršeno) – počinje posao! Prva pričest (kao ni prva ispovijed) ne zove se slučajno „prva” – sam izričaj poziva na drugu, treću.... tisućitu, milijunitu. Sveta potvrda je – početak poslanja! Tek početak, nikako kraj... Dobili smo potvrdu da smo „punoljetni kršćani”, dobili smo pomazanje Boga samoga, darove njegove, izabranje da nas šalje u svijet svjedočiti i činiti djela poput njegovih, i veća. Teško je i zamisliti, ali moramo vjerovati jer je sam Gospodin tako kazao. Treba se radovati dovršenom poslu, slaviti uspjehe i plodove vrijednoga rada, zahvaliti Bogu na pomoći i blagoslovima kojima nas je pratio dosad, naravno. Međutim, svaki kraj je samo novi početak i zato je novo jutro, novi dan, o razdoblje pred nama nova prilika za – nove nas... Nove teškoće, ali i nove velike radosti! (vh)

RAZMIŠLJANJA O RADU

Voliš li raditi?

Nedavno sam bila na jednom susretu s grupom kršćana. Pročitali smo tekst o plodovima Duha Svetoga, te se svatko malo zamislio i zagledao u sebe i svoj život. Malo po malo, počele su se redati priče – kako živimo, vidimo li u sebi te plodove, kako ih koristimo i pokazuju li ih naša djela ljubavi? Slučajno ili ne, sve priče, sva svjedočanstva koja su slijedila, bila su o – poslu! Toliko je u svijesti suvremenog čovjeka poslovni život važan, kao da blijede sva druga područja života. Šefovi i kolege postaju oni s kojima više razgovaramo nego obitelj, posao postaje problematika kojom se više bavimo nego sve ostalo što čini naš život. To je složena tema, o kojoj svakako treba govoriti, ali sad samo naglasimo ovo – posao u našem životu zauzima veliki dio vremena, naše pažnje, naših snaga, nas samih, čini se.

U razgovorima s mladima nerijetko čujemo da – ne vole raditi (Naravno da ne! Pa, tko voli?). Privlači ih da budu *streameri* – osobe koje snimaju (ili uživo emitiraju) sebe kako igraju kompjutorske (često vrlo agresivne) igrice i komentiraju to (na duhovit, pokatkad i neprimjeren način), a „zarađuju” (od toga žive!) od donacija, zatim od „svidanja” (Like), „dijeljenja” (Share) i „pregleda” (View). Na primjeru toga jasno vidimo što je danas za mlade pojam rada koji se voli, priželjkuje, smatra najboljim. Možda se o tome je li to zaista pravi rad može raspravljati (jer, u biti, može biti izvor zarade kojom se uzdržava obitelj, ali su upitni učinci toga rada i na čovjeka koji radi i na one kojima taj rad pruža!), ali primjeri takvih popularnih „zanimanja” oslikavaju današnje vrijeme i pogled na rad i na život jer smatra se da trećinu života u odrasloj dobi čovjek – radi. Jasno je da nije sve od čega se dobiva novac – rad i baš zato, mi kršćani ozbiljno trebamo promisliti kada biramo vrstu rada i posao za sebe.

Rad je dakako širi pojam od „posla”. Poslom smatramo zaposlenje, radno mjesto, za koje dobivamo plaću. Na veliku ili manju radost, rad je mnogo više – radimo i doma, neki (obično žene) i duplo, s više ili manje napora, radosti, ljubavi, vještine. Rad treba biti usmjeren dobru nas ili drugih, smislen, učinkovit. Plaćen novcem ili kakvim duhovnim dobrom, uvijek je vrijedan, toliko vrijedan da u Nebo vapijućim grijesima pripada – uskraćivanje pravedno zaslužene plaće. Kada je rad besplatan, s dobrim namjerama, obavlja se s ljubavlju, nagrađuje ga Dobri (Mk 10,18) jer nas On sam na to i potiče, čak i kad toga nismo sami svjesni.

Zakon rada, potreba za radom, radost koju kroz rad doživljavamo – upisani su u čovjekovo biće, kao i zakon ljubavi. Oдавna već ne radi čovjek da sebi priskrbi (za) hranu te je rad postao nešto od čovjeka odvojeno, nešto što je teško, što moramo činiti da bismo dobili novac bez kojega ne možemo živjeti. Posao i rad postaju samo izvor novca i ponekad društvenog priznanja, što je prilično daleko od Stvoriteljeve zamisli o radu. Rad postaje nešto što moramo istrpjeti pa ćemo se onda moći odmarati, uživati, živjeti! Naravno, nije uvijek, svugdje i kod svakoga tako. Ima ipak i danas ljudi koji ponosno, dolazeći na svetu misu prvog svibnja, na Dan rada, kažu: Da, ja sam radnik. VOLIM RADITI! Radujem se kad posao dobro radim, a kad završim, dođem doma i budem s obitelji. Nemam obraza raditi loše i samo za plaću. Neću šefa zvati uvredljivim imenima, ma koliko možda bio i nepravedan prema. Čak i kad ostavljam ovaj posao, dajem otkaz poslodavcu, do kraja ću raditi vrijedno, pošteno, savjesno. Jer, ja sam radnik.

Što može upite o radu izbistriti i dati odgovore što rad jest i kakav rad treba voljeti, radovati mu se i slaviti ga kao pravu priliku za svjedočenje Boga koji je ljubav? Možda može pomoći slika – Isusa Radnika. Možemo li zamisliti Isusa kako streamuje, uz zanimljive, dvosmislene komentare i na kraju videa traži da se pretplatimo na kanal, lajkamo mu stranicu ili profil, podijelimo na društvenim mrežama ako nam se svidjelo? Ako ne, je li to posao za nas? Ima još dosta modernih zanimanja ili ponašanja pri radu (preširoka tema!) od kojih se da zaraditi, a nedostojni su kršćanskog dostojanstva i ljudskog rada općenito. Mi kršćani (i) radom se posvećujemo. (vh)

(Istinita) priča o radu

Dugačak red na njivi i psihoterapija

Toga jutra tata nas je probudio u šest sati ujutro. Kad si trinaest godina, pri tom na ljetnom raspustu, nema ništa gore od toga kada te netko kao hladnim tušem probudi u šest sati izjutra. Za mlad svijet to je cik zore, za one radišne najbolji početak dana. Uz mrmljanje i gundanje, svi smo u 6.30 sati bili na radnom zadatku. Njiva. Nepregledna njiva i dugačak red, najdulji red na njivi. Prvih nekoliko sati, od bijesa što smo morali doći na njivu, s tatom gotovo da nismo razgovarali. Na njivi nas je zateklo i podne. Šeširi, slamnati i platneni šarenili su se kao malene glavice suncokreta koje se okreću prema suncu. Klipovi kukuruza postali su državni i obiteljski neprijatelji broj jedan. Privinut k zemlji, kopajući odmičeš korak po korak. Bit će ih mnoštvo dok ne stigneš do kraja reda. Glasovi i dovikivanja razliježu se njivom. Društvo nam prave i kćeri tatinog prijatelja iz djetinjstva

s kojima smo odrasli. I raspoloženje se polako popravlja. Namrgođena i bijesna lica postaju vesela i razdragana. Čak se i šale zbijaju. Na kraju dana, mrtvi umorni, okupani i ušuškani, tonemo u nepregledne njive snova. I jedva čekamo da sutradan budilica zazvoni u 6 sati.

Za (ne)kopače: Trebalo je puno godina i prevaljenih kilometara da bismo shvatili vrijednost stečenoga iskustva. Kao i svaki drugi roditelj koji nastoji zaštititi svoje dijete od težeg rada, ni mi nismo bili nužni raditi na njivi jer nismo od toga živjeli. Međutim, tata je dobro znao da ćemo vrijednost težačkog rada i zarađivanja vlastitim rukama shvatiti samo ako to iskustvo budemo stekli. Zato nas je budio. I hvala mu na tome. Ako si lijenčina i ne znaš što bi sa sobom, ako si neraspoložen, depresivan i rezigniran i sve oko tebe te živcira, sunce, motika i najdulji red na njivi najbolji su trening za umrtvljene udove i umove. U znoju svoga lica otkrićeš cijenu kruha. /Ž. Z./

Radujmo se skupa

Dječje priredbe

Sproljećem nam dolazi krasno vrijeme boravka na srazu, šetnji, izleta, obiteljskih piknika, radosnih sati na igralištu, vožnje biciklom – velike radosti za djecu! Postoje i druge dječje radosti – priredbe! Priredbe za polazak u školu, prijem prvaša u dječji savez, božićne, uskršne, završne svečanosti u vrtiću ili u školi, nastupi u crkvi ili na župi, natjecanja, predstave, utakmice... Sve su to mjesta gdje naša djeca „nastupaju” nakon brojnih proba, vježbanja, treninga, a mi?

Ako pripadate onim divnim roditeljima – za svaku pohvalu i primjer! – koji odvoje svoje vrijeme, pa čak i sate odmora ili izostanka s posla za sve ili bar većinu priredbi na kojima vaše dijete/djeca sudjeluju – ne morate više čitati! Shvatili ste sve! Ako li ne, pokušajte se sjetiti vašega djetinjstva i đlačkoga doba – jeste li se radovali dolasku vaše drage mame ili ozbiljnog tate na priredbu gdje ste možda samo pjevali u zboru, a mama i tata blistali kao da ste vi glavna zvijezda? Pa ono tajno mahanje kad vam se pogledi sretnu... Možda ste katkad bili i tužni jer pogled nije sreo ta najvažnija(!) lica?

Možda vam je i koje dijete iz zbora podrugljivo reklo: *Tebi nisu došli tata i mama?* Nemojte pomisliti ni da je potrebno ići u krajnost i veličati svaki stihic koji je vaše dijete izgovorilo ili njihanje uz pjesmu, ali može se to procijeniti roditeljskim instinktom. Ako se dijete trudilo i nešto postiglo, čestitajte mu i priznajte vrijednost toga! Ako nije uspjelo, a trudilo se, čiji će ga, ako ne vaš zagrljaj nježnije utješiti i čvršće uvjeriti da će drugi put biti bolje? Ako je bezvoljno i na silu išlo i na probe i na priredbu, razmislite – je li to dio njegove osobnosti (neka se djeca ne vole isticati!) ili je to zato što i vi priredbe, nastupe i utakmice smatrate – gnjavažom? Niste možda to nikad rekli, ali to može prepoznati – dječji instinkt! Dotjerajte se, nemojte kasniti i birajte dobra mjesta na priredbama vaše djece, fotografirajte ih za vrijeme nastupa i zamolite nekoga da vas fotografira s njima po završetku priredbe! Važne su one bar kao kazališne predstave, književne večeri i koncerti, a možda i – više!

Ako su dječica poodrasla, pratite priredbe unučića, a ako to još iščekujete – ne lišavajte se priredbi: tete, tetkovi, ujne, ujke, strine, stričevi, kume, kumovi, susjede, susjedi – svi su dragi gosti i publika na dječjim priredbama! (vh)

Novi list

Dragi mladi!

Iza nas je Pedesetnica, a ispred nas kraj školske godine, kako za osnovce tako i za srednjoškolce. Za male i velike maturante završava se još jedno razdoblje u životu. Okreću novi list, upisuju srednje škole i fakultete, odlučuju o svojoj budućnosti i odabiru zanimanja kojima će se baviti u životu. Donijeti odluku i okrenuti novi list u životu nije lako. Treba dobro promisliti. U tomu nam najbolje pomaže sam Duh Sveti. Kroz njega i njegove darove možemo prepoznati sebe i naša buduća zanimanja. Zato trebamo moliti. Moliti mnogo. Trebamo moliti i za druge, da i oni prepoznaju svoje želje. Trebamo moliti i za krizmanike, da ostanu vjerni Crkvi, da ju ne zaborave. Hrabro okrenite novi list!

Larisa

Pred vratima raja

Skupina mladih i vjernika župe Marija Majka Crkve u Subotici na kazališnoj sceni *Jadran* priredila je u nedjelju 6. svibnja predstavu pod nazivom „Pred vratima raja“.

Brojna publika koja je jedva stala u dvoranu, oduševljena je prihvatila ovu poučnu, ali i komičnu predstavu. Župnik, **dr. Marinko Stantić** napisao je tekst, a bio je i redatelj skupini mladih. Predstava koja je izvedena na kazališnoj sceni *Jadran* u Subotici, dio je onedavna novog vala aktivnosti mladih u Subotici – sakralnog kazališta. Riječ je o predstavi koja govori o ljudskoj sudbini u životu koji slijedi nakon ovozemaljskog. Marka

Horvata glumio je **Vladimir Ištvančić**, Markovu suprugu Janju **Aleksandra Vuković**, sv. Petra utjelovio je **Slađan Bošnjak**, Markovi roditelji bili su **Spasenka Marton** i **Aleksandar Laluja**, Markovi stric i strina **Dario Marton** i **Adrijana Ivandekić**, Markov župnik „vlč.“ **Matija Sekereš**, Markovi prijatelji **Marija Gabrić** i **Dario Tumbas**, strogi Markov šef **Josip Šarčević**, Markove kolege **Tamara Balažević**, **Maja Antunović** i **Marko Radojević**, strogi Markov susjed **Luka Vukov**. Na sceni su još i bili **Marija Dulić**, **Mario Vojnić Hajduk** i **Đerđ Marton**,

a na koncu ih je sve spasio sam Isus kojeg je glumio **Aleksandar Rajić**. Za scenografiju su se pobrinuli **Bernadica Beretić**, **Marija Salma**, **Spasenka Marton** i **Aleksandar Laluja**, a tonska podrška bili su **Nikola Sudarević** i **Vanja Vujković**. Voditeljica večernjeg programa bila je **Suzana Lukač**.

Ulaz je bio slobodan, ali su se na kraju prikupljali dragovoljni prilozi za gostovanje predstave u drugim mjestima. Predstava je do sada izvedena u Tavankutu i Vajskoj, a naredna izvođenja predviđena su u Somboru, Selenči, a potom i u Zagrebu, Splitu i Sttugartu. /Zv./

Tradicionalni susret mladih u Baču održan je u subotu 12. svibnja. Susret je okupio stotinjak mladih, napose krizmanika Subotičke biskupije.

Mladi su imali predavanje na kojem je govorio vlč. **Dražan Dulić**, povjerenik za mlade. Tema susreta bila je *Vjera u katoličkoj obitelji*. Mladi su u skupinama obrađivali temu te kasnije imali svoja izlaganja u crkvi. Susret je bio obogaćen posjetom franjevačkog samostana u Baču. Kroz samostan mlade je proveo **p. Josip Špehar**. Mladi su u dvorištu župne crkve imali ručak te druženje na tvrđavi. Pred sam kraj druženja uslijedilo je izlaganje grupe te krunica i misa u župnoj crkvi. Svetu misu predslavio je tamošnji župnik, vlč. **Josip Štefković**. /Zv./

Susret mladih u Baču

Bože, nauči me umijeću malih koraka

Umjetnost je uzdići se do jednostavnosti. One jednostavnosti kada i mi za sebe, ali i drugi za nas mogu reći: *On/ona je tako jednostavna, smirena, mudra osoba.*

Isus nas je dosta poučavao o mudrosti. Kako da iskoristimo svoje sposobnosti, svoje talente da bismo ih umnožili, njima se služili i stvorili blago. Ali, blago za nebesa. Na nama je sakupljati blago za nebesa, uzornim životom, ali isto tako i drugima pomoći – savjetima, kritikama, usmjerenjima. Jer kada ima vjere ona se lako umnaža, a kada je nema, teško se stječe.

Biti kao djeca... I to je mudrost ovog života. Biti jednostavan, malen, ponizan, radostan. Jer takvi idu u Kraljevstvo Božje.

Razne kušnje koje nas prate kroz život mogu nas učiniti mudrijima. Ako ih „iskoristimo“ na pravi način. Ne gledati na njih kao na Božju kaznu već kao na Božju lekciju nama koja nas uči kako živjeti. Iz svega što nam se događa naučimo izvući pouku, upute za poboljšanje života (svog i drugih). Naučiti se mudrosti, jednostavnosti; naučiti se u životu praviti male korake. Vjera rađa postojanošću, koja nas pak čini savršenima i potpunima. *Nedostaje li komu od vas mudrosti, neka ište od Boga, koji svima daje rado i bez negodovanja, i dat će mu se* (Jak 1,5). Moliti od Boga da nas nauči umijeću malih koraka.

Mudrost je činiti ono što Bog traži od nas. Ali ne samo govoriti nego i djelovati. Svojim primjerom, svojim životom druge poticati na svetost, na ispravan život. Odrći se materijalnih stvari, ljudi koji sprječavaju naše posvećenje. Prigriliti svoj križ i koračati k nebu, k Bogu. Biti budni, bdjeti i moliti.

Nije mudrost znati sve znanje svijeta, pročitati mnoštvo knjiga, imati visoku razinu inteligencije, visoko zvanje, obrazovanje. Bog, Isus najviše se očitovao malenima. Jer oni su mudra srca – jednostavni, ponizni.

Mudri u vjeri – prihvaćajući Božju Riječ, živeći je; u svojim djelima i tako davati dobre primjere drugima. U ljubavi – dijeliti je nesebično jer je svi zaslužuju, a Bog je Ljubav. Mudri u molitvi – znati i tražiti i zahvaljivati, moliti, tražiti oprost, ali i oslušivati Božji glas. Mudro birati prijatelje i životne partnere – da to budu osobe s kojima ćemo rasti u vjeri, a ne one koje će sprječavati naše posvećenje. Mudri u izboru životnog zvanja. Ah, toliko mudrosti... A postići ćemo je moleći Boga da nas nauči umijeću malih koraka. *Dobrim življenjem pokazati svoja djela u mudroj blagosti. Mudrost odozgor ponajprije čista je, zatim mirotvorna, milostiva, poučljiva, puna milosrđa i dobrih plodova, postojana, nehinjena. Plod se pak pravednosti u miru sije onima koji tvore mir* (Jak 3,13; 17-18).

Razgovarajući sa starijim osobama shvatila sam koliko su one mudre. Imaju iskustva, mnogo toga su doživjele, razumiju razne situacije, znaju dobro procijeniti i posavjetovati. A kada sam ta svoja zapažanja rekla drugima, iste te starije osobe rekle su mi da smo i mi mladi mudri. Zastala sam i zamislila se... Jest tako. Svako životno doba nosi svoju mudrost. Suština života je da se podržavamo, savjetujemo, da zajedno živimo, hodamo u vjeri i idemo k nebesima. Da se međusobno učimo mudrosti; blagom, poniznom, jednostavnom životu, protkanom velikom vjerom. I cijelog života, uporno, ustrajno – moliti Boga da nas nauči umijeću malih koraka.

Jelena Pinter

Draga djeco,

pred Vama je raspust i mnogo slobodnoga vremena. Iskoristite ga mudro, osjećajte se korisno, razonodite se, ali i radite, pomažite starijima, roditeljima, provedite više vremena s bakama i djedovima, imajte vremena za igru, ali i za korisne poslove i pomoć u kući. U slobodno vrijeme nemojte zaboraviti i na Isusa, otidite u crkvu češće nego kad je školska godina. Razonodite se na stranicama *Zvonika* rješavajući ga i čitajući. /M. P./

DVA SKAKAVCA

Porječkala se dva . Jedan je rekao: Ja sam najbolji .

Mogu skočiti puno više od tebe. I skoči na visoko . Drugi je rekao: Ne, najbolji sam ja.

Mogu puno dalje od tebe. I preskoči gotovo pola livade.

Prvi , onaj koji se popeo na , derio se: Gledaj me! Gledaj kako sam visoko skočio!

A onaj drugi derao se iz petnih žila s livade: Gledaj mene! Kako sam daleko skočio!

No, jedan drugoga nisu čuli. koji je bio na bio je previsoko, a onaj na livadi predaleko.

Cijeli dan su tako vikali.

Navečer je konačno onaj sa skočio dolje. Onaj drugi je pak preko livade na mjesto gdje je bio prije.

Prvi je pošteno priznao: Ti si najbolji skakač u dalj! Drugi je uzvratio: Ti si najbolji skakač u vis!

I otad su opet bili dobri prijatelji.

1. Nadopuni prema priči. Prvi skakavac tvrdio je da može _____ od svog prijatelja.

Drugi _____ tvrdio je da može _____ od svog _____

Zato su se _____, Prvi je skočio na _____, a drugi je preskočio gotovo _____

_____, Cijeli _____ su se _____ ali jedan drugoga nisu _____.

Prvi je priznao da je drugi _____ najbolji _____ u _____.

Drugi je _____ da je prvi skakavac najbolji _____ u vis.

Tada su se _____ i ponovo postali dobri _____.

2. *Riješi križaljku.*

[illegible]

3. Zaokružij točan odgovor.

Drugi je skakavac spretniji od prvoga. DA NE

Prvi je skakavac važniji od drugoga. DA NE

Prvi je skakavac snažniji od drugoga. DA NE

Prvi skakavac je drugoga a) slušao b) nije slušao

Drugi skakavac je prvoga a) razumio b) nije razumio

Skakavci su imali razlog za svađu. DA NE

Prvi skakavac dovikivao je kako je najbolji skakač

a) u vis b) u dalj

4. *Nadopuni ponudjenim riječima:* sluša, ne svađa se, poštuje, ljubazan, savjetuje, odan, ne ruga, ne laže, iskren.

PRJATELJ ME _____, _____ i _____.

PRIJATELJ JE _____, _____ i _____.

PRIJATELJ MI SE _____, _____ i _____

5. Nadopuni. Hvala ti Bože što imam _____ . Pomozi mi da budem dobar

ime _____ prezime _____ 2.

Prva pričest u župi Uzvišenja sv. Križa u Somboru

Usomborskoj župi Uzvišenja sv. Križa, 12. svibnja proslavljena je prva sveta pričest. Crkva je bila ispunjena vjernicima, kako roditeljima i rodbinom tako i prijateljima koji su htjeli podijeliti radost s male-nima. Ove godine Prvu pričest primilo je osmero prvopričesnika: Matija Ivošev, Petra Jurišić, Aleksa Paštović, Aleksandar Peštalić, Nikolina Petrović, Martina Šokčić, Minea Veselovski i Nikola Vuković.

Roditelji, zagledani u svoje najmilije, osjetili su Božji dodir jer njihovo dijete prima Isusa u svoje čisto srce. *Odgajamo li dobro svoju djecu?*, upitao je u nadahnutoj propovijedi župnik, **mons. Slavko Večerin**. *Prva pričest je veoma važan korak u životu. Pozvati Isusa u perivoj svoje duše i moliti ga da zauvijek ostane, najprije bi trebala biti jako velika želja, a zatim i odgovornost da nas zbog svojih*

postupaka i grijeha ne napusti. Ali baš zbog toga postoje tri pravila: primjer, primjer i primjer - roditelji kao svjedoci duhovnoga života u obitelji. To je knjiga života iz koje će naše dijete učiti, rekao je mons. Večerin.

Za glazbeni dio svečanog misnog slavlja bio je zadužen **prof. Mihajlo Parčetić** sa župnim zborom. Poslije mise svi su pozvani na agape u pastoralni centar. /**Marica Mikrut**/

Prva pričest u Vajskoj

Na šestu vazmenu nedjelju, 6. svibnja u župi sv. Jurja u Vajskoj proslavljena je prva sveta pričest.

Ove godine po prvi puta Kristovo Tijelo blagovalo je 15 prvopričesnika. Svatko od njih na poseban način sudjelovao je na misnom slavlju, čitajući molitvu vjernika, prinosom darova, prigodnom zahvalom na kraju slavlja i dr.

U svojoj homiliji župnik **Vinko Cvijin** istaknuo je važnost radosti. *Kako biti radostan kršćanin?*, upitao je župnik. *Danas kada svi imamo svojih problema, netko većih, a netko manjih, jedni imaju više novca, drugi manje, jedni imaju veće prohtjeve i zahtjeve drugi manje i kako onda biti radostan? Slušanje i naviještanje riječi Isusa Krista donosi nam radost. Vi ste, dragi prvopričesnici, danas po prvi puta blagovali Isusa, budite sretni i nasmijani. Svima recite kako je to lijepo,*

a govoreći o toj ljepoti bit ćete sretni, radosni, rekao je u svojoj homiliji vlč. Vinko. Misno slavlje animirao je župni zbor. /**Amalija Šimunović**/

Radost evangeliziranja

Mariathon – srce kao mjera davanja

Radio Marija Srbije i ove je godine sudjelovala u duhovno molitvenoj i dobrotvornoj akciji Svjetske obitelji Radio Marije, *Mariathon* koja se od 4. do 6. svibnja održala pod geslom *Radost evangeliziranja*.

Svjetska obitelj Radio Marije već šestu godinu organizira ovu akciju u kojoj molitvom, žrtvom i darovima sudjeluju sve postaje Radio Marije diljem svijeta. Svjetska obitelj Radio Marije ovogodišnji je *Mariathon*, ali i čitavu ovu godinu, naslovila *Radost evangeliziranja* jer će ovoj temi, koja dobro očituje poslanje ovoga radija, biti posvećen i svjetski kongres u listopadu u Italiji. Akcija se sastoji od molitve, žrtve i prikupljanja financijskih sredstava za nove projekte koje je odabralo vodstvo Svjetske obitelji Radio Marije.

Prikupljanje novca za osnutak radijskih postaja

Za sve ono što WF želi ove godine financijski poduprijeti potrebno je prikupiti 3.600.000 eura, a o tomu koji će projekti biti podržani odlučuje Svjetska obitelj na temelju potreba koje prijave biskupi. Angola, Obala bjelokosti, Malawi, Mozambique, Srednjoafrička Republika i Togo, afričke su zemlje u kojima je za osnivanje radijskih postaja, za frekvencije i odašiljače, radijske studije, proširenje područja čujnosti signala, postavljanje podstanica i drugo, potrebno ukupno milijun i 38 tisuća eura. Također, uz navedeno, potrebno je napraviti studio Radio Marije u izbjegličkom kampu u Južnom Sudanu gdje ima oko 500 tisuća izbjeglica, a većina su kršćani. Ovaj studio bi se napajao sunčevom energijom jer u kampu nema struje. Na američkom kontinentu sredstva se prikupljaju za potrebe u Brazilu (290 tisuća eura) i Haitiju (280 tisuća eura). Ova će sredstva se upotrijebiti za investicije u nove studije i obnovu postojećih. Na azijskom kontinentu i srednjem istoku, za Radio Mariju u Indiji, koja broji milijardu 324 tisuće stanovnika, potrebno je 72 tisuće eura, a za osnivanje radijske postaje u Nazaretu 270 tisuća. Osim što bi ova postaja za tamošnje katolike značila nadu i oslonac, slušatelji diljem svijeta bi putem valova Radio Marije, mogli pratiti događanja i obrede u Bazilici Navještenja u Nazaretu. Nekoliko europskih država također je prijavilo svoje potrebe. Tako je za Radio Mariju u Albaniji potrebno 66.500 eura, za Kosovo 27 tisuća, za Letoniju 80 tisuća, Rusiju 80 tisuća, Slovačku 950 tisuća eura. Sredstva se prikupljaju i za Radio Mariju

Makedonije, a ukupno je za Europu potrebno milijun 203 tisuće eura. Papua Nova Gvineja u sklopu Oceanije prijavila je svoje potrebe na razini od 450 tisuća eura. Slušatelji Radio Marije Srbije odlučili su svojim priložima podržati osnivanje Radio Marije u Nazaretu te će sva prikupljena sredstva tijekom svibnja ići za tu svrhu.

U akciju uključeno 78 postaja Radio Marija u svijetu

U humanitarnu akciju *Mariathon*, uključeno je svih 78 postaja Radio Marija u svijetu, kao i 19 lokalnih postaja na različitim jezicima u Africi. Volja kojom i siromašniji i bogatiji Radio Marije prikupljaju sredstva, može se razumjeti samo u duhu Evanđelja. U ovome dolazi do izražaja činjenica da su svi slušatelji Radio Marije, kojih ima oko 35 milijuna, jedna velika obitelj. Također, u radu Radio Marije pomaže i oko 20 tisuća volontera. Tijekom akcije od 4. do 6. svibnja i Radio Marija Srbije prenosila je misu po maronitskom obredu iz Aleppa u Siriji koju je slavio armensko katolički nadbiskup mons. **Boutros Marayati**. Misa u Siriji gdje već osmu godinu traje rat, dobro se uklopila u poticaj pape Franje da se cijeloga mjeseca svibanjska pobožnost prikazuje za mir u toj zemlji i u svijetu. Također, sve postaje Radio Marije diljem svijeta sudjelovale su u molitvi krunice božanskog milosrđa iz Ruande. Podsjetimo da je poticaj za osnivanje Radio Marije, čija se mreža radijskih postaja svake godine širi, osnivač ovoga medija **Emanuele Ferrario** dobio prigodom jednoga hodočašća u Međugorje.

Svjetska obitelj Radio Marije već šestu godinu organizira ovu akciju u kojoj molitvom, žrtvom i darovima sudjeluju sve postaje Radio Marije diljem svijeta. Svjetska obitelj Radio Marije ovogodišnji je *Mariathon*, ali i čitavu ovu godinu, naslovila *Radost evangeliziranja* jer će ovoj temi, koja dobro očituje poslanje ovoga radija, biti posvećen i svjetski kongres u listopadu u Italiji. Akcija se sastoji od molitve, žrtve i prikupljanja financijskih sredstava za nove projekte koje je odabralo vodstvo Svjetske obitelji Radio Marije.

FRA MARIJAN KOVAČEVIĆ

(16. rujna 1946. – 18. svibnja 2018.)

Fra Marijan Kovačević, član Hrvatske franjevačke provincije sv. Ćirila i Metoda, okrijepljen svetim sakramentima preminuo je u Gospodinu u petak 18. svibnja, u 72. godini života, 55. redovništva i 46. svećeništva.

Fra Marijan Kovačević rođen je 16. rujna 1946. godine u Rešetarima, župa Nova Gradiška, od oca Antuna i majke Marije r. Palić. U novicijat Franjevačkog reda ušao je u Cerniku, 25. kolovoza 1963. godine. Nakon godine novicijata, 26. kolovoza 1964. godine položio je prve redovničke zavjete. Svečane redovničke zavjete položio je 7. ožujka 1971. godine u Zagrebu, a za svećenika je zaređen 25. lipnja 1972. godine u Zagrebu. Kao svećenik bio je na službi u Osijeku, Karlovcu, Subotici i Slavonskome Brodu. Tijekom svojega redovničkoga i svećeničkoga života obavljao je službe vikara samostana, ekonoma samostana, kapelana, duhovnoga asistenta OFS-a, dušobrižnika bolesnika, ispovjednika. U franjevačkom samostanu u Subotici je boravio punih 28 godina, od 1987. do 2015., gdje je osim ostalih službi, obavljao službu egzorcista.

Ispraćaj pokojnoga fra Marijana Kovačevića iz Franjevačkoga samostana u Slavonskom Brodu bio je u ponedjeljak 21. svibnja u 10 sati, a sprovod u 14 sati na groblju u Cerniku. Nakon sprovoda, svetu misu zadušnicu u franjevačkoj crkvi sv. Petra apostola u Cerniku predvodio je fra Ilija Vrdoljak, provincijal Hrvatske franjevačke provincije Sv. Ćirila i Metoda. Na sprovodu je bilo velik broj svećenika i časnih sestara. Iz Subotice, predvođeni gvardijanom samostana fra Zdenkom Gruberom je krenulo 18 vjernika, a među njima i dvije časne sestre. Na svetoj misi pročitani su izrazi zahvale i sućuti nadbiskupa Đakovačko-osječkog mons. Đure Hranića, biskupa požeškog, mons. Antuna Škvorčevića i biskupa subotičkog mons. Ivana Pénzesa. Naglašeno je da je pokojni p. Marijan bio vedar čovjek jednostavnog i dobrog srca, a sve to potvrđuje veliki broj svećenika, redovnika i vjernika laika koji su došli na posljednji ispraćaj voljenog patera Marijana. /Zv./

Rekli su o fra Marijanu...

Hvala dragom p. Marijanu za sve što je učinio za naš grad i za našu biskupiju. Njegov doprinos je neprocjenjiv. Neka ga milosrdni Bog nagradi vječnim mirom i vječnom radošću u društvu svojih anđela i svetih. Neka utješi njegovu obitelj a braći franjevcima nadoknadi gubitak novim duhovnim zvanjima.

/Andrija Anišić/

Svi smo pred Bogom mali ljudi, ali jednom kada se nađemo s one strane života, vidjet ćemo da je među nama bilo i velikih ljudi... Sva je sreća što oni na nas neće gledati s visine niti ćemo mi njima biti zavidni, rekao je pokojni Bonaventura Duda. Ja mogu reći da je pokojni pater Marijan bio velik među nama i neka ga Bog nagradi u vječnosti. /Vlado i Nena Tumbas/

Dragi p. Marijane, u Raj primili te anđeli, na dolasu tvom primili te mučenici i odveli te u Sveti grad Jeruzalem! Hvala na Tvojim velikodušnoj službi i svemu što si učinio za Suboticu! /vlč. Goran Jovičić/

Tvojim se vjernima život mijenja a ne oduzima... Uskrsli Gospodine budi mu vječna nagrada... /Josip Kujundžić/

Bio je tako velik u svojoj malenosti... U „njegovo vrijeme“ srijedom se orila pjesma slavljenja Isusu u kapelici! Dva puta godišnje veliki seminari duhovne obnove... Hvala mu! Tolike je duše po Gospodinu oslobodio od zloga. Sate i sate duhovnih osobnih razgovora. Pomogao, pomagao... Divni pater Marjan! /R./

U mom velikom životom iskustvu pročišćenja i odrastanja bio je utjeha, savjetnik izaslanik, anđeo kojega mi je Bog poslao da me uhvati za ruku i još više ugnijezdi Njegovu ljubav u moje ranjeno srce. Sada i zauvijek produžena sam ruka ljubavi, utjehe, snage i milosti u Njegovo ime za svakoga! Hvala fra Marijane, počivali u miru Božjem. /A. Č. P./

Ovako je govorio p. Marijan...

Franjevac s dugim, dvadesetogodišnjim stažom u Subotici, **p. Marjan Kovačević** je mnogima omiljeni ispovjednik i voditelj molitvenih zajednica. Ipak, on ističe da ima karizmu suradništva a ne vodstva, što se ogleda u tome da nije nikada bio voditelj samostanske zajednice. Na pitanje vrijedi li danas redovništvo i ima li snagu, on kaže da se ovdje radi o posebnom pozivu, i za sebe kaže da je on na pravom mjestu. *Uz žrtve postoji i ljepota zajedničkog života, to promatram različito od svećeništva, svjedoči p. Marjan. Kao franjevac nikad nemam praznog vremena, cijeli mi je dan ispunjen. Kad kažu da bismo trebali ići k ljudima, ja na to gledam ovako - ako budem pravi, ako Gospodin preko mene govori, ljudi će sami doći ovamo, kaže p. Marjan. Ono što je također lijepo u redovničkoj zajednici, nastavlja, je različitost ljudi, braće. U obitelji je lijepo živjeti, ja mlade ljude i pripremam za taj način života. No, ja živim tri svoja obećanja: čistoću, siromaštvo i poslušnost i iako znam da će mnogi reći da to nije lako, ja kažem: Konopci su mi pali na predivnu baštinu. /Zvonik, br. 170/*

Rad i radnici iz kuta poslodavca

Odnose u tvrtki zasnovao sam na obiteljskim vrijednostima

Zv.: U našoj državi privatni poduzetnici upošljavaju vrlo veliki broj radnika, i blagostanje ogromnog broja stanovnika ove zemlje zapravo ovisi o stabilnosti i produktivnosti privatnoga sektora. Upravo su poslodavci oni koji angažiranjem radnika i skrbi nad svojim poslovanjem pokreću gospodarstvo, ali se istodobno brzo okrivljuju i za većinu problema u gospodarstvu. Sudjelujete u radu socijalnih foruma koji su mjesta dijaloga poslodavaca i državnih struktura. Kako poslodavac gleda na svoju društvenu odgovornost? Što su to njegova minimalna očekivanja od tijela vlasti?

S. K.: Kao predsjednik Unije poslodavaca Vojvodine, član sam i Pokrajinskog socijalno-ekonomskog savjeta u čijem radu sudjeluje po šest poslodavaca, članova sindikata i tajnika pokrajinske Vlade, tako da intenzivno sudjelujem u socijalnom dijalogu. Prošle sam godine bio sudionik u timu poslodavaca u pregovorima o minimalnoj cijeni rada, koji su samo prošle godine, jednom u povijesti, urodili dogovorom, kada smo mi poslodavci i sindikalni predstavnici dogovorili minimalnu cijenu rada od 143 dinara po satu, bez sudjelovanja predstavnika vlasti. Član sam i Socijalno-ekonomskog savjeta Novog Sada, koji je također tripartitno tijelo i na njemu se raspravlja o istim ovim problemima, ali na razini ovoga grada. Mi poslodavci uvijek od tijela vlasti tražimo da stvore povoljni, stabilni, predvidljivi gospodarsveni

ambijent i da se ne miješaju previše u regulaciju našeg rada jer smo, ustvari, mi ti koji ćemo raditi i stvarati novu vrijednost s našim zaposlenima.

** Svaki zaposleni mora od svoje plaće živjeti. Vrlo je jednostavno – poštena plaća za pošten rad. Pod „živjeti“ ne mislim samo preživljavati, već živjeti dostojanstvom čovjeka, školovati djecu, imati dovoljno za plaćanje troškova, godišnjeg odmora, kupnju, čak i izgradnju kuće i kupnju stana. Sve ovo čovjek treba sebi i svojoj obitelji osigurati na tom jednom radnom mjestu.*

Zv.: Kako bi izgledao idealni odnos koji bi poslodavac trebao uspostaviti sa svojim radnicima?

S. K.: Neskroman sam ako to kažem, ali pokušao sam u svojoj tvrtki stvoriti idealni odnos poslodavac-zaposleni. Mislim da dobro funkcioniramo. Moji zaposlenici znaju što točno trebaju raditi i rade odgovorno, i kada sam ja u tvrtki i kada nisam (a često sam službeno odsutan). Na drugoj strani, znaju točno da će svakog prvog radnog dana u mjesecu dobiti plaću od koje mogu živjeti. Za ove više od 22 godine uplaćen im je sav radni staž, zdravstvene knjižice su im ovjerene, uplaćujem im čak i dobrovoljno mirovinsko osiguranje. Moji zaposleni i ja imamo prije svega potpuno jasan odnos i jasnu situaciju: znamo da samo posao donosi profit i osigurava plaće.

Nekoliko zaposlenih su čak i članovi sindikata, što je rijetkost u ovako malim tvrtkama u Srbiji. Moji zaposleni svake godine, za Badnjak, koji proslavimo skupa u tvrtki, dobiju i *božićnicu*, trinaestu plaću.

Zv.: Kakav odnos s vama i suradnicima s kojima rukovodite vašom tvrtkom, očekujete od vaših radnika?

S. K.: Moji suradnici znaju odakle im stižu novci za plaću i posvećeni su poslu. Nikada još nije ostalo nešto nezavršeno, bez obzira jesam li prisutan u tvrtki ili ne. Naš odnos je potpuno jasan: uposleni žele samo pošteno raditi i biti pošteno plaćeni, a znaju da se plaća može podijeliti samo od prodane i naplaćene robe, ili usluge.

Zv.: Često se zaboravlja da su i poslodavci – radnici. Jedan od vodećih problema i poslodavaca i radnika na poslu je stres. Kako se vi suočavate sa stresom?

S. K.: Biti vlasnik tvrtke znači biti 24 sata u njoj, fizički ili mentalno. U posao se ulazi, ali nema izlaska. Posljedično: i u stres se ulazi i nikada više se sa stresa ne *skida*. Za ljude koji nisu vlasnici tvrtki to je teško shvatljivo i više se osnovanih tvrtki zatvori nego što opstane.

*** Odnose u svojoj tvrtki zasnovao sam na obiteljskim vrijednostima, koje sam naučio i naslijedio od svojih roditelja.**

Zv.: Suočeni smo s primjerima u kojima pojedini poslodavci ne pristaju lako dozvoliti radnicima neradne dane za vrijeme blagdana, osobito ako to nisu i državni praznici. Velike su i diskusije o zakonskim oblicima regulacije obvezne neradne nedjelje za sve radnike, koja je nominalno ustanovljena kao pravo, ali se praktično teško provodi. Kakva je situacija u vašoj tvrtki?

Stanko Krstin rođen je u Odžacima 19. lipnja 1956., a kršten je u crkvi sv. Mihovila u Odžacima. Otac i majka podrijetlom su mu iz Sonte, a u Odžake se preselili 1954. Osnovnu školu završio je u Odžacima 1971. godine, a zatim je otišao u Njemačku gdje je radio 10 godina, nakon čega se vratio u rodni kraj. Oženio se 1983. godine, ima dvije kćerke: **Kristinu**, rođenu 1985., i **Sonju**, rođenu 1987. godine, koje su osnovale svoje obitelji. Ima i dvoje unučadi, a treće je na putu.

Završio je Višu ekonomsku školu, radio 14 godina u tvrtki *Hipol* u Odžacima, a 1996. godine sa suprugom osnovao je vlastitu - PRE-PRINT tako da je više od 22 godine samostalni poduzetnik. Angažirani je član hrvatske zajednice. Od 2010. godine je vijećnik HNV-a, član je HKPD *Šokadija* u Sonti od utemeljenja, HKPD *Stanislav Preprek* u Novom Sadu (čiji je jedno vrijeme bio i potpredsjednik), HKC *Bunjevačko kolo* u Subotici i dr. Jedan je od osnivatelja Hrvatskog građanskog saveza. Predsjednik je Unije poslodavaca Vojvodine od 2011. godine i član Predsjedništva Unije poslodavaca Srbije. Sudjeluje na mnogo manifestacija pomažući gdje god može onima kojima je pomoć potrebna.

S. K.: Kada smo počinjali raditi, svi (i ja i moji zaposleni) radili smo i subotom, a često i noću i na blagdane. Čak je i moja supruga počela raditi tim tempom. Onda smo jednog trenutka kada je, na sreću, bilo previše posla, vidjeli da tako ne valja i sve prepakirali. Supruga se više posvetila djeci, zaposlili smo nove ljude... Kasnije sam uspostavio rad za svakog svake druge subote, da bih napokon sam u potpunosti ukinuo rad subotom. Već godinama moji zaposleni ne rade subotom i nedjeljom. Ne radimo ni na državne praznike, a svatko ima pravo ne raditi i na blagdan koji slavi.

Moji zaposleni meni ne donose liste za bolovanje. Dovoljno je da me nazovu i kažu da su bolesni i za sve to vrijeme dok su bolesni imaju 100% plaće. Ako netko ide na operaciju, ili ima neko teže oboljenje, donosi listu za bolovanje, ali plaću ipak dobije u iznosu od 100%. Svi zaposleni već su dugo tu, ne napuštaju tvrtku – neki od samoga početka.

Zv.: Kako biste definirali pravednu plaću?

S. K.: Svaki zaposleni mora od svoje plaće živjeti. Vrlo je jednostavno – poštena plaća za pošten rad. Pod *živjeti* ne mislim samo preživljavati, već živjeti dostojanstvom čovjeka, školovati djecu, imati dovoljno za plaćanje troškova, godišnjeg odmora, kupnju, čak i izgradnju kuće i kupnju stana. Sve ovo čovjek treba sebi i svojoj obitelji osigurati na tom jednom radnom mjestu. Moji zaposleni to mogu. Moj otac, koji ima 88 godina, najprije plati sve račune, pa sve obveze, a njemu – što ostane. To sam od njega naučio. Za ove 22 godine, platio sam sve poreze i obveze, prema svima - i državi i dobavljačima i zaposlenima. Mogu potpuno mirne savjesti i uzdignute glave hodati po cijelom svijetu. Odnose u svojoj tvrtki zasnovao sam na obiteljskim vrijednostima, koje sam naučio i naslijedio od svojih roditelja.

Je li osamostaljivanje teško?

Susrećem mlade ljude koji kada otpočinu fazu osamostaljivanja često bivaju u sudaru s ambivalentnim roditeljskim reakcijama po pitanju njihova odvajanja. Nije jednostavno pustiti iz gnijezda onog koga si othranjivao sve ove godine. Kada se to dogodi u svijetu ptica, ideja je da ptići polete. Neke od vrsta npr. imaju samo jednu priliku u kojoj će ili preživjeti ili ne prilikom odlaska iz gnijezda.

Nedavno mi se obratio suprug iz mlade bračne zajednice, koji je uočio da njegova supruga iako pametna i dobra osoba, biva veoma vezana za majku. Ona provodi vrijeme u razgovoru s njom, dijeli tajne i dijelove dana, a također sadržaje razgovora sa svojim suprugom „referira majci“.

Ovaj mladi čovjek, iako je svojoj supruzi skrenuo pozornost da takvo ponašanje nije u redu, „njih dvije“ (koje često po njemu djeluju kao savez) su ga „uvjerile“ da je sve u redu i da je to uobičajeno u odnosima majka – kći.

Nepovoljna okolnost koja se odvija u nekim obiteljima jest da roditelji, iako navodno podržavaju djetetovo odvajanje, psihološki zapravo to još uvijek ne dopuštaju. Oni to rade na više ili manje očigledne načine. Na primjer, pozivaju osobu da ima se pridruži u važnim ili nevažnim okolnostima. Zovu i traže pomoć, a nerijetko i negoduju mašući zanemarivanjem kada mlada osoba nema mnogo vremenskih mogućnosti da ih posjeti.

Drugi klijent imao je paradoksalnu dvostruku zabranu. S jedne strane bio je u službi mlađoj braći i sestrama i ponašao se kao najstariji zapravo u ulozi trećeg roditelja svojoj subraći. Tada govorimo o tzv. zabrani: *Ne budi dijete*. Istodobno, kada je našao stan i odselio od kuće, svaki put kada bi se vraćao bio je osut kritikom da nije lijepo što se odvojio. Morao je pitati što smije i ne smije i psihološki mnogo toga nije sebi dopuštao jer mu roditelji nisu dopuštali. Ovdje je manifestirao zabranu na odraslost.

Obiteljski sustav često doživi krizu kada jedan od važnih članova promijeni kurs. Prema teoriji sustava,

rekli bismo da je ovaj trenutak čest u situacijama kada mlada osoba izlazi iz dosadašnjeg obiteljskoga okruženja jer to okruženje sada mora naći novi balans. Ovaj zahtjev mnogi obiteljski sustavi sebi ne dopuštaju ili doživljavaju prijetećim.

U terapijskom procesu važno je da osoba prepozna da produžena vezanost za roditelja onemogućuje njenu autonomiju i rast osobnosti. Također, da psihološka neovisnost ne znači odbacivanje roditelja kao značajnog drugog, a također da sebi daju pravo na vlastiti stav, odluku ili emociju bez obzira na reagiranje s druge strane i roditeljski poziv u igru *ispuni moje potrebe*. Time stvaraju blagu disociiranost iz sustava kojemu su nekada pripadali i stvaraju prostor za potencijalno polje u komu će napraviti vlastiti izbor. Imaju pravo na jedan novi sustav relacija, odnosa i emocija. Tako stvaraju i mogućnost da se i osjećaju baš onako kako žele.

Molitva za roditelje

Gospode, molim te za roditelje jer oni su moja stijena na koju se mogu osloniti kada god me stigne nevolja. Oni su moja uzdanica i najbolji prijatelj kada me drugi napuste. Čuvaj ih i pazi od svih nedaća ovoga svijeta jer ne znam što bih da me ovako mladog napuste. Čuvaj, Gospodine, sve mlade čiji su roditelji napustili ovaj svijet, sve mlade koji su zanemareni od svojih roditelja. Daruj im snage i milosti da mogu oprostiti jer ako tražimo oprost, moramo znati i praštati. Našim roditeljima daruj mudrosti da svako svoje dijete izvedu na pravi put, da mogu ponosno reći: *Ovo su moja djeca!* Neka nas po roditeljskoj ljubavi i dalje štite i brane, a ti, Gospode, štiti njih jer oni su naša snaga, naša bol, naša sreća i naše sve. Amen.

Neraskidiva spona rada i molitve

Rad je stvarnost koju se može doživjeti na više načina. Čovjek zahvaćen grijehom rad doživljava kao nešto što valja izbjeći, nešto što donosi patnju, znoj – on rad doživljava kao kaznu, kao svojega neprijatelja. Zato svim svojim snagama želi život tako oblikovati i usmjeriti da bi što manje, što lakše ili što jednostavnije radio, odnosno da izbjegne rad. To znamo iz naših osobnih iskustava – jedva čekamo pauzu, pa kraj radnog vremena, pa vikend, godišnji odmor, neki drugi posao gdje se manje radi, potom mirovinu...

Grieh je izobličio i naše poimanje moći. Često smo uvjereni da imati moć znači imati poziciju ili vlast upravo da bi se rad mogao izbjeći jer tko ima moć, taj ne radi. Pa onda i o Bogu komu pripisujemo svu moć imamo krivu sliku, doživljavamo ga kao onoga koji ne radi, koji uživa u neradu.

No, novi čovjek, preporođen od milosti Božje, na rad gleda potpuno drukčije, on rad doživljava kao nešto što upravo pripada Bogu. On samoga Boga doživljava kao djelatnoga, koji neprestano stvara, obnavlja, oblikuje, iskazuje brigu, održava ovaj svijet i sve stvorenje. Doživljava Boga koji je aktivan, dinamičan, Boga koji radi. A budući da je čovjek stvoren na sliku i priliku Boga - stvoren je da i sam radi, da djeluje, surađuje s Bogom koji stvara. Time na neki način upravo dobiva udio božanskoga, postaje Božjim suradnikom.

Rad ima smisla samo dok je čovjek povezan s Bogom. Jedino nam se u Bogu otkriva vrijednost rada, dubina rada, blagoslov rada, da je rad naša prilika – prilika za dobro djelo, oruđe i način prema drugom čovjeku, do drugoga čovjeka. Radom se mogu dati, mogu iskazati

svoju nesebičnost i ljubav, preko rada sazrijevam, mijenjam se, postajem plemenitiji, bolji čovjek. U radu i dok radim mogu susresti Boga, a onda svojim radom i odražavati Boga, svoj odnos s Bogom. Nadalje, rad je moja prilika gdje se usavršavam, ispunjavam, gdje mogu iskoristiti svoje talente, svoju kreativnost, dati svijetu nešto potpuno osobno, jedinstveno, mogu pridonijeti nešto ovome svijetu, oblikovati ga. Rad i mene oblikuje. Dok radim prepoznajem i upoznajem sebe, rad me oplemenjuje, vraća mi dostojanstvo ljubljene djece Božje.

Jasno se vidi kako povezanost s Bogom, to jest molitva, prethodi radu. Rad je zapravo plod molitve. Zato je slogan sv. Benedikta: *moli i radi*. Molitva i rad su usko povezani, grade se jedan na drugome. Tko moli, bolje, uspješnije i s oduševljenjem će raditi, a tko radi (bilo fizički bilo intelektualno) bolje i usmjereno će moliti. Molitva i rad se, dakle, ne isključuju nego se ispunjavaju, upotpunjuju se i spajaju se u jednu stvarnost.

Bez Boga čovjek može raditi, ali će imati krive motivacije, kao što su: karijera, novac, pohvala, komotnost, itd. No, potpuno je drukčije kada čovjek radi u Bogu, s Bogom i na Božju slavu. Koliko nas je malo koji ustajemo ujutro s ciljem, odnosno koji polazimo na radno mjesto s motivacijom, da sve ono što ću danas uraditi, što ću danas napraviti bude na slavu Božju. Tad bi mi rad bio izvor radosti i spokoja. Radio bih sa zadovoljstvom i zahvalnošću, radio manje za sebe, a više za druge jer tada bih shvatio da je rad zapravo milost, bogatstvo i dar od samoga Boga.

Zlatni jubilej Subotičke biskupije

II. dio

Lajčo Budanović – upravitelj administrature

Konačno, 10. veljače 1923. godine Sveta stolica imenovala je apostolskog administratora u osobi Lajče Budanovića, župnika subotičke župe sv. Terezije. Novoimenovani apostolski administrator već 13. veljače 1923. na sjednici u župnom domu svete Terezije nazočnim svećenicima objavio je svoje imenovanje pa je tako preuzeo upravu Apostolske administrature u ovom dijelu Bačke. Prilike su u Bačkoj u to vrijeme bile veoma teške i u vjerskom i u nacionalnom smislu. Administratura nije imala vlastitu kuću, nije bilo ni sjemeništa, ni svećeničkog pomlatka. Nije bilo središnjih ustanova potrebnih za djelovanje administrature. Apostolski administrator poduzeo je prve korake za uspostavu administrature i njezine uprave. Središte administrature smješteno je u župnom domu župe svete Terezije u Subotici. Još iste te, 1923. godine, uspostavljene su središnje ustanove: ured administrature, ženidbeni sud, računarski ured i sve što je bilo potrebno za njezino djelovanje.

Crkvene općine i škole u Bačkoj 1923. godine

Iste godine izrađen je Pravilnik i Poslovnik crkvenih općina. Zastupstvo Crkvene općine pomoćno je tijelo župe ustrojeno od laika, a služi kao pomoć župniku u svim poslovima, a osobito u materijalnim i prosvjetnim poslovima župe. Uskoro su u svim župama u Bačkoj do Prvog svjetskog rata djelovale vjerske škole. Svaka župa imala je i potrebne školske zgrade. Za škole su se starali Školski odbori, koji su djelovali u okviru Crkvene općine. Novoizrađeni Pravilnik i poslovnik odobrilo je tadašnje Ministarstvo vjera, pa su tako i zastupstva crkvenih općina još iste godine počela djelovati.

Sakrament svete Potvrde

Ubrzo poslije imenovanja za apostolskog administratora, Lajčo Budanović je imenovan apostolskim protonotarom s ovlastima da može dijeliti sakrament svete potvrde. Tako je iste godine širom cijele Bačke mladima dijeljen taj sakrament.

Sjemenište

Malo je sjemenište počelo djelovati 1924. godine u Baču. Tamo su učenici pod nadzorom poglavara i profesora privatno učili, a ispite su polagali u Subotici. Istodobno su učinjeni prvi pokusi sa sjemeništem i u Senti, gdje je postojala velika zgrada župnoga doma. Sve ovo je bilo samo privremeno. Na razne načine pokušavalo se doskočiti odgoju klera, toj najvećoj potrebi administrature.

Lajčo Budanović – biskup

Sveta stolica je 28. veljače 1927. godine apostolskog administratora imenovala naslovnim biskupom Cizama. Ređenje novoga biskupa obavljeno je 1. svibnja 1927. godine u Subotici. Glavni zareditelj bio je Hermenegildo Pellegrinetti, apostolski nuncij u Beogradu. Suzareditelji su bili dr. Antun Bauer, zagrebački nadbiskup i Antun Akšamović, đakovački biskup. Prisutno je bilo više nadbiskupa i biskupa iz Jugoslavije. Biskupsko ređenje je obavljeno u subotičkoj crkvi svete Terezije uz velike vanjske svečanosti.

Biskupijska sinoda 1936. godine

Sada već spadaju među najstarije svećenike Subotičke biskupije oni koji su bogoslovne znanosti studirali na Bogoslovnom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu. Dok smo tamo studirali crkveno pravo, naš profesor dr. Franjo Cvetan, kao najbolji primjer biskupijskog zakonika spominjao je Bački kodeks – zakonik nekadašnje Bačke apostolske administrature. Hvalio je stručnost, jednostavnost i primjenjivost zakonika. Takav zakonik nije imala ni jedna biskupija u tadašnjoj Jugoslaviji. Iz toga se daje zaključiti da je tadašnji apostolski administrator, Lajčo Budanović imao istančani sluh za crkveno pravo, ali je i među svećenicima administrature našao najvrjednije stručnjake koji su dali veliki doprinos vrijednosti Bačkog zakonika. Bački je zakonik izdan na latinskom jeziku, a nastojanjem biskupa Jánosa Péntesa 1997. godine objavljen je prijevod čitavog zakonika na hrvatski, a 2000. godine i na mađarski jezik. Iz činjenice, da je Bački zakonik iz 1936. godine preveden na hrvatski i na mađarski jezik, vidi se, koliko je taj zakonik dalekosežan, a i u mnogim pojedinostima primjenjuje se i danas.

O radu danas

Rad uz zahvalnost, sram i odgovornost

Ajde čistit kucenje! Ova naredba, a istodobno i roditeljski poziv za ispomoć, kao i dobronamjerni savjet koji sam slušao od kada pamtim za sebe, vrlo je dobra ilustracija postupka ulaska u svijet rada jednog dječaka na selu. Čišćenje kucenja je, ustvari, jedan prilično zamoran i dosadan zadatak koji se sastoji od skidanja preostalih zrna kukuruza s oklipaka nakon krunjenja. Ako je krunjač ispravan, zrna na oklipku ostanu malo, a ako je star (kao u mojem slučaju), bude ih više i oni se ručno moraju skinuti. Radi se sjedeći pokraj krunjače. Oklipci idu u košaru, pa u kucenjaru (mjesto gdje se skladište do uporabe). Zrna kukuruza ostaju kod krunjača i idu dalje za mljevenje. Dakle, ne previše zahtjevan posao, no u sebi nosi više mudrih pedagoških postupaka. Najprije, uči dijete da je svako zrno kukuruza bitno (nekada je ovaj klasični plod zemlje zaista bio vrlo vrijedan). Razvija osjećaj za rad i želju da se rad završi uspješno. Ima i praktičnu vrijednost, i sigurno pripada paleti praktičkih mudrosti poljoprivrednika jer sprječava da se u stovarište oklipaka uvuku miševi, a to se uvijek dogodi ako ostanu zrna na njima. Djetetu često nije jasna svrha rada koji mu zadaju roditelji. Nije dugo bila ni meni. No, nisam odbijao ovaj posao. Postao je to, kasnije, izraz poštivanja prema *didi* i roditeljima. A iz poštivanja se rađa i povjerenje. Ako možeš obavljati jednostavne zadatke, naime, dobivat ćeš sve složenije, a to je idealan, pedagoški vrlo proračunat i stoljećima dobro prokušan način ulaska djeteta u svijet rada.

Svoje prve kuniće dobio sam u srednjoj školi, i ubrzo sam ih počeo i sam gajiti. Iako je bilo potrebno dosta se truditi oko stada, i iako nikada nije bilo veliko, pomislio sam da ih mogu sam prodavati. Spakirao sam tri u gajbicu, sjeo još tijekom noći na bicikl i uputio se u veće selo desetak kilometara udaljeno od mogega kako bih okušao kako se mogu snaći u trgovini. Mislim da nikada ranije nisam bio na tržnici. Nisam imao svoj štand, nisam nikoga poznavao, nisam znao mađarski jezik,

kojim se na tržnici uglavnom govorilo, no uspio sam prodati dva teška kunića. Bila je to moja prva zarada.

Svoj prvi ugovor s poslodavcem za stanovito autorsko djelo potpisao sam tijekom studija. Bio sam, naravno, vrlo ponosan i učinio sve da moj rad bude perfektan. Nisam imao gotovo nikakve resurse da bih ga obavljao, ali sam učinio i više nego što treba da bi se postigla kvaliteta onoga što je poslodavac tražio. Znam da mi je nedostajalo računalo jer sam sve morao raditi na prijateljevu, tijekom noći, kod njega u tvrtki, izvan radnog vremena. Zarada od prvog ugovora bila je dovoljna tek za polovicu cijene računala. Blagoslov je, naravno, došao baš kada sam ga trebao, i drugu polovicu nadoknadio je moj dobar prijatelj pozajmicom.

Danas, osjećajući privilegij što mogu radom opskrbljivati što je potrebno mojoj obitelji, osjećam zahvalnost, sram i odgovornost. Osjećam zahvalnost jer mi je Bog darovao sve resurse potrebite za rad: zdravlje, radno mjesto, okruženje koje cijeni to što uradim, jak entuzijazam i ljubav prema poslu. Osjećam zahvalnost jer redovito primam plaću i jer je moj poslodavac u tomu pravedan. Niti jednu od ovih karika u lancu mogeg rada, znam to, nisam sam zaslužio. Bez svih mogu ostati u hipu, jednim potpisom. No, ja i dalje radim. Osjećam sram jer radnici koji rade daleko teže poslove od mene dobivaju dvostruko manju plaću od mene. Stidim se jer gledam ljude koji su na radu izgubili zdravlje i koje bi htjeli raditi, ali ne mogu. Koje bi rad promijenio na bolje, ali se to neće dogoditi. Sramim se što radim u okružju u kojemu sposobni ljudi ne mogu naći posao i u kojemu, s druge strane, suvereno vlada kultura besposličarenja i istodobnog omalovažavanja radnika. Osjećam se odgovornim za svoje nečinjenje ili slabo zalaganje za dobrobit radnika. Nemam odgovor na pitanje zašto se uljuljkujem u komfor koji mi omogućava pozicija u mojoj tvrtki i zašto premalo gledam oko sebe. No, nastavljam raditi i u radu osjećam veliki Božji blagoslov.

Srijemska Mitrovica: Redoviti susret hrvatskih kulturnih udruga

U organizaciji Hrvatskog nacionalnog vijeća, u suradnji sa Zavodom za kulturu vojvođanskih Hrvata, u Hrvatskom domu u Srijemskoj Mitrovici 21. travnja 2018. održan je redoviti radni susret hrvatskih kulturnih udruga u Vojvodini.

Radnom susretu nazočili su i državni tajnik Središnjeg državnog ureda za Hrvate izvan Republike Hrvatske **Zvonko Milas**, veleposlanik Republike

Hrvatske u Beogradu **Gordan Bakota** i generalni konzul Generalnog konzulata RH u Subotici **Velimir Pleša**. Razvijanje odnosa i suradnje institucija Republike Hrvatske s Hrvatima u Srbiji bila je tema koju su izložili državni tajnik Milas i veleposlanik Bakota koji su tom prilikom poručili Hrvatima u Srbiji da skrb o interesima i potrebama hrvatske zajednice jest i ostaje jedan od prioriteta u bilateralnim hrvatsko-srpskim odnosima.

Tijekom sastanka državni tajnik Milas i predsjednik HNV-a **dr. Slaven Bačić** potpisali su ugovor o donaciji kojom se realizira odluka Vlade Hrvatske, donesena na sjednici 19. travnja 2018. godine, o osiguravanju financijske potpore za kupnju zemljišta s ciljem trajnog rješavanja pitanja sjedišta NIU *Hrvatska riječ* u Subotici u iznosu od 640.000 kuna (blizu 87.000 eura).

Redoviti radni susret, koji se organizira dva puta godišnje, omogućuje da predstavnici hrvatskih kulturnih udruga razmijene mišljenja kako bi u međusobnoj komunikaciji razriješili nedoumice i probleme. Ovogodišnji proljetni susret okupio je više od 30 predstavnika hrvatskih udruga. /**Prema: HR/**

Etnosalaš Balažević najbolji u Srbiji

Najnovije priznanje Tavankučanima dobiveno je na natječaju *Najboljih 99 u Srbiji* u kategoriji seoskih domaćinstava – salaša. Kao najbolji ocijenjen je Etnosalaš **Balažević** u vlasništvu HKPD-a **Matija Gubec** iz Tavankuta.

Natječaj je raspisalo Ministarstvo trgovine, turizma i telekomunikacija u suradnji s Udruženjem za razvoj

turizma i ekologiju, a odnosio se na odabir najboljih u turizmu u različitim kategorijama.

HKPD **Matija Gubec** iz Tavankuta svoje aktivnosti na polju razvitka seoskog turizma počeo je još 2011. godine kada se uključilo u projekt *Bogatstvo različitosti* koji je tada raspisao IstarKlaster 21 iz Novoga Sada. Dva najveća brenda Tavankuta – slamarstvo i jabuke, privlače turiste sklone seoskom i privrednom turizmu. Osim toga Tavankučani nude i tradicijsku gastronomiju i dobru zabavu uz tamburaše, uz prezentaciju običaja tijekom godine, kao što su *Kraljice*, *Priskakanje vatre*, *Dužijanica* i dr... Tavankut danas tako ima više od 2.000 turista i oko 800 noćenja godišnje. /**Prema: Hrvatska riječ, I. D./**

Nagrade dr. Robertu Skenderoviću za „Povijest podunavskih Hrvata“

Iz dvaju izvora dr. sc. Robert Skenderović primio je nagrade i priznanja svoj rad, odnosno za monografiju „Povijest podunavskih Hrvata“ u nakladi Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata i Hrvatskog instituta za povijest.

Nagrada *Mirjana Gross*, za najbolju knjigu, uručena je dr. sc. Robertu Skenderović u finalu ovogodišnjega uspješnoga Kliofesta u Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici u Zagrebu, na Dan povijesti, 11. svibnja 2018.

Gradsko vijeće Grada Slavanskog Broda, povodom obilježavanja Dana grada 16. svibnja 2018., a na prijedlog Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata, dodijelilo je znanstveniku dr. sc. Robertu Skenderoviću priznanje i nagradu *Grb Grada Slavanskog Broda* za predani rad i vrijedna znanstvena djela kojim ostavlja neizbrisiv trag u istraživanju povijesti Slavanskog Broda. /Zv./

Učenici iz Đurđina na Danima Ivane Brlić Mažuranić

Učenici hrvatskih odjela iz Osnovne škole *Vladimir Nazor* u Đurđinu bili su gosti programa u okviru *Dana Ivane Brlić Mažuranić*, kulturne manifestacije koja se održava svake godine u Slavanskom Brodu, upravo na rođendan poznate književnice, 18. travnja.

Tom su prilikom izveli predstavu *Lina snaja* (lijena snaha) i njome prikazali život i govor bačkih Hrvata. Jednodnevno gostovanje ispunili su i obilaskom kulturnih i povijesnih znamenitosti grada na Savi, uz nezaobilazni posjet kuće slavne hrvatske spisateljice.

Gostovanje s kratkom predstavom *Lina snaja*, koju je pripremilo i odigralo dvanaest učenika uz pomoć mentorice i redateljice, razrednice **Tanje Dulić**, podsjetilo je na njihov nastup na *Danima Balinta Vujkova*, što je svojevrsni pandan manifestaciji u Slavanskome Brodu. Profesorica **Katarina Čeliković** iz Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata, organizatora ovoga gostovanja, ističe kako je započeta lijepa suradnja koju bi dobro bilo nastaviti.

Ključ očuvanja jezika, a samim time i nacionalnoga identiteta je u pomlatku, ocjenjuje jedna od organizatorica sedmodnevne manifestacije *U svijetu bajki Ivane Brlić Mažuranić*, **dr. sc. Emina Berbić-Kolar**, izvanredna profesorica, prodekanica za razvoj i stručne poslove na Fakultetu za odgojne i obrazovne znanosti u Osijeku i voditeljica dislociranoga studija u Slavanskome Brodu. /Izvor: Hrvatska riječ, Siniša Jurić/

Urbani Šokci 13 u Osijeku i Mohaču

Međunarodni znanstveno-stručni skup *Šokačka i bunjevačka tradicijska kultura u suvremenoj književnosti i kulturi* održan je 4. i 5. svibnja u Osijeku i Mohaču u sklopu kulturne manifestacije **Urbani Šokci 13**, na kojem je svoje radove predstavilo sedamnaest sudionika.

Od sudionika iz Vojvodine svoje je radove predstavilo četvero autora. **Anita Đipanov-Marijanović** iz Kulturno-umjetničkog društva Hrvata *Bodrog* govorila

je na temu „Ženska pjevačka skupina *Kraljice Bodroga*“, „Kulturna baština kao lirska inspiracija bunjevačkog pjesnika Jakova Kopilovića“ naslov je rada **Katarine Čeliković** iz Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata, **Vladimir Nimčević** iz Bajmaka govorio je na temu „Diskurs o kulturnoj baštini vojvođanskih Hrvata u *Godišnjaku za znanstvena istraživanja*“ dok je Zlatko Romić iz Subotice predstavio „Paralelni život bunjevačke ikavice“. /Zv./

Svaki je dan put prema vječnosti

Može li nas smrt IZNENADITI?

Već godinama pacijenti mi umiru doslovce na rukama. No, nisu oni samo „pacijenti“, samo broj... Ne, to su ljudi, kršćani koji postaju moji prijatelji jer najveću agoniju života prolazimo skupa. U toj patnji, dok (medicinski) skrbim o njima, zbližimo se i suosjećam u njihovoj boli i patnjama. To je moj posao, ali vjerujem, i poziv. Radim na odjelu odakle bolesnici ne izlaze, već se o njima skrbi do smrti.

Ali što s nama koji „nismo bolesni“? Mi ne ležimo u postelji čekajući čas kada će nas Gospodin pozvati u „prijelaz“, tj. smrt. Tjelesnu smrt. Mi sklapajući oči čekamo svanuće, nikako ne mislimo da ih možda nećemo više otvoriti. Nama je smrt uvijek daleko, daleka tema, o kojoj se *ne* *daj* *Bože*, *ne* *treba* *ni* *govoriti*. Molimo svakodnevno, recimo molitvu za zagovor Majke Božje: *Moli za nas sada i na času smrti naše*, ali kako je *ta smrt tako daleko*, koliko se nas doista zadrži na tomu da se u potpunosti predajemo Bogu, kada je *ta smrt tako daleko*!? Što znači „iznenadna smrt“ i može li nas smrt doista iznenaditi?

Samo bolesni budno očekuju smrt! I premda nikada spremni za to nepoznato što nam slijedi, ipak se predano posvećujemo Bogu jedino kada smo bolesni! Dragi čitatelju, misliš li da možeš danas umrijeti? Jesi li danas spreman umrijeti?

Naravno da nitko od nas nije spreman danas umrijeti! Da bismo živjeli Riječ Božju, moramo se potruditi živjeti svaki dan na zemlji kao da nam je posljednji! To ne kažem samo zbog uredne oporuke koju Crkva ne samo da preporučuje, već je naša kršćanska dužnost i obveza imati i te materijalne stvari nekako sređene, kao jamstvo da će se određene stvari nastaviti odrađivati i poslije naše smrti te, recimo, naša moguća imovina neće izazvati razdor u obitelji i sl.

No, kakve veze ima naš odnos prema svakodnevnim stvarima, kao što je, na primjer, prehrana, sa smrću i „očekivanjem“ ili izazivanjem iste ili pak slavljenjem Boga? Ako ste maštoviti, možete zamisliti tisuću načina na koje nas je Stvoritelj mogao oblikovati! Dao nam je da ovisimo o nečemu „izvana“, o hrani, tj. prirodi, svijetu oko nas! Zašto? Da bismo ga mogli slaviti kroz nešto što nije u nama, nečim izvana i tako uvidjeti kako smo ovisni o nečemu što je izvan nas. Ili Nekome!? Ako jedemo na brzinu, s nogu, brzo gutajući, doslovno ne

žvačući, jer obveze zovu, ako jedemo doslovno smeće koje se prodaje po jeftinim prodavaonicama „po tvorničkim cijenama“, puno umjetnog šećera, po brzim „fast food“ restoranima... Kako onda slavimo Boga kroz prehranu? Bog je namijenio hranu kao proslavu božansku! Trpeza postavljena u obitelji je slava Bogu! Jesti treba u zajednici, u školi u školskoj trpezariji, s prijateljima, na poslu u kantini s kolegama, u zajednicama s braćom i sestrama. Tamo gdje je čovjek sam na radnom mjestu ili u samačkom životu, dakako da nije posve sam: Bog se priziva da blagoslovi ono što jedemo, zatim cijela Crkva, ona stalna, nebeska je s nama, svi anđeli i svi sveti. No, sami ili u obitelji, moramo biti svjesni toga da činom

jela zapravo slavimo Boga, a ne naš stomak! Čovjek koji prehrani pristupi na ovaj način, ne treba se plašiti da će iznevjeriti svoje tijelo, svoje zdravlje, na način da će se prejedati, zloupotrijebiti hranu, a i novac i vrijeme, da će nauditi sebi tako što će si natjerati visoki krvni tlak ili šećer ili poremetiti druge funkcije u organizmu. Taj će razmisliti o tomu kako „slavi Boga“ dok pali cigaretu ili lijeva „već koju čašicu“...

Ovisni smo danas o drogi, alkoholu, cigaretama ili mnogim drugim stvarima koje nas ubijaju na neprirodni način. Na ovaj način vlastitim postupcima određujemo u kom smjeru će ići naše zdravlje, a onda i kada će doći taj smrtni čas.

Sam životni proces od rođenja prema času smrti ide silaznom putanjom i ne možemo utjecati na razna oboljenja, na razne nedostatke, na

razne poremećaje našega organizma, ali na prehranu i naše ponašanje prema drugima i te kako možemo! Jesmo li spremni umrijeti danas ako smo s prozora auta rekli ružnu riječ nepažljivom vozaču? Ako dragima nismo rekli da ih ljubimo, bilo verbalno bilo gestama? Ako prije i za vrijeme jela nismo prizvali Boga da bismo mu se preporučili i da bismo mu, u zajedništvu naših dragih, zahvalili. A što ako me Gospodin danas pozove? Kako ću mu pred Lice? Hoću li uopće imati priliku vidjeti mu Lice?

Povodimo li se previše za svijetom i stapamo li se previše s njegovim (sivim!) bojama, ugušit ćemo Božji glas u nama i duhovnost koja je posve prirodna. Kršćanski je stav slaviti Boga u svakom trenutku života!

Ostatci negdašnjega sjaja

Usred plodnih njiva sonćanskoga atara, koji Sonćani još zovu Selcki rit, stoji kapelica Sv. Obitelji. Kapelica je okrenuta k selu, a iza nje se u daljini naziru šume na obali Dunava. U pročelju kapelice stoji jasno vidljivo da su je 1903. godine dali podignuti Joseph i Theresia (r. Hermansdorf) Fernbach. Švapski živalj je na ovim prostorima često gradio kapelice na njivama proseći tako Božji blagoslov. Nekada je ona stajala tik uz široki drum na kojem su se mogla mimoići dva „voza s čatlovima“ punim snopova žita ili sijena. Ljudi su zaustavljali konje, pomolili se i uz Božju pomoć nastavljali svakidašnji posao. Danas je kapelica okružena njivama jer su vrijedni traktoristi suzili drum i ona se našla podalje od ceste.

Joseph Fernbach jedan je od petero sinova Johana Georga Fernbacha koji se doselio u XVIII. st. iz grada Marlena (njemačka pokrajina Baden-Württemberg) u Apatin. Ondje je uspješno započeo trgovinu žitom i kasnije uz pomoć vještih i radišnih sinova postao jedan od najmoćnijih industrijalaca i trgovaca žitom u južnoj Austro-Ugarskoj. Imao je titulu velikoga župana, a krajem XIX. stoljeća Fernbahovi su dobili plemstvo. Širom Bačke, a i Vojvodine, gradili su dvorce i ljetnikovce. Imali su svoju flotu na Dunavu za prijevoz žita i druge robe kao i velike površine obradive zemlje.

Nedaleko od ove kapelice (oko 1-2 km po pričanju starijih Sonćana) nalazio se i dvorac Josefova brata Bálinta. Dvorac se može naći još samo na po nekoj fotografiji. Sravnjen je sa zemljom. Valentin Bálint Fernbach (1871.-1926.) je prije svega bio napredan čovjek, širokih pogleda na život i poklonik znanosti, koji je znanstvena

dostignuća provodio u praksi. Tako je proveo meliorizaciju na oko deset tisuća hektara zemlje između Apatina i Sonte pretvarajući močvarno, neupotrebljivo zemljište u plodnu oranicu. Također je bio veliki putnik i avanturist. Putovao je po svijetu, a osobito su ga zanimali safariji po Africi. S putovanja je donosio egzotične životinje, divlje zvijeri i rijetke biljke. Dio njegovih lovačkih trofeja nalazi se u muzeju u Bačkoj Topoli, u Subotici, a dio zapisa odnosno dnevnika u somborskom muzeju. Postavke još nisu izložene za javnost. U okružju dvorca podigao je pravi zoo-vrt, na mjestu koje današnji Sonćani znaju kao Kozin salaš. Radnici mještani Sonte su tako još u ono vrijeme vidjeli deve, tigrove, leoparda i druge zvijeri. Po usmenoj predaji bio je vrlo strog, ali i pravedan poslodavac. Njegov dvorac je bio u dijelu atara koji se zove Jabuke, po voćnjacima u kojima je bilo najviše jabuka. Danas osamdesetogodišnjaci pričaju priče o svojim roditeljima koji su radili u voćnjacima, a nisu smjeli pojesti jabuku dok ne zatraže odobrenje predradnika. Bálint je imao još jedan dvorac na Krivaji u Apatinu.

Osobno se sjećam da mi je stari (otac po ocu 1900.-1981.) u vrijeme zimskih večeri pričao kako je u djetinjstvu vidio čovjeka žabu na Dunavu. Tek kasnije razaznah da je to bio V. B. Fernbach u ronilačkom odijelu. Prvi svjetski rat donio je krah bogatstva obitelji Fernbach. Bálint je prikratio sebi život puškom koja ga nikada nije iznevjerila (prema pismenoj građi).

Kapelica i danas služi istoj svrsi kao i kada je sagrađena, s tim što joj se ne može prići u svako godišnje doba, ovisno o radovima na zemlji. O kapelici se prepričava i jedan lokalni mit. Poslije Drugoga svjetskoga rata neki obijesni momak fanatično zadojen komunističkom ideologijom pokušao je srušiti kapelu. Uspio je, ali je dijelove ostavio tu gdje su i bili osim kipova Josipa, Marije i maloga Isusa koji su razbijeni. Stanovnici okolnih salaša noću su počeli doživljavati neobične zvuke, jezive glasove i plač teleta. Ponavljalo se to iz noći u noć i onda su riješili ponovno podignuti kapelicu bez kipova. Svoj naum su i proveli. Od tada se više nisu ponavljali ni uznemirujući glasovi niti plač teleta.

Zub vremena nagrizao je kapelicu te je 2006. godine Sonćanin Lovro Klecin s obitelji obnovio kapelicu i postavio nove kipove. Kao što se vidi na fotografiji, ponovno ju treba obnoviti. Kapelica je nijemi svjedok jednoga vremena sjaja i moći i podsjeća na to da je sve prolazno i da *'ko je gore bit će dole, a 'ko je dole bit će gore.*

Fotografija je snimljena 27. IV. 2017.

LIPANJ 2018.

Seminar Bračni susreti

Seminar *Bračni susreti* za bračne parove organizira se od **petka 1. do nedjelje 3. lipnja** u franjevačkoj kući duhovnih vježba *Domus pacis* kod Horgoša.

Međunarodna izložba *oldtimer* vozila

U okviru proslave ovogodišnje Dužijance, u Đurđinu će se **2. lipnja** s početkom u **10 sati**, na travnjaku ispred crkve sv. Josipa Radnika održati međunarodna izložba *oldtimer* vozila.

Susret ministranata u Tavankutu

Susret ministranata održat će se u crkvi Presvetog Srca Isusova u Tavankutu, u subotu **16. lipnja**, s početkom u **10 sati**.

Djeca u Dužijanci

U subotu **16. lipnja**, dan prije proslave Dječje Dužijance, za sudionike iste organizira se izlet i etno radionica. Istoga dana će se na Gradskom trgu od **20 sati** održati smotra dječjeg folklora i predstavljanje malog bandaša i bandašice.

Dječja zahvala Bogu za žetvu

Sveta misa zahvalnica u okviru Dječje zahvale Bogu za žetvu, slavit će se u nedjelju **17. lipnja u 10 sati** u katedrali sv. Terezije Avilske. Nakon mise održat će se procesija oko crkve.

Proštenje na subotičkom Bajskom groblju

Proštenje na Bajskom groblju sv. Petra i Pavla (crkveni dio) bit će u **subotu, 23. lipnja. U 8 sati** pred kapelom Kopilović će biti sveta misa na mađarskom jeziku za sve koji počivaju u groblju, a u **9 sati** sveta misa na hrvatskome jeziku.

Priskakanje vatre

Na Etno salašu u Đurđinu i ove godine organizirat će se drevni običaj *priskakanja* vatre na sv. Ivana Cvitnjaka, u subotu **23. lipnja u 19 sati**.

Gerardovo u Somboru

Na blagdan sv. Ivana Krstitelja, u nedjelju **24. lipnja**, povodom Gerardova u karmelićanskoj crkvi u Somboru bit će slavljena biskupska sveta misa u **18.30 sati**.

Đakonsko ređenje u subotičkoj katedrali

Na blagdan sv. Petra i Pavla, **29. lipnja u 10.30 sati**, na svečanoj svetoj misi u subotičkoj katedrali bazilici sv. Terezije Avilske, subotički biskup mons. **Ivan Péntzes** podijelit će red đakonata bogoslovima **Nebojši Stipiću, Danijelu Katačiću i Draženu Skenderoviću**.

SRPANJ 2018.

Otvorenje izložbe „S Božjom pomoći“

Ris i Takmičenje risara, tema je ovogodišnje izložbe „S Božjom pomoći“ koja će biti otvorena **5. srpnja u 19 sati** u Gradskom muzeju u Subotici.

Prva subota na Bunariću

Prve subote u mjesecu srpnju, **7. srpnja**, sveta misa na Bunariću bit će u **9.30 sati**.

Otvorenje XXXIII. saziva Prve kolonije naive u tehničar slame

U Galeriji Prve kolonije naive u tehničar slame u Tavankutu, u petak **13. srpnja** s početkom u **19.30 sati**, bit će upriličeno otvorenje XXXIII. saziva Prve kolonije naive u tehničar slame.

Takmičenje risara

Takmičenje risara bit će održano u subotu **14. srpnja** na njivi pokraj crkve sv. Josipa Radnika u Đurđinu od **6.30 sati**.

Dužijance u Žedniku i Bajmaku

Dužijanica u crkvi sv. Marka Evanđelista u Žedniku i u crkvi sv. Petra i Pavla u Bajmaku održat će se **15. srpnja u 10 sati**.

DVOBROJ ZVONIKA (283-284) IZ TISKA IZLAZI 15. SRPNJA 2018.

Obavještavamo drage čitatelje *Zvonika* da će naredni, *ljetni dvobroj Zvonika* zbog proslave 50. obljetnice uspostave Subotičke biskupije i brojnih pratećih događanja te izvještaja s istih umjesto krajem lipnja iz tiska izaći u **nedjelju, 15. srpnja (jula) 2018.** Zahvaljujemo na razumijevanju!

Prva pričest u katedrali

Prva pričest u Aleksandrovu

Blagoslov žita u Đurđinu

Ana Turi ušla u novicijat dominikanki

Proštenje u Aleksandrovu

Sanacija subotičke katedrale

Susret mladih u Baču

Proštenje u Vajskoj

Krizmu u Tavankutu

Priznanje Radio Mariji

Predstava „Pred vratima raja“

Blagoslov vozača i vozila na Bunariću

Kraljice u crkvi sv. Roka Subotica

Proštenje u kapeli sv. Leopolda B. Mandića

Mala Bosna: Koncert solista i simfonijskog orkestra